

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้

รองศาสตราจารย์วิไลพร	ธนสุวรรณ	สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์อุเทน	ปัญญา	สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์สุรางคณา	เลียมเพ็ชรรัตน์	สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย

รองศาสตราจารย์อุเทน	ปัญญา	สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพิลาส	เรืองโชติวิทย์	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์วัลภา	แสงผึ้ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ
3. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการสอนหลักภาษาไทยที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

รองศาสตราจารย์สนิท	ลัดโยภาส	โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพิลาส	เรืองโชติวิทย์	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์วัลภา	แสงผึ้ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ
อาจารย์ยุพิน	อินทะยะ	ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ชื่อ-สกุล (ด.ช. , ด.ญ.)..... ชั้น ม. 2/..... เลขที่.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ใช้เป็นประจำในการเรียนวิชาภาษาไทยตามความเป็นจริง

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด
 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนมาก
 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนปานกลาง
 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนน้อย
 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
1. ข้าพเจ้าชอบศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทยด้วยตนเอง					
2. ข้าพเจ้าจะเลิกสนใจการเรียนทันทีถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาตอนใด					
3. ข้าพเจ้าจะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นหากข้าพเจ้าได้ร่วมปรึกษากับเพื่อน ๆ					
4. ข้าพเจ้าชอบการเรียนแบบที่ครูเป็นผู้บรรยายเนื้อหาให้ฟัง					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจมากเมื่อตนเองแข่งขันด้านการเรียนกับเพื่อน ๆ แล้วชนะ					
6. ข้าพเจ้าพยายามเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้					

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
7. ข้าพเจ้าสามารถพิจารณาได้เองว่าเนื้อหาใดมีความสำคัญ					
8. ข้าพเจ้าจะไม่สนใจศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทยเพิ่มเติม					
9. ข้าพเจ้ามักจะร่วมทำแบบฝึกหัดหรือการบ้านกับเพื่อน ๆ เสมอเมื่อมีเวลาว่าง					
10. ข้าพเจ้ายอมรับกฎเกณฑ์หรือรูปแบบการสอนที่ครูกำหนดขึ้น					
11. ข้าพเจ้าบอกเพื่อน ๆ เสมอว่าข้าพเจ้าจะทำคะแนนให้ดีกว่าเพื่อน ๆ					
12. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก					
13. ข้าพเจ้าคิดว่า แนวความคิดของข้าพเจ้ามักจะดีพอ ๆ กับแนวคิดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียน					
14. ข้าพเจ้าไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับเพื่อน ๆ และครู					
15. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในชั้นเรียน นักเรียนควรมีโอกาสได้ทำงานร่วมกัน					
16. ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ครูนำเนื้อหาจากบทเรียนมาออกข้อสอบ					
17. ข้าพเจ้าชอบแข่งขันกับเพื่อน ๆ เสมอในเรื่องการเรียน					
18. ข้าพเจ้าได้รับความรู้จากการเรียนในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก					
19. ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถที่จะเรียนรู้เนื้อหาสำคัญในวิชาภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จได้					

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
20. ข้าพเจ้าเบื่อและไม่สนใจเนื้อหาสาระของวิชาภาษาไทย					
21. ข้าพเจ้าร่วมแสดงความคิดเห็นเสมอเมื่อมีการอภิปรายภายในกลุ่มหรือในชั้นเรียน					
22. ข้าพเจ้าคิดว่าข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือเรียนและจากคำอธิบายของครูมีสาระถูกต้อง					
23. ข้าพเจ้าชอบให้ครูสนใจข้าพเจ้ามากกว่าเพื่อน ๆ ในเวลาเรียน					
24. ข้าพเจ้าเข้าเรียนวิชาภาษาไทยในชั้นเรียนเพราะอยากเรียนรู้จริง ๆ					
25. ข้าพเจ้าชอบศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรียนมาล่วงหน้าก่อนที่ครูจะอธิบายให้ฟัง					
26. ข้าพเจ้าดีใจเมื่อทราบว่าครูไม่มาสอนหรือมีการงดการเรียนในบางชั่วโมง					
27. ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับความคิดและประเด็นปัญหาที่ได้อภิปรายแล้วในชั้นเรียน					
28. ข้าพเจ้าจะทำแบบฝึกหัดเฉพาะที่ครูมอบหมายให้เท่านั้น					
29. ข้าพเจ้าจะพยายามตอบคำถามของครูให้ถูกต้องกว่าเพื่อน ๆ เพื่อให้ได้รับคำชมเชย					
30. ข้าพเจ้าจะไม่ขาดเรียนในชั้นเรียนเพราะจะทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ๆ					
31. ข้าพเจ้าแสวงหาวิธีการทำแบบฝึกหัดหรือทำรายงานด้วยตนเองเสมอ					
32. ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
33. ข้าพเจ้าร่วมมือกับครูและเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรม ในชั้นเรียนเสมอ					
34. ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายตามวิธีที่ครูได้ให้ คำแนะนำ					
35. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจมากเมื่อสามารถตอบปัญหาหรือ คำถามของครูได้ก่อนเพื่อน ๆ					
36. ข้าพเจ้าตั้งใจอย่างมากที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชา ภาษาไทยในชั้นเรียน					
37. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยวิธีของ ตนเอง					
38. ข้าพเจ้าจะไม่รู้สึกอะไรเลยแม้ว่าจะขาดเรียนวิชา ภาษาไทย					
39. ข้าพเจ้าคิดว่าครูและนักเรียนควรจะมีความสัมพันธ์ที่ ดีต่อกันจนนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและร่วม อภิปรายในชั้นเรียน					
40. ข้าพเจ้าชอบให้ครูเน้นย้ำเนื้อหาสำคัญที่ข้าพเจ้าควร จะเรียนรู้					
41. ข้าพเจ้าพอใจที่รู้ว่าตนเองทำคะแนนได้ดีกว่าเพื่อน ๆ					
42. ข้าพเจ้าถือว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองที่จะ ต้องเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดจากชั้นเรียน					
43. ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นเป็นของตนเองเสมอเมื่อมีการ อภิปรายในชั้นเรียน					
44. ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการทำงานได้					
45. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมี โอกาสอภิปรายร่วมกันในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
46. ข้าพเจ้าสนุกในการเรียนเมื่อครูจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบและชัดเจน					
47. ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียน แต่ มีข้อแม้ว่าข้าพเจ้าจะต้องมีความรู้หรือสามารถเอา ชนะเพื่อน ๆ ได้					
48. ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากการ เรียนในชั้นเรียนไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ก็ตาม					
49. ข้าพเจ้าชอบศึกษาสิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญจาก แหล่งความรู้ประเภทต่าง ๆ เสมอ					
50. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในห้องเรียนเป็นสิ่งที่ไม่น่า สนใจ					
51. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะ ร่วมมือกันระหว่างครูกับนักเรียน					
52. ข้าพเจ้าพยายามจดจำคำอธิบายทุกคำพูดของครู					
53. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในห้องเรียนควรจะมีการ แข่งขันกันเรื่องการเรียนรู้					
54. ข้าพเจ้าอยากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทเรียนในชั้นเรียนให้มาก ๆ					
55. ข้าพเจ้ามักจะศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ข้าพเจ้าสนใจ เพิ่มเติมด้วยตนเองเสมอ					
56. ข้าพเจ้าจะเลือกทำแบบฝึกหัดเฉพาะส่วนที่ง่าย เท่านั้น					
57. ข้าพเจ้าพยายามช่วยเหลือเพื่อน ๆ เมื่อเขามีปัญหา ด้านการเรียนเสมอ					
58. ข้าพเจ้าจะเรียนรู้ได้ดีถ้าครูและเพื่อน ๆ อธิบาย เนื้อหาสาระสำคัญให้ข้าพเจ้าฟัง					

ข้อความ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน				
	5	4	3	2	1
59. ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนเพื่อน ๆ เสมอ					
60. ข้าพเจ้าจะพยายามตอบคำถามของครูในชั้นเรียนเสมอเพื่อว่าจะได้เข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น					

ภาคผนวก ค

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 40 ข้อ ให้เวลาทำ 1 ชั่วโมง นักเรียนจะเลือกทำข้อใดก่อนก็ได้ แต่ควรทำให้ครบทุกข้อ
2. ข้อสอบทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบที่มีตัวเลือก 4 ตัวเลือก คือ ก. ข. ค. และ ง. ให้นักเรียนพิจารณาคำตอบใดถูกต้องที่สุดก็ให้เลือกคำตอบนั้น แล้วไปขีดตอบในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง
 0) พยัญชนะภาษาไทยมีทั้งหมดกี่ตัว
 ก. 41   ข. 42   ค. 43   ง. 44
 จะเห็นว่าคำตอบที่ถูกต้องคือ 44 ดังนั้นจึงต้องตอบข้อ ง. ในกระดาษคำตอบดังนี้
 ก   ข   ค   ง
 0) ( )   ( )   ( )   (X)
3. แต่ละข้อจะต้องขีดตอบเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ถ้าข้อใดขีดตอบมากกว่า 1 คำตอบ จะให้ศูนย์ (0) แทนที่
4. เมื่อนักเรียนตอบไปแล้วต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้กากบาททับรอยคำตอบเดิมให้ชัดเจนก่อน แล้วจึงขีดตอบในคำตอบใหม่ ดังตัวอย่าง
 ก   ข   ค   ง
 0) ( )   (X)   ( )   (X)
5. อย่าได้ขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้เป็นอันขาด ถ้าต้องการทลเลขหรือขีดเขียนใด ให้ใช้กระดาษด้านหลังของข้อสอบ
6. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้วหรือหมดเวลา ให้หยุดทำทันที นำกระดาษคำตอบและแบบทดสอบส่งครูทันที
7. ให้เขียนชื่อ - สกุล เลขที่ ชั้น ลงในช่องดังกล่าวในกระดาษคำตอบให้ถูกต้อง ชัดเจน

<p>1. "มีคนอยู่ 3 คน ในห้องนี้" คำว่า "คน" ที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามประเภทใด</p> <p>ก. สมุหนาม</p> <p>ข. ลักษณะนาม</p> <p>ค. สามานยนาม</p> <p>ง. วิสามานยนาม</p> <p>2. คำกริยาในข้อใดต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม</p> <p>ก. ลิงร้องเจี๊ยก ๆ</p> <p>ข. งูเห่าเป็นสัตว์มีพิษ</p> <p>ค. หมูกินแกลบกินรำ</p> <p>ง. เบ็ดว่ายนํ้าในคลอง</p> <p>3. ประโยคในข้อใดมีกรรมรอง</p> <p>ก. ขวัญให้ดอกไม้งาม</p> <p>ข. โสภี พรรณรายเป็นนักเรียนนวนิยาย</p> <p>ค. นุสบาชอบกินทองหยอดขณะที่กำลังท้อง</p> <p>ง. แอน ทองประสมแสดงละครได้อย่างสมบทบาท</p> <p>4. คำว่า "ที่" ในข้อใดทำหน้าที่เป็นสรรพนามเชื่อมประโยค</p> <p>ก. เขากินข้าวที่โรงอาหาร</p> <p>ข. เธอจะย้ายบ้านไปอยู่ที่ไหน</p> <p>ค. ฉันชอบดอกไม้ที่เธอให้จังเลย</p> <p>ง. ฉันจะหยุดรอที่หน้าโรงเรียนนะ</p>	<p>5. คำกริยาในข้อใดไม่มีกรรม</p> <p>ก. นิดทำการบ้านอยู่</p> <p>ข. โตขึ้นฟ้าอยากมีเงินเยอะ ๆ</p> <p>ค. ฝนตกหนักมากในบางพื้นที่</p> <p>ง. เมื่อคืนนี้คำคุณละครเรื่องแปลล่องหน</p> <p>6. "นักเรียนดีกัน" ข้อใดใช้คำสรรพนามชนิดเดียวกับประโยคข้างต้น</p> <p>ก. โต ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง</p> <p>ข. เธอมีอะไรจะพูดก็พูดมาสิ</p> <p>ค. เหนื่อยออกไปทิ้งด้วยนะจ๊ะ</p> <p>ง. เด็ก ๆ ต่างตั้งหน้าตั้งตาอ่านหนังสือ</p> <p>7. คำกริยาในข้อใดทำหน้าที่เหมือนคำนาม</p> <p>ก. ยิ้มคิดคิดเท่าไร</p> <p>ข. เมานิ้วอย่ารับ</p> <p>ค. จะทำอะไรก็รีบ ๆ ทำเสีย</p> <p>ง. แปรงฟันหลังอาหารเป็นสิ่งที่ควรทำ</p> <p>8. "ผมคิดว่าเขา.....มีเหตุผลที่ตัดสินใจทำเช่นนั้น" คำกริยาช่วยในข้อใดไม่สามารถเติมในช่องว่างนี้ได้</p> <p>ก. คงจะ</p> <p>ข. อาจจะ</p> <p>ค. เห็นจะ</p> <p>ง. น่าจะ</p>
--	---

<p>9. คำสรรพนามในข้อใดสามารถเป็นได้ทั้งสรรพนามบุรุษที่ 1 และสรรพนามบุรุษที่ 3</p> <p>ก. แก่ทั้งอันพูดก่อนนะ</p> <p>ข. เเรางอนตัวแล้วแหละ</p> <p>ค. นี่คุณ เดินดี ๆ หน่อยซิ</p> <p>ง. เธอเป็นคนที่สวยงามมากคนหนึ่ง</p> <p>10. “ถนนเส้นนี้เป็นถนนลูกรัง” ประโยคนี้นักพร่องตรงจุดใด</p> <p>ก. ใช้คำกริยาไม่ถูกต้อง</p> <p>ข. ใช้ลักษณนามไม่ถูกต้อง</p> <p>ค. ใช้คำสรรพนามไม่เหมาะสม</p> <p>ง. ใช้คำนามไม่สอดคล้องกับคำกริยา</p> <p>11. “นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน<u>ต้อง</u>มาสอบแก้ตัว” ข้อใดไม่ใช่ความหมายของคำว่า “ต้อง” ในประโยคนี้นี้</p> <p>ก. ความหมายที่แน่นอน</p> <p>ข. ความหมายว่าจำเป็น</p> <p>ค. ความหมายเชิงบังคับ</p> <p>ง. ความหมายเชิงแนะนำ</p>	<p>12. ข้อใดใช้ลักษณนามไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. พระสงฆ์องค์นี้ท่านเคร่งในศีลธรรมมาก</p> <p>ข. อาจารย์แม่เรา ข้อสอบวิชาภาษาไทยชุดนี้ยากเหลือเกินค่ะ</p> <p>ค. หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ลงข่าวเกี่ยวกับโรงเรียนของเราด้วยล่ะเธอ</p> <p>ง. เมื่อคืนนี้อากาศหนาวมาก พี่เลยเผาข้าวหลามกินซะ 3 กระบอ</p> <p>13. ข้อใดเป็นหน้าที่ของคำสันธาน</p> <p>ก. ให้เชื่อมคำกับประโยคเข้าด้วยกัน</p> <p>ข. ให้เชื่อมประโยคกับประโยคเข้าด้วยกัน</p> <p>ค. ใช้เน้นความหมายของประโยคให้เด่นชัด</p> <p>ง. ให้ขยายภาคประธานและภาคแสดงของประโยค</p> <p>14. ข้อใดไม่มีคำอุทาน</p> <p>ก. ช่วยด้วยผีหลอก</p> <p>ข. โอ้อวนิจจาความรัก</p> <p>ค. เหม่เหม่ตุตุ้อ้ายเดียจราน</p> <p>ง. โอ๊ะ โอ๊ะ โอ๊ะ โอ้ย น้ากลัวจิงเลย</p>
--	--

<p>15. ข้อใดมีคำอุทานเสริมบท</p> <p>ก. ไม่เจอกันตั้งนานมีลูกมีเต้าก็คนแล้ว เนี่ย</p> <p>ข. ขึ้นมากินข้าวปลาอาหารก่อน เดี่ยว ค่อยกลับ</p> <p>ค. ห้องนาตามชนบทมีต้นหญ้าขึ้นเขียว ขจีไปหมด</p> <p>ง. หัวอกผู้เป็นพ่อแม่แทบจะขาด เมื่อรู้ ว่าลูกติดยา</p> <p>16. กลุ่มคำในข้อใดมีคำบุพบทนำหน้า คำวิเศษณ์ทุกคำ</p> <p>ก. บนแท่น เจาะที่ ด้วยดี</p> <p>ข. ตามใจ กับข้าว ในหลวง</p> <p>ค. เพื่อใคร สำหรับทา จนคำ</p> <p>ง. ของหวาน เหนือสุด โดยเร็ว</p> <p>17. คำวิเศษณ์ในข้อใดทำหน้าที่แตกต่างจาก ข้ออื่น ๆ</p> <p>ก. เขาเป็นคนที่ว่ายน้ำเก่ง</p> <p>ข. อาหารหวานมักใส่น้ำตาล</p> <p>ค. แอปเปิ้ลสีแดงหล่นลงสู่พื้นโลก</p> <p>ง. อากาศหนาวทำให้คนเป็นหวัดได้</p>	<p>18. “แม่หันมุด้วยมิดเล่มโต” คำบุพบทใน ข้อใดทำหน้าที่แตกต่างจากประโยค ข้างต้น</p> <p>ก. พ่อแม่เลี้ยงลูกด้วยเงิน</p> <p>ข. น้องวาดรูปด้วยดินสอสี</p> <p>ค. ครูตีนักเรียนด้วยไม้เรียว</p> <p>ง. กุ้งทาบปากด้วยลิปสติกสีแดง</p> <p>19. คำว่า “เพื่อ” ในข้อใดทำหน้าที่เป็น คำสันธาน</p> <p>ก. ฉันอยู่<u>เพื่อ</u>ความรัก</p> <p>ข. อย่าคิดว่ากิน<u>เพื่อ</u>อยู่</p> <p>ค. เขาทำงานหาเงิน<u>เพื่อ</u>ลูก</p> <p>ง. เราควรทำดี<u>เพื่อ</u>สนองคุณแผ่นดิน</p> <p>20. ประโยคในข้อใดมีคำบุพบทนำหน้า คำวิเศษณ์</p> <p>ก. เสื้อผ้าที่ซักแล้วอยู่ในตู้</p> <p>ข. ขอให้เธอทำงานนี้เสร็จลงด้วยดี</p> <p>ค. ฉันเห็นแฟนเธอเดินไปกับคนอื่น</p> <p>ง. ห้องนี้เป็นห้องพักสำหรับอาจารย์</p> <p>21. “น้ำแก้วนี้เย็นเจี๊ยบเลย” คำวิเศษณ์ใน ข้อใดทำหน้าที่เช่นเดียวกับประโยคข้างต้น</p> <p>ก. ผู้หญิงคนนั้นกินจุมากจริง ๆ</p> <p>ข. ถ้าไม่พูด ใครเล่าจะรู้ความจริงได้</p> <p>ค. ผู้ชายที่ใส่สูทสีดำ ๆ เป็นพี่ชายฉันเอง</p> <p>ง. ประเทศไทยเป็นประเทศที่น่าอยู่</p>
---	--

<p>22. "รู้ไว้ใช่ว่าใส่บาตแบกหาม" คำวิเศษณ์ในข้อใดมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า "ใช่" ในประโยคข้างต้น</p> <p>ก. เขามีใช่เป็นคนแล้ว</p> <p>ข. เขาร้องเพลงใช่เลย</p> <p>ค. คุณแม่รักเราเท่าชีวิตใช่ไหม</p> <p>ง. ใช่แล้วผมเป็นคนเอาหนังสือไป</p>	<p>25. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความรวม</p> <p>ก. น้ำขึ้นแต่ลมลง</p> <p>ข. ถึงเขาจะหลอฉันก็ไม่สน</p> <p>ค. เธออย่าพับหนังสือของฉันนะ</p> <p>ง. ไม่ว่าใครก็หนีความตายไม่พ้น</p>
<p>23. ข้อใดคือลักษณะของประโยคความรวม</p> <p>ก. ประโยคที่มีความบริบูรณ์สองประโยคมาต่อกัน</p> <p>ข. ประโยคที่มีความบริบูรณ์เพียงความเดียวแต่มีส่วนขยายหลายส่วน</p> <p>ค. ประโยคที่มีความบริบูรณ์สองประโยครวมกันโดยมีประโยคหลักและประโยคย่อย</p> <p>ง. ประโยคที่มีความบริบูรณ์สองประโยครวมกันโดยมีสันธานเป็นตัวเชื่อมหรือไม่ก็ได้</p>	<p>26. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความเดียว</p> <p>ก. เป็นการไมดีที่เธอแสดงกริยาเช่นนี้</p> <p>ข. เกิดการประท้วงที่หน้าทำเนียบหน้ารัฐบาล</p> <p>ค. ความคิดของเด็กชายอนันต์ อันว่าเฉียบแหลมมาก</p> <p>ง. คนค้ายาบ้าถูกตำรวจกองปราบปรามภาค 5 จับเมื่อคืนนี้</p>
<p>24. ข้อใดเป็นประโยคความรวม</p> <p>ก. เขามาโรงเรียนแต่เช้า</p> <p>ข. แม่คอยลูกกลับจากโรงเรียน</p> <p>ค. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ</p> <p>ง. วันนี้อาจารย์จะมาสอนหรือไม่มานะ</p>	<p>27. "พอได้กินข้าวท้องก็ไม่ร้องอีกเลย" ข้อใดไม่มีเนื้อความเช่นเดียวกับประโยคข้างต้น</p> <p>ก. สมคิดอาบน้ำแล้วจึงแปรงฟัน</p> <p>ข. แม้ไม่มีเขาแล้วฉันก็อยู่ได้สบาย</p> <p>ค. เมื่อน้องนอนหลับแล้วฉันจึงปิดไฟ</p> <p>ง. ครั้นเราอ่านหนังสือแล้วเขาก็เข้านอน</p>

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ
28. – 29.

ฉันกินอาหารเยอะมากจนท้องอืด
ไปหลายวัน

28. ประโยคหลักของประโยคนี้คืออะไร

- ก. กินอาหารเยอะมาก
- ข. อ้วนท้องอืดไปหลายวัน
- ค. ฉันกินอาหารเยอะมาก
- ง. ฉันกินอาหารจนท้องอืด

29. ประโยคย่อยของประโยคนี้คืออะไร

- ก. กินอาหารจนท้องอืด
- ข. อ้วนท้องอืดไปหลายวัน
- ค. ฉันกินอาหารเยอะมาก
- ง. ฉันกินอาหารจนท้องอืด

อ่านประโยคต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ
30. – 33.

แม่ค้า	ชาย	ผัก	กิน	ก๋วยเตี๋ยว
1	2	3	4	5

30. บทกิริยาของประโยคหลักคือหมายเลขใด

- ก. หมายเลข 1
- ข. หมายเลข 2
- ค. หมายเลข 3
- ง. หมายเลข 4

31. ประโยคย่อยของประโยคนี้ประกอบด้วย
หมายเลขอะไร

- ก. หมายเลข 1, 2, 3
- ข. หมายเลข 1, 4, 5
- ค. หมายเลข 1, 2, 4
- ง. หมายเลข 1, 2, 5

32. บทกิริยาของประโยคย่อยคืออะไร

- ก. หมายเลข 1
- ข. หมายเลข 2
- ค. หมายเลข 3
- ง. หมายเลข 4

33. ประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนค่านามคืออะไร

- ก. แม่ค้าชายผัก
- ข. แม่ค้ากินก๋วยเตี๋ยว
- ค. แม่ค้าผักกินก๋วยเตี๋ยว
- ง. แม่ค้าชายผักกินก๋วยเตี๋ยว

<p>34. “เขาขยันอ่านหนังสือดังนั้นเขาจึงสอบได้คะแนนดี” จากประโยคนี้อาจต้องการจะสื่อว่ากริยาในประโยคมีสาเหตุเนื่องมาจากอะไรจะเปลี่ยนได้อย่างไร</p> <p>ก. เขาขยันอ่านหนังสือจึงได้คะแนนดี</p> <p>ข. เขาสอบได้คะแนนดีเพราะเขาขยันอ่านหนังสือ</p> <p>ค. เขาสอบได้คะแนนดีเมื่อขยันอ่านหนังสือ</p> <p>ง. เขาขยันอ่านหนังสือดังนั้นจึงสอบได้คะแนนดี</p>	<p>37. ข้อใดมีการขยายตัวแสดงด้วยประโยคเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคเกิดขึ้นเมื่อไร</p> <p>ก. เธอควรจะทำตามที่ครูสอน</p> <p>ข. ฉันรักผู้ชายคนนี้เพราะเขาเป็นคนดี</p> <p>ค. นาคาลีรับลูกชิ้นยืนต้นที่ที่ครูเดินผ่าน</p> <p>ง. มีคนนำศพมาทิ้งไว้ตรงที่ฉันเคยไปเล่นบ่อย ๆ</p>
<p>35. ข้อใดมีการขยายกรรมด้วยประโยค</p> <p>ก. โน้ตชอบกินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ</p> <p>ข. จั๊ยกินขนมที่แม่ซื้อมาเมื่อวานนี้</p> <p>ค. ความมานะอดทนเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง</p> <p>ง. พลายงามไปอยู่กับท่านพระครูที่วัดป่าเลไลย์</p>	<p>38. ถ้านักเรียนจะขยายประธานด้วยกลุ่มคำที่เป็นคำกริยา ประโยคของนักเรียนจะมีลักษณะเช่นเดียวกับประโยคในข้อใด</p> <p>ก. ทหารอากาศกำลังฝึกขับเครื่องบิน</p> <p>ข. นักกีฬาคนเก่งของเราดื่มน้ำเย็น ๆ ก่อนครับ</p> <p>ค. ลูกเสือเนตรนารีของโรงเรียนเรากำลังเข้าค่าย</p> <p>ง. ผู้ร้ายวิ่งราวทรัพย์สินหลบหนีการจับกุมของตำรวจไปได้</p>
<p>36. ประโยคใดมีการขยายกรรม</p> <p>ก. สัตว์เลี้ยงของนิกก็โตเร็วมาก</p> <p>ข. นักเรียนที่โตเรียนโดนทำโทษ</p> <p>ค. แม่ชอบซื้อผักและผลไม้ที่สด ๆ</p> <p>ง. ตอนนี้อากาศหนาวเย็นลงเล็กน้อย</p>	<p>39. “คนแก่มักจะมีประสบการณ์มากกว่าคนหนุ่ม ๆ” ข้อใดใช้คำขยายประธานเช่นเดียวกับประโยคข้างต้น</p> <p>ก. เสียงเพลงแว่วมาเบา ๆ</p> <p>ข. ใจฉันหวิว ๆ อย่างไม่ชอบกล</p> <p>ค. ของสวย ๆ ต้องคู่กับคนงาม ๆ</p> <p>ง. ดอกหญ้าใหวเอนไปตามลม</p>

40. "เขาวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต" ข้อใดมีกลุ่มคำขยายตัวแสดงเพื่อบอกให้รู้ว่ากริยาเป็นอย่างไรเช่นเดียวกับประโยคข้างต้น
- พิมพ์บแมทธิงที่โรบินสัน
  - ลูกเกดร้องให้ตั้งแต่เช้าแล้ว
  - กบขับรถช้าเหมือนเต่าคลาน
  - โดมขับรถชนคนตายเพราะฤทธิ์สุราแท้ ๆ

เฉลยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย

1. ข.	11. ง.	21. ก.	31. ก.
2. ข.	12. ก.	22. ก.	32. ข.
3. ก.	13. ข.	23. ง.	33. ก.
4. ค.	14. ก.	24. ง.	34. ข.
5. ค.	15. ก.	25. ค.	35. ข.
6. ง.	16. ง.	26. ก.	36. ค.
7. ง.	17. ก.	27. ข.	37. ค.
8. ค.	18. ก.	28. ค.	38. ง.
9. ข.	19. ง.	29. ข.	39. ค.
10. ข.	20. ข.	30. ง.	40. ข.

ภาคผนวก ง

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลักภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1.	.57	.28	21.	.48	.33
2.	.43	.39	22.	.53	.35
3.	.26	.60	23.	.47	.30
4.	.41	.36	24.	.50	.55
5.	.43	.39	25.	.48	.49
6.	.56	.74	26.	.25	.48
7.	.42	.31	27.	.59	.20
8.	.47	.30	28.	.35	.44
9.	.53	.51	29.	.47	.30
10.	.47	.71	30.	.47	.56
11.	.42	.59	31.	.48	.49
12.	.50	.55	32.	.59	.36
13.	.48	.49	33.	.58	.59
14.	.57	.23	34.	.52	.33
15.	.50	.46	35.	.57	.39
16.	.30	.35	36.	.41	.57
17.	.48	.49	37.	.55	.63
18.	.50	.40	38.	.39	.51
19.	.53	.56	39.	.54	.33
20.	.42	.31	40.	.36	.31

ภาคผนวก จ

แผนการสอนหลักภาษาไทยที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	
เรื่อง	คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม
วิชา	หลักภาษาไทย
เวลา	3 คาบ (150 นาที)
ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

คำนามคือคำที่ใช้เรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ ส่วนคำสรรพนามคือคำที่แทนคำนาม ทั้งคำนามและคำสรรพนามสามารถแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ได้อีกหลายชนิดและทำหน้าที่ได้หลายอย่างเมื่ออยู่ในประโยค แต่หน้าที่ที่เหมือนกันของคำนามและคำสรรพนามก็คือสามารถทำหน้าที่เป็นประธานและกรรมของประโยค ดังนั้นการพิจารณาคำนามและคำสรรพนามจึงสามารถพิจารณาได้จากความหมาย ตำแหน่งและหน้าที่ที่ปรากฏในประโยคนั้น ๆ ได้

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนบอกความหมาย ประเภท และหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำนามและคำสรรพนามได้
2. นักเรียนสามารถบอกประเภทของคำนามและคำสรรพนามได้
3. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามได้

เนื้อหา

1. คำและหน้าที่ของคำนาม
  - 1.1 ความหมายของคำนาม
  - 1.2 ประเภทของคำนาม
  - 1.3 หน้าที่ของคำนาม
2. คำและหน้าที่ของคำสรรพนาม
  - 2.1 ความหมายของคำสรรพนาม
  - 2.2 ประเภทของคำสรรพนาม
  - 2.3 หน้าที่ของคำสรรพนาม

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. **ขั้นนำ** - กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
2. **ขั้นสอน** - วิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกลุ่มช่วยเรียนรายบุคคล (TAI) และวิธีสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
3. **ขั้นสรุป** - วิธีสอนแบบบรรยาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูชูบัตรคำทั้งที่เป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ที่เตรียมไว้ที่ละบัตรให้นักเรียนสังเกต 2. เมื่อครูชูบัตรคำที่เป็นคำนามและคำสรรพนาม ครูจะพูดว่า “ใช่” แล้วนำไปติดบนกระดาน และจะพูดว่า “ไม่ใช่” เมื่อบัตรคำนั้นเป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ แล้ววางไว้บนโต๊ะ 3. หากครูสังเกตเห็นว่านักเรียนสามารถจับแนวทางได้ จึงให้นักเรียนเป็นผู้ตอบด้วยตนเองว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” จนหมดบัตรคำที่เตรียมไว้ 	มีส่วนร่วม

กิจกรรมการเรียนรู้	รูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้อง
<p>4. ครูให้นักเรียนสังเกตบัตรคำที่ติดอยู่บนกระดาน โดยชี้ให้นักเรียนสังเกตเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของบัตรคำแต่ละบัตร</p> <p>5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มบัตรคำที่ติดอยู่บนกระดานตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยครูมีหน้าที่ถามถึงเหตุผลในการจัดกลุ่มบัตรคำเหล่านั้น</p> <p>6. เมื่อนักเรียนจัดกลุ่มบัตรคำได้ถูกต้องแล้ว ครูถามนักเรียนว่า คำทั้งสองกลุ่มนั้นเรียกว่าอะไร</p> <p>7. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำนามและคำสรรพนามเพิ่มเติมจากบัตรคำที่มีอยู่</p> <p>ขั้นสอน เวลาประมาณ 110 นาที</p> <p>8. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูได้กำหนดให้</p> <p>9. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู</p> <p>10. ครูแจกชุดการเรียนรู้เรื่อง “คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม” ให้นักเรียนทุกคน คนละ 1 ชุด ในแต่ละชุดประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บทเรียนโปรแกรม และแบบฝึกหัด</p> <p>11. ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจก่อนที่จะเริ่มศึกษาบทเรียนโปรแกรม โดยกำหนดให้ใช้เวลาในการศึกษาประมาณ 90 นาที</p> <p>12. เมื่อนักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรมจบแล้ว ให้ทำแบบฝึกหัดชุดที่ 1 ซึ่งในการทำแบบฝึกหัดถ้านักเรียนไม่เข้าใจก็สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มได้</p> <p>13. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ให้แลกเปลี่ยนกับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อตรวจคำตอบ โดยดูจากบัตรเฉลยที่อยู่ในซองซึ่งวางอยู่บนโต๊ะของแต่ละกลุ่ม</p>	<p>ร่วมมือ</p>

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>14. ถ้านักเรียนคนใดทำแบบฝึกหัดถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป ไม่ต้องทำแบบฝึกหัดชุดที่ 2 แต่ให้ทบทวนเนื้อหาจากหนังสือเรียนหลักภาษาไทย ท 203</p> <p>15. ถ้านักเรียนคนใดทำคะแนนได้ไม่ถึงร้อยละ 80 ให้กลับไปศึกษาบทเรียนโปรแกรมหรือสอบถามจากสมาชิกภายในกลุ่มจนเข้าใจ แล้วจึงทำแบบฝึกหัดชุดที่ 2 ให้ถูกต้องร้อยละ 80</p> <p>16. เมื่อนักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรมและทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที</p> <p>17. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นำหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบภายในกลุ่มของตนเองมาส่งให้ครู</p> <p>18. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 20 นาที</p> <p>19. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ</p> <p>20. ครูอธิบายเนื้อหาในประเด็นที่นักเรียนยังไม่เข้าใจให้นักเรียนฟัง และสรุปเนื้อหาที่เรียน</p>	<p>ฟังพา</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำที่ประกอบด้วย คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ จำนวน 20
บัตร
2. ชุดการเรียนการสอน เรื่อง “คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม” ประกอบด้วย
บัตรคำสั่ง บทเรียนโปรแกรม และแบบฝึกหัด
3. ช่องที่บรรจุคำเฉลยแบบฝึกหัด
4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
5. หนังสือเรียนหลักภาษาไทย ท 203

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 2 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมใน การวางแผนและปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการ ยอมรับฟังความ ความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือ และความรับผิดชอบ ที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผน การทำงานของกลุ่มทุก ขั้นตอนและปฏิบัติตาม แผนที่วางไว้ อย่าง เคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผลและ ยอมรับฟังความ ความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่ม และปฏิบัติตามตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบ- หมายอย่างเต็มใจ และความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผน การทำงานของกลุ่มและ ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นส่วนใหญ่	แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผลและ ยอมรับฟังความ ความคิดเห็นของผู้อื่นเป็น ส่วนมาก	ยอมรับมติของกลุ่ม และปฏิบัติตามตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบ- หมายอย่างเต็มความ สามารถ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2. การทำแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 9 - 10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 7 - 8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 5 - 6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 และ 2)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรจะมีคลังเกิดคำนามและคำสรรพนามจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ รวมทั้งสังเกตการใช้คำนามและคำสรรพนามของสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถจำแนกชนิดของคำต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น อีกทั้งจะช่วยให้เห็นวิธีการใช้ถ้อยคำด้วย

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความรับผิดชอบ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการช่วยเหลือผู้อื่น
4. ความสามัคคีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

บัตรคำสำหรับใช้ในชั้นนำ

คำนาม	คำสรรพนาม	คำกริยา	คำวิเศษณ์
สิงโต	ฝ่าพระบาท	เดิน	เย็น
อนันต์	แก	ว่ายนํ้า	เข้า
ความรัก	หม่อมฉัน	กิน	เก่า
ต้นไม้	เธอ	นอน	ใหญ่
บ้าน	ท่าน	ตัด	อ่อน

ท 203 หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำอ่าน	คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม
<div data-bbox="304 528 703 1016" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="836 770 1394 882" data-label="Section-Header"> <p><u>ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจ และปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</u></p> </div> <ol data-bbox="284 1070 1404 1881" style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรมเรื่อง “คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม” จนเข้าใจ ถ้าหากมีปัญหาให้ปรึกษาครูได้ 2. เมื่อนักเรียนศึกษาบทเรียนโปรแกรมจนเข้าใจดีแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดที่ 1 หากมีปัญหาให้ปรึกษากับสมาชิกภายในกลุ่มได้ 3. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดที่ 1 เสร็จแล้ว ให้แลกเปลี่ยนสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยดูจากคำเฉลยแบบฝึกหัดซึ่งอยู่ในซองที่วางอยู่บนโต๊ะ 4. หากนักเรียนทำถูกต้องร้อยละ 80 หรือ 8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง “คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม” ดีแล้ว ให้ทบทวนเนื้อหาจากหนังสือเรียนหลักภาษาไทย ท 203 อีกครั้ง โดย ไม่ต้องทำแบบฝึกหัดชุดที่ 2 5. แต่ถ้านักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดที่ 1 ได้ไม่ถึงร้อยละ 80 หรือ 8 คะแนน ให้นักเรียนกลับไปทบทวนบทเรียนโปรแกรมอีกครั้งหนึ่ง หรืออาจจะให้เพื่อนอธิบายตรงจุดที่นักเรียนไม่เข้าใจก็ได้ 6. เมื่อนักเรียนเข้าใจดีแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดที่ 2 7. เมื่อนักเรียนและสมาชิกทุกคนในกลุ่มทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้วให้บอกครู 		

บทเรียนโปรแกรม

เรื่อง คำและหน้าที่ของคำ : นาม อรรถนาม

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนาม

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำนามและคำสรรพนามได้
2. จำแนกชนิดของคำนามและคำสรรพนามได้
3. ระบุหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามเมื่ออยู่ในประโยคได้

คำแนะนำในการเรียน

1. ศึกษาเนื้อหาในแต่ละกรอบเรียงตามลำดับตั้งแต่กรอบที่ 1 ถึงกรอบที่ 22

2. ขณะอ่านแต่ละกรอบ นักเรียนจะพบคำถาม ให้นักเรียนตอบคำถามนั้น โดยในการตอบให้นักเรียนพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนตอบคำถามได้ เมื่อตอบคำถามเสร็จแล้วจึงตรวจสอบคำตอบที่

เฉลยไว้ด้านหลังของกรอบถัดไป แต่อย่าดูคำตอบก่อน เพราะจะขัดขวางการเรียนรู้ การฝึกความคิดของนักเรียน และจะทำให้การเรียนบทเรียนนี้ไม่ได้ผล

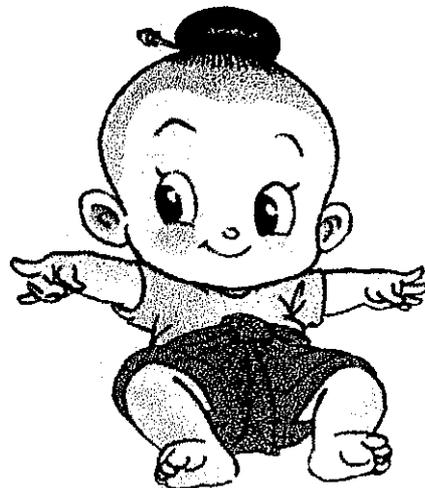
3. ถ้าคำตอบที่เลือกหรือเขียนตอบไป ถูกต้อง หรือ ใกล้เคียง กับคำตอบในกรอบถัดไป ให้นักเรียนศึกษากรอบต่อไปตามลำดับ แต่ถ้าคำตอบผิดจากที่เฉลยไว้ ให้นักเรียนกลับไปศึกษากรอบเดิม และทำความเข้าใจอีกครั้ง จนกว่า จะได้คำตอบที่ถูกต้อง

ตอนที่ 1

กรอบที่ 1

ถ้านักเรียนเหลียวมองรอบตัว ๆ จะเห็นว่านักเรียนรู้จักสิ่งต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต สิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นต้นว่า คน แมว รถจักรยาน โทรทัศน์ ความรัก ปัญญา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เราเรียกว่า “**คำนาม**”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คำนาม คือ .....

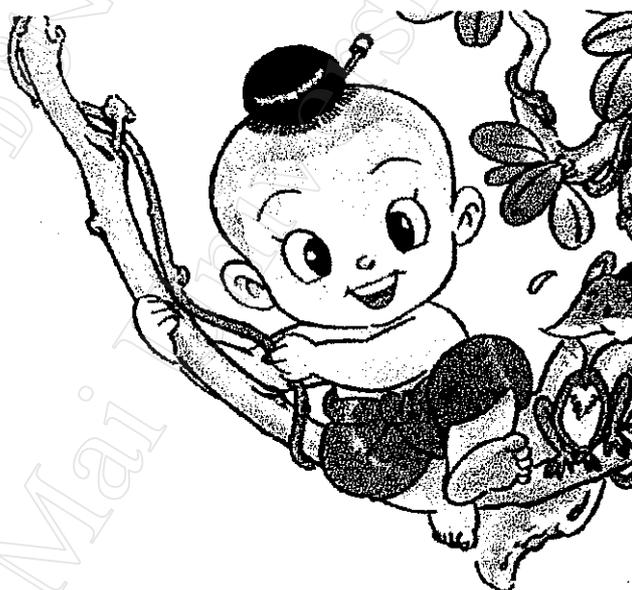
บทที่ 2

เฉลย คำที่ใช้เรียกชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือคำที่ใช้เรียกชื่อของสิ่งต่าง ๆ

นักเรียนรู้ไหมครับว่า คำนาม
แบ่งเป็นชนิดย่อยได้ 5 ชนิด ชนิดแรก
ที่เราจะมาทำความรู้จักกัน ก็คือ
นามบอนาม หรือเรียกง่าย ๆ ว่า
คำนามสามัญ ก็ได้ครับ

คำนามสามัญเป็นคำที่ใช้เรียก
ชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานที่
โดยทั่ว ๆ ไป ไม่ได้กำหนดแน่นอนว่า
เป็นคนใด ตัวไหน สิ่งใด ที่ไหน ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

- ตำรวจจับผู้ร้าย
- แมวชอบกินปลา

ให้นักเรียนสังเกตประโยคต่อไปนี้ แล้วลองขีด

เส้นใต้คำที่เป็นคำนามสามัญดูสิครับ

- ก. โรงเรียนอยู่ในวัด
- ข. ต้นไม้อยู่ใกล้ถนน
- ค. รถคันนี้สวยเหลือเกิน
- ง. กระจาดและปากกาอยู่ในลิ้นชัก

ตอนที่ 3

เฉลย ก. โรงเรียน, วัด ข. ต้นไม้, ถนน ค. รถ ง. กระดาษ, ปากกา, ลินชัก

นักเรียนทำถูกทุกข้อเลยใช่ไหมครับ เก่งมากครับ หลังจากที่นักเรียนรู้จักคำนามสามัญแล้ว คราวนี้ลองมารู้จักกับ **วิสามาบายนาม** หรือเรียกง่าย ๆ ว่า **คำชื่อเฉพาะ** กันต่อเลยครับ ลองดูตัวอย่างต่อไปนี้ครับ แล้วนักเรียนจะรู้จักคำชื่อเฉพาะมากยิ่งขึ้น

- เจ้ามอมเป็นสุนัขแสนรู้
- เอิร์นเคยเรียนที่โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม

นักเรียนคงจะสังเกตเห็นแล้วใช่ไหมครับว่า เจ้ามอม เอิร์น และ โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม เป็นคำชื่อเฉพาะ เพราะเป็นคำที่ใช้ระบุชี้ชัดลงไปว่าเป็นตัวไหน คนใด และที่ใด ไม่ได้กล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไปเหมือนกับคำนามสามัญ

ดังนั้น คำชื่อเฉพาะ จึงหมายถึง.....

กรอบทที่ 4

เฉลย คำที่เป็นชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสถานที่ที่กำหนดลงไปอย่างชัดเจนว่า
เป็นคนใด ตัวไหน สิ่งไหน และที่ได้

คำนามชนิดที่สามที่นักเรียนจะได้รู้จักต่อไปก็คือ **อาการนาม** หรือเรียกว่า
คำนามธรรม ก็ได้เช่นกัน คำนามชนิดนี้เป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งที่ไม่มีรูปร่างและไม่มีขนาด ซึ่ง
มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. ขึ้นต้นด้วยคำว่า “การ” ตามด้วยคำกริยา เช่น การกิน การเขียน
การแสดง การออกเสียง การอ่าน ฯลฯ
2. ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ความ” ตามด้วยคำวิเศษณ์หรือคำกริยา เช่น
ความรัก ความเสื่อม ความดี ความเร็ว ฯลฯ
3. ไม่ได้ขึ้นต้นด้วยคำว่า “การ” หรือ “ความ” เช่น ปัญหา บาป บุญ
กรรม สติ เมตตา ฯลฯ

**นักเรียนก็ทราบลักษณะของคำนามธรรมแล้วนะ
ครั้น ไทลองเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าประโยค
ที่ใช้คำนามธรรมดูสิครับ**

- ก. คนที่ทำความชั่วต้องตกนรก
- ข. ญาติทำอาหารบ้านก่อนทานอาหารเย็น
- ค. การเดินถือเป็นการออกกำลังกาย
อย่างหนึ่ง
- ง. การไฟฟ้าแห่งประเทศไทยประกาศลด
ค่าไฟฟ้า

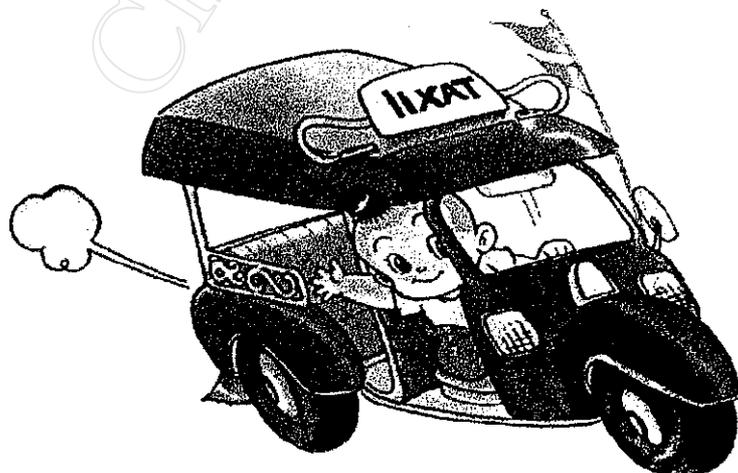
ตอนที่ 5

เฉลย ก. คนที่ทำความชั่วต้องตกนรก ค. การเดินถือเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง

นักเรียนทำถูกทุกข้ออีกแล้วใช่ไหมครับ เก่งมากเลยครับนักเรียน จะมีซักข้ออยู่ทำไมล่ะครับ เราไปรู้จักกับคำนามชนิดที่สืบทอดต่อกันมา ซึ่งก็คือ **สมุทนาม** หรือเรียกว่า **คำนามรวมหมู่** คำนามชนิดนี้เป็นคำที่ใช้บอกถึงสิ่งที่เป็นหมู่ เป็นคณะที่อยู่รวมกัน เช่น คำว่า กอง กลุ่ม ไชลอง คณะ ฝูง ฯลฯ ซึ่งจะปรากฏหน้าคำนามที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยคเสมอ

**นักเรียนรู้จักคำนามรวมหมู่ดีแค่ไหนครับ
ลองขีดเส้นใต้คำนามรวมหมู่จากประโยคต่อไปนี้
ดูหน่อยสิครับ**

- ก. หมู่วิหคผกไผ่ผืนบินกลับรัง
- ข. พวกผู้ชายกำลังเล่นฟุตบอล
- ค. ฉันเห็นไชลองช้างกำลังทำลายสวนอ้อย
- ง. อาจารย์เพ็ญภาเป็นผู้ควบคุมกองลูกเสือ

ตอนที่ 6

เฉลย ก. หมู

ข. พวง

ค. ไชยง

ง. กอง

ตอนนี้ นักเรียนก็เดินทางมาถึงคำถามชนิดสุดท้ายแล้วนะครับ คำถามชนิดนี้เราเรียกว่า **ลักษณะนาม** หรือ **คำนามบอกลักษณะ** ครับ คำถามชนิดนี้แตกต่างจากคำถามชนิดอื่นตรงที่ไม่ได้ใช้เรียกชื่อของสิ่งต่าง ๆ แต่จะให้บอกลักษณะของนามที่อยู่ข้างหน้าว่ามีลักษณะเช่นใด ได้แก่ คำว่า แผ่น ฝูง ขวด ครั้ง ม้วน อัน ฯลฯ ส่วนใหญ่แล้วคำนามบอกลักษณะจะอยู่หลังคำบอกจำนวนนับ แต่บางครั้งก็อาจจะอยู่หลังคำนามและมีคำว่า “นี่ นั้น โน้น นี่ นั้น โน้น” ต่อท้ายก็ได้

จากหลักเกณฑ์การสังเกตดังกล่าว นักเรียนลองขีดเส้นใต้คำนามบอกลักษณะจากประโยคต่อไปนี้

- ก. คุณปู่มีขลุ่ย 2 เล้า
- ข. เข็มขัดเส้นนี้ราคา 100 บาท
- ค. นาฬิกาเรือนนี้ราคาเท่าไรครับ
- ง. ดู่เขียนจดหมายมาหาฉัน 2-3 ฉบับแล้วละ

ตอนที่ 7

เฉลย ก. เด่า

ข. เต็น

ค. เรือน

ง. ฅบับ

มาถึงตอนนี้ นักเรียนคงจะสังเกตเห็นแล้วใช่ไหมครับว่า คำนามรวมหมู่บางคำมีรูปคำ เช่นเดียวกับคำนามบอกลักษณะ แต่อย่าเพิ่งตกใจไปนะครับว่า แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าคำใด เป็นคำนามรวมหมู่ คำใดเป็นคำนามบอกลักษณะ วิธีการสังเกตง่าย ๆ ก็คือ คำนามรวม หมู่จะอยู่หน้าคำนาม ส่วนคำนามบอกลักษณะจะอยู่หลังคำบอกจำนวนนับหรือ อาจอยู่หลังคำนามและมีคำว่า “นี่ นั้น โน้น นี้ นั้น โน้น” ต่อท้ายก็ได้ครับ

นักเรียนแยกออกใหม่ครับว่า คำที่เน้นตัวหนา
ในแต่ละประโยคเป็น คำนามรวมหมู่ หรือว่า
คำนามบอกลักษณะ ช่วยตอบให้ชื่นใจหน่อย
สิครับ

- ก. สมุด 12 เล่ม เป็น 1 โหล .....
- ข. แมกินขนมจีนแค่ 3 จั๊บก็อิ่มแล้ว .....
- ค. ขอเป็นหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน .....
- ง. ความขี้ขางกำลังต้อนไขลงข้างเข้าไป
ในป่า .....
- จ. ถึงหน้าหนาวเมื่อไรฝูงนกเปิดน้ำย้าย
ที่อยู่ทุกที .....
- ฉ. กลุ่มวัยรุ่นแถวเซ็นเตอร์พอยต์ชอบใส่
สายเดี่ยว .....

ตอนที่ 2

ตอนที่ 8

เจดย ก. - ค. คำนามบอกลักษณะ

ง. - ฉ. คำนามรวมหมู่

นักเรียนลองอ่านข้อความ 2 ข้อความต่อไปนี้ดูนะครับ

สถานการณ์ นางสาวมยุราเพื่อนของนางสาวมยุรีกล่าวแก่นางสาวมยุรีว่า

“ระหว่างทางกลับบ้าน ขอให้นางสาวมยุรีแวะที่บ้านของนางสาวมยุรา เรียนคุณแม่ของนางสาวมยุราว่า นางสาวมยุราขอให้นางสาวมยุรีมาเอาหนังสือที่อยู่บนโต๊ะในห้องนอน”

นักเรียนคงจะสังเกตเห็นแล้วว่า ข้อความนี้ใช้คำชื่อเฉพาะ คือคำว่า นางสาวมยุรี กับ นางสาวมยุรา ตลอดข้อความ ทำให้อ่านแล้วเข้าใจยากใช่ไหมครับ ลองเทียบกับข้อความที่ 2 ดูสิครับ

สถานการณ์ นางสาวมยุราเพื่อนของนางสาวมยุรีกล่าวว่า

“ระหว่างทางกลับบ้าน ขอให้เธอแวะที่บ้านของฉัน เรียนคุณแม่ของฉันว่า ฉันขอให้เธอมาเอาหนังสือที่อยู่บนโต๊ะในห้องนอน”

นักเรียนคงจะเห็นแล้วว่า ข้อความที่ 2 อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าข้อความแรกมากใช่ไหมครับ คำที่เน้นตัวหนาเป็นคำที่ใช้แทนคำนาม คือคำว่า นางสาวมยุรี และ นางสาวมยุรา เราเรียกคำชนิดนี้ว่า “คำสรรพนาม”

เพราะฉะนั้น คำสรรพนาม คือ.....

.....
 .....
 .....
 .....

กรอบที่ 9

เฉลย คำที่ใช้แทนคำนามที่ได้กล่าวไปแล้ว หรือคำนามที่เป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง หรือคำที่ใช้แทนคำนาม

นักเรียนรู้ไหมครับว่า คำสรรพนามแบ่งเป็นชนิดย่อยได้ 7 ชนิด ชนิดแรกที่นักเรียนจะได้รู้จักก็คือ บุรุษสรรพนาม หรือเรียกง่าย ๆ ว่า สรรพนามใช้แทนบุคคล ก็ได้ สรรพนามใช้แทนบุคคลเป็นคำที่ใช้แทนชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในการพูดจากัน แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. สรรพนามที่ใช้แทนผู้พูด เรียกว่า สรรพนามบุรุษที่ 1 เช่น ฉัน เรา ผม ตีฉัน ข้าพเจ้า ฯลฯ
2. สรรพนามที่ใช้แทนผู้ฟัง เรียกว่า สรรพนามบุรุษที่ 2 เช่น เธอ คุณ ท่าน พระคุณเจ้า ได้ฝ่าพระบาท ฯลฯ
3. สรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง เรียกว่า สรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น ท่าน มัน เขา แก ฯลฯ

นักเรียนตอบได้ไหมครับว่าคำที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยคเป็นสรรพนามบุรุษที่เท่าใด

- ก. **เขา**ไม่มาหรรอวันนี้ .....
- ข. **ฉัน**ไม่ชอบเพลงนี้เลย .....
- ค. ใครจะมาพบ**ท่าน**หรือคะ .....
- ง. **อาดมา**จะคอยอยู่ที่**กุฏิ**นะ .....

ตอนที่ 10

เฉลย ก. สรรพนามบุรุษที่ 3
ค. สรรพนามบุรุษที่ 2

ข. สรรพนามบุรุษที่ 1
ง. สรรพนามบุรุษที่ 1

นักเรียนเก่งมากครับที่ทำถูกหมดทุกข้อ เห็นไหมครับไม่ยากเลยสักนิดเดียว ต่อไปเรามารู้จักกับคำสรรพนามชนิดที่สองกันดีกว่านะครับ ซึ่งก็คือ **สรรพนามใช้เน้นนามที่อยู่ข้างหน้า** คำสรรพนามชนิดนี้มักจะอยู่ต่อท้ายคำนาม เพื่อบอกความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึง ซึ่งเราสามารถนำออกจากประโยคได้โดยความหมายของประโยคไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมักจะใช้สรรพนามใช้แทนบุคคล (บุรุษสรรพนาม) เสียเป็นส่วนมาก เช่น

ครูใหญ่ท่านห่วงใยนักเรียน
ขโมยมันทำงานตอนกลางคืน

คำว่า "ท่าน" แสดงความรู้สึกยกย่อง
คำว่า "มัน" แสดงความรู้สึกดูหมิ่น เกลียดชัง

**ประโยคใดที่ใช้สรรพนามใช้เน้นนาม
ที่อยู่ข้างหน้า หากรู้แล้ววงกลมรอบ
ข้อนั้น ๆ ได้เลยครับ**

- ก. น้ำมันกำลังขึ้นราคา
- ข. เจ้าเหมียวมันชอบกินปลาอย่าง
- ค. พวกเขาจะเดินทางไปที่ไหนกันนะ
- ง. พระภิกษุท่านออกบิณฑบาตทุกเช้า
- จ. เรื่องนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรครับ
- ฉ. เพื่อนของหนูเขาจะมางานวันเกิดหนูกันไหม

บทที่ 11

- เฉลย ข. เจ้าเหมียวมันชอบกินปลาอย่าง
ง. พระภิกษุท่านออกบิณฑบาตทุกเช้า
ฉ. เพื่อนของหนูเขาจะมางานวันเกิดหนูกันใหม่

คราวนี้เรามารู้จักกับคำสรรพนามชนิดที่สามกันต่อเลยนะครับ ซึ่งก็คือ **วิภาคสรรพนาม** หรือเรียกว่า **สรรพนามบอกความชี้ชี้** แบ่งพวก หรือรวมพวก คำพวกนี้เป็นคำที่ใช้แทนคำนามเพื่อจำแนกคำนามนั้นออกเป็นส่วน ๆ มีอยู่ 3 คำ คือ “ต่าง บ้าง กัน” โดย คำว่า “ต่าง บ้าง” จะปรากฏหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ส่วนคำว่า “กัน” จะปรากฏในตำแหน่งกรรมของประโยคและจะปรากฏหลังคำกริยาที่ต้องมีกรรมมา รองรับเท่านั้น

เอ...นักเรียนดูออกไหมครับว่า ประโยคใดใช้ คำสรรพนามบอกความชี้ชี้ แบ่งพวก หรือ รวมพวก ถ้ารู้แล้ววงกลมรอบข้อนั้น ๆ เลยครับ

- ก. ต่างจิตต่างใจ
- ข. นักเรียนต่อยกัน
- ค. กินมากบ้าง กินน้อยบ้าง
- ง. สาวโรงงานทำงานกันทั้งคืน
- จ. ชาวไร่บ้างปลูกถั่วบ้างปลูกงา
- ฉ. เด็ก ๆ ต่างทำงานด้วยความตั้งใจ

ตอนที่ 12

เฉลย ข. นักเรียนต่อยกัน

จ. ชาวไร่บ้างปลูกถั่วบ้างปลูกงา

ฉ. เด็ก ๆ ต่างทำงานด้วยความตั้งใจ

นักเรียนเก่งมากเลยครับที่ทำได้ถูกหมด สงสัยต้องสอบได้คะแนนดีแน่ ๆ เลยครับ เราไปรู้จักกับคำสรรพนามชนิดต่อไปเลยดีไหมครับ คำสรรพนามชนิดที่สี่ที่นักเรียนจะได้รู้จักก็คือ **ประพันธสรรพนาม** หรือเรียกอีกอย่างว่า **สรรพนามเชื่อมประโยค** นั่นเอง

สรรพนามเชื่อมประโยคเป็นคำที่ใช้เชื่อมประโยค 2 ประโยคให้มีความสัมพันธ์กัน มีอยู่ 4 คำ คือคำว่า “**ผู้ ที่ ซึ่ง อัน**” ซึ่งคำเหล่านี้จะต้องอยู่หลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม หรือส่วนเติมเต็มของประโยค และส่วนที่ตามมาข้างหลังจะต้องเป็นประโยคด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ฉันเสียดายรถที่หายไป
- ไก่ สมพลเป็นดีใจผู้มีชื่อเสียง

นักเรียนคิดว่าประโยคต่อไปนี้
ประโยคใดที่ใช้สรรพนามเชื่อม
ประโยค วงกลมรอบข้อนั้น ๆ
ได้เอ่ยครับ

- ก. สุดาร่องให้ที่เธอสอบตก
- ข. เขาดีใจที่ถูกได้รับรางวัล
- ค. ผึ้งตัวผู้ออกหาน้ำหวานทุก ๆ เช้า
- ง. มงกุฎเพชรอันล้ำค่าสูญหายไปแล้ว
- จ. ฉันชอบบ้านที่ปลูกอยู่บนเนินเขาเนิน
- ฉ. นักวิทยาศาสตร์ผู้มีความสามารถควรได้รับรางวัล

ตอนที่ 13

- เฉลย
- ง. มงกุฎเพชรอันล้ำค่าสูญหายไปแล้ว
  - จ. ฉันชอบบ้านที่ปลูกอยู่บนเนินเขานั่น
  - ฉ. นักวิทยาศาสตร์ผู้มีความสามารถควรได้รับรางวัล

เป็นยังไงบ้างครับนักเรียน ไม่ยากเลยใช่ไหมครับ อย่าเสียเวลาเลยครับ ไปรู้จักกับ
สรรพนามชนิดที่ห้ากันต่อเลยครับ ซึ่งก็คือ **นิยมวิเศษณ์** หรือเรียกง่าย ๆ ว่า
สรรพนามใช้ชี้ระยะ

สรรพนามใช้ชี้ระยะเป็นคำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อบ่งบอกระยะทางหรือตำแหน่งของ
คำนาม มี 6 คำ ได้แก่คำว่า “นี่ นั้น โน่น นี่ นั้น โน้น” ซึ่งจะปรากฏในตำแหน่ง
ประธานหรือกรรมของประโยค โดยไม่มีคำนามนำหน้า

**นักเรียนทราบหลักเกณฑ์การสังเกตสรรพนามใช้ชี้ระยะแล้ว
ลองขีดเส้นใต้คำสรรพนามใช้ชี้ระยะในประโยคต่อไปนี้ดูสิครับ**

- ก. นั้นสถานีอนามัย
- ข. เธอจะกินนั่นไหม
- ค. เขาจะชอบนี่ไหมนะ
- ง. โน่นคือม่อนพระเจ้าหลาย

ภาพที่ 14

เฉลย ก. นั้น   ข. นั้น   ค. นี้   ง. นั้น

และแล้วนักเรียนก็เดินทางมาถึงคำสรรพนามสองชนิดสุดท้ายแล้วนะครับ ไปครับ !
เราไปทำความรู้จักกันเลย คำสรรพนามชนิดที่หกและชนิดที่เจ็ดก็คือ **อนิยบสรรพนาม**
หรือเรียกอีกอย่างว่า **สรรพนามบอกความไม่เจาะจง** และก็มี **ปฏิเสธสรรพนาม** หรือ
เรียกว่า **สรรพนามใช้ถาม**

สรรพนามทั้งสองชนิดนี้มีรูปคำเหมือนกัน ได้แก่ คำว่า “**ใคร อะไร ไหน ใด ๆ**
....” และจะปรากฏในตำแหน่งประธานหรือกรรมของประโยคเหมือนกัน แต่ก็มีส่วนที่ต่างกัน
คือ **สรรพนามบอกความไม่เจาะจง** เป็นคำที่ใช้แทนคำนามที่ไม่กำหนดแน่นอนว่าเป็นสิ่ง
นี้ สิ่งนั้น หรือ คนนี้ คนนั้น โดยจะสื่อความหมายบอกเล่าและปรากฏในประโยคบอกเล่า
แต่ **สรรพนามใช้ถาม** จะสื่อความหมายเป็นคำถาม และจะปรากฏในประโยคคำถาม

**นักเรียนพอจะบอกได้ไหมครับว่า คำที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยค
ต่อไปนี้เป็นสรรพนามบอกความไม่เจาะจง คำใดเป็นสรรพนาม
ใช้ถาม ลองเติมคำตอบในช่องว่างดูสิครับ**

ก. ใครมา	.....
ข. เธอจะไปไหน	.....
ค. ไหนบ้านของเธอ	.....
ง. อะไรอยู่ในกล่อง	.....
จ. อย่าไปไหนอีกเลยนะ	.....
ฉ. ใด ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง	.....
ช. คุณย่าทานอะไรไม่ได้เลย	.....
ซ. ใครจะกลับบ้านก่อนก็ได้นะ	.....

ตอนที่ 3

ตอนที่ 15

เฉลย ก. - ง. สรรพนามใช้ถาม

จ. - ข. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง

ตอนนี้เราจะมาเรียนเรื่องหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามกันนะครับ นักเรียนรู้ไหมว่า คำนามและคำสรรพนามเมื่ออยู่ในประโยคสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนกัน อยากรู้แล้วใช่ไหมครับว่าทำหน้าที่อะไรบ้าง ไปครับ เราไปศึกษากันเลย

หน้าที่แรกของคำนามและคำสรรพนามก็คือ **การทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค** เช่น

คำนาม	คำสรรพนาม
<ul style="list-style-type: none"> - สมศรีนั่งบนเก้าอี้ - นักเรียนชอบครูใจดี 	<ul style="list-style-type: none"> - อะไร ๆ ก็กินไปเถอะ - ใครทำการบ้านเสร็จแล้ว

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น นักเรียนคงจะเห็นแล้วว่า คำนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคคือคำว่า สมศรี กับ นักเรียน และคำสรรพนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคคือคำว่า อะไร ๆ กับ ใคร

ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของนักเรียนแล้วนะครับที่จะต้องบอกถึงคำและชนิดของคำ (คำนาม หรือ คำสรรพนาม) ที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคต่อไปนี้

ประโยค	คำที่ทำหน้าที่เป็นประธาน	ชนิดของคำ
ก. ทหารยิงผู้ก่อการร้าย	.....	.....
ข. ธรรมชาติย่อมชนะธรรม	.....	.....
ค. ฉันชอบอ่านหนังสือการ์ตูน	.....	.....
ง. โน่นคือโรงพยาบาลเวียงป่าเป้า	.....	.....

ตอนที่ 16

เฉลย ก. ทหาร, คำนาม
ค. ฉันทน์, คำสรรพนาม

ข. ธรรมะ, คำนาม
ง. ไน้, คำสรรพนาม

เก่งมากครับนักเรียนที่ทำถูกทุกข้อแสดงว่า นักเรียนเข้าใจหน้าที่แรกของคำนามและคำสรรพนามแล้ว ต่อไปเรามาศึกษาหน้าที่ที่สองกันดีกว่านะครับ

หน้าที่ที่สองของคำนามและคำสรรพนามก็คือ **การทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค** ซึ่งการพิจารณากรรมของประโยค เราอาจจะพิจารณาจากตำแหน่งและความหมายของคำนามและคำสรรพนามนั้น ๆ ซึ่งก็คือ จะต้องปรากฏหลังคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ และสื่อความว่าเป็นผู้ถูกกระทำ อยู่ในสภาพ หรืออยู่ในอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

คำนาม

- เจมส์ชอบกินข้าวมันไก่
- ครูส่งชื่อเครื่องคอมพิวเตอร์

คำสรรพนาม

- แม่ตีเธอหรือ
- ยุพินทำอะไรได้บ้าง

ถูกต้องแล้วครับนักเรียน คำว่า ข้าวมันไก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เธอ อะไร เป็นกรรมของประโยคตามที่นักเรียนคิดไว้ไม่มีผิด

ทีนี้นักเรียนลองขีดเส้นใต้คำที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยคต่อไปนี้ดูสิครับ

- ก. คุณกินอะไรคะ
- ข. เขากินนี้หมดแล้ว
- ค. คนสวนกำลังตัดหญ้า
- ง. ป๊อบชอบเรียนวิชาภาษาไทย

ตอนที่ 18

เฉลย กรรมตรง ได้แก่ อะไร ของ ข้าว หนังสือ ตามลำดับ
กรรมรอง ได้แก่ เธอ ใคร หลาน นักเรียน ตามลำดับ

หน้าที่ที่สี่ของค่านามและคำสรรพนามก็คือ การทำหน้าที่ขยายค่านามอื่น เพื่อให้คำให้ค่านามที่ถูกขยายชัดเจนขึ้น

การสังเกตอาจพิจารณาว่า ค่านามหรือคำสรรพนามที่ทำหน้าที่ขยายค่านามนั้น จะต้องอยู่หลังค่านามที่ถูกขยาย และเมื่อตัดค่านามหรือคำสรรพนามที่ใช้ขยายนั้นออก ความหมายของประโยคก็ยังคงเดิม เช่น

**นักเรียนบอกได้ไหมว่า คำที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยคเป็นคำชนิดใดและ
ทำหน้าที่ขยายคำใดในประโยค**

ประโยค	ชนิดของคำ	คำที่ถูกขยาย
ก. นาย <u>เท่ง</u> แกเป็นตลกเก่า	.....	.....
ข. นาดาลี <u>เธอ</u> เป็นนักร้องเสียงดี	.....	.....
ค. หมาป่า <u>มัน</u> ออกหากินตอนกลางคืน	.....	.....
ง. ครู <u>ลงโทษ</u> ผู้ฉ้อฉลหน้าชั้น เพราะไม่ทำ การบ้าน	.....	.....
จ. พลเอกเปรม <u>รัฐบุรุษ</u> แสดงความคิดเห็น ต่อด้านการคอร์รัปชัน	.....	.....

กรอบที่ 19

เฉลย ก. คำสรรพนาม, นายแห่ง
 ค. คำสรรพนาม, หมาป่า
 จ. คำนาม, พลเอกเปรม

ข. คำสรรพนาม, นาคาดิ
 ง. คำนาม, สุวัฒน์

หน้าที่ที่ห้าของคำนามและคำสรรพนามก็คือ การทำหน้าที่ขยายกริยา ซึ่งจะต้องเป็นกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับเท่านั้น หากนักเรียนใช้คำนามขยายกริยาของประโยค คำนามนั้นจะบอกถึงสถานที่ ทิศทาง หรือเวลา เช่น

- คุณยายไปวัดพระแก้ว (ขยายกริยาเพื่อบอกทิศทาง)
- โรงเรียนหยุดวันเสาร์และอาทิตย์ (ขยายกริยาเพื่อบอกเวลา)

ส่วนคำสรรพนามที่ใช้ขยายกริยานั้น มักจะให้สรรพนามใช้ที่ระยะ สรรพนามบอกความไม่เจาะจง และสรรพนามใช้ตาม ได้แก่ คำว่า “นี่ นั้น โน่น นี้ นั้น โน้น อะไร ไหน ไต ๆ” เช่น

- มันนอนนี้ทุกคืน
- ท่านจะไปไหน ๆ ก็ได้

การสังเกตว่าคำนามและคำสรรพนามนั้นทำหน้าที่ขยายกริยาหรือไม่ ให้เติมคำว่า “ที่” ระหว่างกริยากับคำนามหรือคำสรรพนามที่ตามมา ถ้าประโยคมีความหมายเช่นเดิมก็แสดงว่า คำนามหรือคำสรรพนามนั้นทำหน้าที่ขยายกริยา

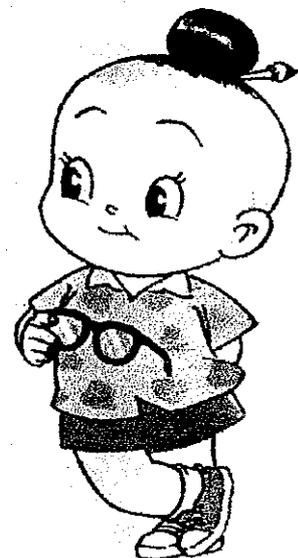

**นักเรียนลองขีดเส้นใต้คำนามและคำสรรพนามที่
 ทำหน้าที่ขยายกริยาดูสิครับว่าจะหาเจอไหม**

- ก. นั่งไหนดี
- ข. บ้านของเธออยู่ไหน
- ค. คุณพ่อไปต่างจังหวัดแล้ว
- ง. โจรก่อการร้ายอยู่ภาคใต้

ตอนที่ 20

เฉลย	ก. ไหน	ข. ไหน	ค. ต่างจังหวัด	ง. ภาคใต้
<p>เก่งมากครับนักเรียน ทำถูกทุกข้อเลย หากใครทำไม่ถูกต้องกลับไปอ่านดูใหม่นะครับ เดี่ยวก็จะเจอหลักการสังเกตเองละครับ มาดูหน้าที่ต่อไปเลยดีกว่าครับ</p> <p>หน้าที่ที่หกของค่านามและคำสรรพนามก็คือ การทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มให้แก่กริยา การสังเกตก็ไม่ยากครับ เพียงแค่นักเรียนจะต้องสังเกตว่า ค่านามและคำสรรพนามนั้นจะต้องอยู่หลังคำว่า “อยู่ เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ เสมือน ตูจ ประดุจ รวากับ อุปมา อุปมาเหมือน ประหนึ่ง เพียงดัง...” ที่ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยคเท่านั้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขาเป็นผู้ใหญ่แล้ว - ความสูงของมนัสเท่าใคร - เธอเหมือนความหวังของฉัน 				
<p>ไหนดักเรียนลองวงกลมรอบข้อที่มีค่านามหรือคำสรรพนามทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มให้แก่กริยาในประโยคข้างล่างนี้ดูสิครับ</p> <p>ไม่ยากเลยใช่ไหมครับ</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ก. เธอคือผู้หญิง ข. เธอดีเสมือนแม่พระ ค. น้อยสวยประดุจนางฟ้า ง. หน้าตาของนิกคล้ายพ่อ จ. ลายมือของเขาคลายนี้ใหม่ ฉ. เขาทำงานราวกับเครื่องจักรกล 				

บทที่ 21

เฉลย ก. เธอคือผู้หญิง ง. หน้าตาของนิกคล้ายพ่อ จ. ลายมือของเขาคคล้ายนี้ใหม่

นักเรียนก็ได้เรียนหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามแล้ว 6 หน้าที่ พอจะจำได้ไหมครับ ลองคิดทบทวนดูนะครับ คราวนี้มาดูหน้าที่ที่เจ็ดของคำนามและคำสรรพนามดีกว่าครับ หน้าที่นี้ก็คือ การทำหน้าที่เรียกขานในฐานะประธาน กรรม หรือเรียกขานลอย ๆ ซึ่งจะมีลักษณะดังนี้ครับ

1. คำนามที่ทำหน้าที่เรียกขานในประโยค ส่วนมากจะใช้คำเรียกชื่อตัว คำเรียกเครือญาติ และคำที่แสดงตำแหน่งหน้าที่การงาน เช่น
  - เด็ก ๆ อาน้ำได้แล้ว
  - หมอ ผมหาเด็กมารักษา
  - น้องโบว์ คุณพ่อมารับหรือยังคะ
2. คำสรรพนามที่ทำหน้าที่เรียกขานในประโยค ส่วนใหญ่จะใช้สรรพนามชี้แทนบุคคล เช่น
  - ตัว เขากลับก่อนนะ
  - เธอ มาดูละครเรื่องนี้ที่กำลังสนุกเชียว

คำที่ทำหน้าที่เรียกขานในฐานะประธาน กรรม หรือเรียกขานลอย ๆ ในประโยคต่อไปนี้ เป็นคำนามหรือคำสรรพนาม

- ก. หล่อนมานี่หน่อยซิยะ .....
- ข. วรรณพรมีคนมาหาเธอจ้า .....
- ค. พระคุณเจ้าจะพาสามเณรไปไหนเจ้าคะ .....
- ง. คุณครูครับ ผมขออนุญาตออกนอกห้องครับ .....

ตอนที่ 22

เฉลย	ก. คำสรรพนาม	ข. คำนาม	ค. คำสรรพนาม	ง. คำนาม
<p>นักเรียนได้ศึกษาหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามมาแล้ว 7 หน้าที่ แต่หน้าที่อีกอย่างหนึ่งของคำสรรพนามที่แตกต่างจากคำนามก็คือสามารถทำหน้าที่เชื่อมประโยค ซึ่งคำที่ใช้เชื่อมประโยค ได้แก่ คำว่า “ผู้ ที่ ซึ่ง อัน” หรือสรรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรรพนาม) นั่นเอง</p>				
<p>วิธีการสังเกตคำสรรพนามที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยคก็เช่นเดียวกับการพิจารณาสรรพนามเชื่อมประโยคที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว ก็คือคำว่า “ผู้ ที่ ซึ่ง อัน” จะต้องอยู่หลังคำนามและส่วนที่ตามมาข้างหลังคำเหล่านี้จะต้องเป็นประโยคเท่านั้น เช่น</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - ฉันชอบรดคันสีขาวยุี่โซวีไว้หน้าบ้าน - “อมตะ” เป็นหนังสือซึ่งได้รับรางวัลซีไรท์ - ลดาวัลย์เป็นนายจ้างผู้บริหารงานได้ดีเยี่ยม 				
<p>มาถึงตรงนี้นักเรียนก็ได้ศึกษาหน้าที่ของคำนามและคำสรรพนามจบแล้ว นักเรียนพอจะบอกได้ใหม่ว่า หน้าที่ที่เหมือนกับของคำนามและคำสรรพนาม ได้แก่.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>				
<p>และหน้าที่ที่ต่างกันของคำนามและคำสรรพนามก็คือ.....</p> <p>.....</p>				
เฉลย	<p>ทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นกรรม เป็นกรรมตรงและกรรมรอง ใช้ขยายคำนามอื่น ใช้ขยายคำกริยา เป็นส่วนเติมเต็มให้แก่กริยา ทำหน้าที่เรียกขานในฐานะประธานกรรม หรือเรียกขานลอย ๆ คำสรรพนามใช้เชื่อมประโยคได้ แต่คำนามไม่สามารถเชื่อมประโยคได้</p>			

แบบฝึกหัดชุดที่ 1

ตอนที่ 1 จงพิจารณาว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาในแต่ละข้อเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยคดังตัวอย่างข้อ 0.

0. ตาลโตนดเป็นพืชที่มีประโยชน์	คำชื่อเฉพาะ	ประธาน
1. คุณลุง ไปไหนคะ	.....	.....
2. คุณพ่อ เห็นเธอแล้ว	.....	.....
3. นักเรียนชาย ชอบชกต่อยกัน	.....	.....
4. การกิน มาก ๆ จะทำให้อ้วน	.....	.....
5. น้องลูก หนีไปโรงเรียนทุกวัน	.....	.....
6. รัฐบาลคณะนี้ ชอบทำงานเป็นทีม	.....	.....

ตอนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดมีค่านามรวมหมู่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

ก. ผุ่จนกต่างพากันบินกลับรัง	ข. กลุ่มวัยรุ่นไม่ควรแต่งตัวโป๊
ค. ชาวบ้านไล่ล่าโขลงช้างตมมัน	ง. กองลูกเสือกำลังเข้าค่ายพักแรม
2. คำนามในข้อใดทำหน้าที่ขยายกริยา

ก. สัมคนสวยทำการบ้าน	ข. ต้อยอยู่ภาคอีสาน
ค. ได้ขายผลไม้เมืองหนาว	ง. นักร้องหนังสือการ์ตูน
3. คำสรรพนามในข้อใดให้เน้นความรู้สึกของผู้พูด

ก. เจ้าอาวาสท่านไม่อยู่ครับ	ข. เขาจะสงสารฉันไหมนะ
ค. ใครเล่าจะแก้งเธอได้	ง. หล่อนเป็นคนใจบุญ
4. ข้อใดมีคำสรรพนามชี้เฉพาะ

ก. ใครนั่นกำลังมา	ข. ป้านั้นกำลังทำอะไร
ค. อะไรอยู่บนเก้าอี้	ง. นั่นไง มาแล้ว

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 1

ตอนที่ 1 จงพิจารณาว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาในแต่ละข้อเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยคดังตัวอย่างข้อ 0.

0. ตาลโตนครเป็นพืชที่มีประโยชน์	คำชื่อเฉพาะ	ประธาน
1. คุณลุงไปไหนคะ	สรรพนามใช้ถาม	ขยายกริยา
2. คุณพ่อเห็นเธอแล้ว	สรรพนามแทนให้บุคคล	กรรม
3. นักเรียนชายชอบชกต่อยกัน	สรรพนามชี้ชี้	กรรม
4. การกินมาก ๆ จะทำให้อ้วน	คำนามธรรม	ประธาน
5. น้องลูกหมี่ไปโรงเรียนทุกวัน	คำนามสามัญ	กรรม
6. รัฐบาลคณะนี้ชอบทำงานเป็นทีม	คำนามบอกลักษณะ	ขยายประธาน

ตอนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดมีคำนามรวมหมู่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค
  - ฝูงนกต่างพากันบินกลับรัง
  - กลุ่มวัยรุ่นสมัยนี้ชอบแต่งตัวโก้
  - ชาวบ้านไล่ล่าไขลงข้างตมมัน
  - กองลูกเสือกำลังเข้าค่ายพักแรม
- คำนามในข้อใดทำหน้าที่ขยายกริยา
  - ล้มทำการบ้าน
  - ต้อยอยู่ภาคอีสาน
  - ได้งายหนังสือ
  - นัททำผมทรงใหม่
- คำสรรพนามในข้อใดใช้เน้นความรู้สึกของผู้พูด
  - เจ้าอาวาสท่านไม่อยู่ครับ
  - นำส่งสารเขาละ
  - ใครจะแกล้งเธอได้
  - หล่อนเป็นคนใจบุญ
- ข้อใดมีคำสรรพนามชี้เฉพาะ
  - ใครนั่นกำลังมา
  - บ้านนั้นกำลังทำอะไร
  - อะไรอยู่บนเก้าอี้
  - นั่นไง มาแล้ว

แบบฝึกหัดชุดที่ 2

ตอนที่ 1 จงพิจารณาว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาในแต่ละข้อเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยคดังตัวอย่างข้อ 0.

0. ตาลโตนคเป็นพืชที่มีประโยชน์	คำชื่อเฉพาะ	ประธาน
1. อย่า เป็นอะไรไปนะ	.....	.....
2. สมุด ของฉันอยู่ไหน	.....	.....
3. น้ำมัน แฟนของยายจอยนี้	.....	.....
4. เขา ให้ ความสุขแก่ฉันตลอดมา	.....	.....
5. ฝูงปลา ว่ายวนเวียนอยู่ในแม่น้ำ	.....	.....
6. ละครเรื่อง เส้นไหมสีเงินอวสานแล้ว	.....	.....

ตอนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. “ลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนลง” คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยค

ก. คำนามสามัญ, ขยายประธาน	ข. คำนามสามัญ, ขยายกรรม
ค. คำชื่อเฉพาะ, ขยายประธาน	ง. คำชื่อเฉพาะ, ขยายกรรม
2. ข้อใดมีคำอาการนามทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค

ก. มันเป็นความผิดของผมเอง	ข. มาลีทำการบ้านเป็นประจำ
ค. การนอนหลับเป็นการพักผ่อน	ง. ความเมตตาเป็นสิ่งที่ล้ำโลก
3. คำว่า “ใคร” ในข้อใดไม่ใช่สรรพนามใช้ถาม

ก. เธอเอาเบอร์โทรไปให้ใคร	ข. เรื่องนี้เธออย่าบอกใคร
ค. ชุดนี้เตรียมไว้ให้ใคร	ง. ละครเรื่องนี้ตัวเอกเป็นใคร
4. คำว่า “ที่” ในข้อใดไม่ใช่สรรพนามเชื่อมประโยค

ก. ฉันชอบดอกไม้ที่อยู่ในแจกัน	ข. ฉันชอบบ้านที่ทาสีขาว
ค. ฉันชอบคนที่ชื่อสัตย์สุจริต	ง. ฉันชอบทำงานที่โรงงานในชนบท

เฉลยแบบฝึกหัดชุดที่ 2

ตอนที่ 1 จงพิจารณาว่าคำที่พิมพ์ตัวหนาในแต่ละข้อเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยคดังตัวอย่างข้อ 0.

0. ตาลโตนครเป็นพืชที่มีประโยชน์	คำชื่อเฉพาะ	ประธาน
1. อย่าเป็นอะไรไปนะ	สรรพนามบอกความไม่เจาะจง	ส่วนเติมเต็ม
2. ลมุดของฉันอยู่ไหน	สรรพนามใช้ถาม	ขยายกริยา
3. น้ำมันแค้นของยายจอยนี่	สรรพนามใช้ชี้ระยะ	ประธาน
4. เขาให้ความสุขแก่ฉันตลอดมา	คำนามธรรม	กรรม
5. ผู้ปลาวายวนเวียนอยู่ในแม่น้ำ	คำนามรวมหมู่	ประธาน
6. ละครเรื่องเส้นไหมสีเงินอรสาแล้ว	คำนามบอกลักษณะ	ขยายประธาน

ตอนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- “ลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนลง” คำที่พิมพ์ตัวหนาเป็นคำชนิดใดและทำหน้าที่อะไรในประโยค
  - ก. คำนามสามัญ, ขยายประธาน
  - ข. คำนามสามัญ, ขยายกรรม
  - ค. คำชื่อเฉพาะ, ขยายประธาน
  - ง. คำชื่อเฉพาะ, ขยายกรรม
- ข้อใดมีคำอาการนามทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค
  - ก. มันเป็นความผิดของผมเอง
  - ข. มาลีทำการบ้านเป็นประจำ
  - ค. การนอนหลับเป็นการพักผ่อน
  - ง. ความเมตตาเป็นสิ่งล้ำจุนโลก
- คำว่า “ใคร” ในข้อใดไม่ใช่สรรพนามใช้ถาม
  - ก. เธอเอาเบอร์โทรไปให้ใคร
  - ข. เรื่องนี้เธออย่าบอกใคร
  - ค. ชุดนี้เตรียมไว้ให้ใคร
  - ง. ละครเรื่องนี้ตัวเอกเป็นใคร
- คำว่า “ที่” ในข้อใดไม่ใช่สรรพนามเชื่อมประโยค
  - ก. ฉันชอบดอกไม้ที่อยู่ในแจกัน
  - ข. ฉันชอบบ้านที่ทาสีขาว
  - ค. ฉันชอบคนที่ชื่อสตีฟสุจริต
  - ง. ฉันชอบทำงานที่โรงงานในชนบท

แบบทดสอบ

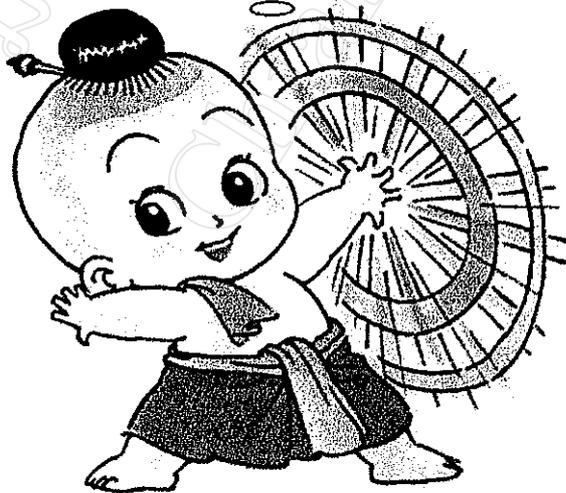
คำและหน้าที่ของคำ : นาม สรรพนาม

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นความหมายของคำนาม
  - ก. คำที่ใช้แทนชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ
  - ข. คำที่บอกสภาพของคน สัตว์ สิ่งของ
  - ค. คำที่บอกลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ
  - ง. คำที่แสดงความหมายถึงคน สัตว์ สิ่งของ
2. ประโยคใดใช้คำนามประเภทอาการนาม
  - ก. พริ้ง แสดงโดย ใหม่ เจริญปุระ
  - ข. คณะรัฐบาลประกาศยุบสภาแล้ว
  - ค. ละครเรื่องแผลเก่าออกแพร่ภาพแล้ว
  - ง. มุนินทร์เป็นคนดีมีความเมตตากรุณา
3. ข้อใดใช้ลักษณนามบอกเวลา
  - ก. ดูนั่งนับฝนดาวตกได้ทั้งหมด 120 ดวง
  - ข. หน้าต่างบานนั้นปิดไม่สนิท ยุงจึงลอดเข้ามาได้
  - ค. ถ้าเธอทำผิดอีกหนเดียว เธอจะต้องโดนไล่ออกจากโรงเรียน
  - ง. โรงเรียนของน้องลูกหมี่มีคอมพิวเตอร์ประมาณ 10 กว่าเครื่อง
4. ข้อใดเป็นความหมายของคำสรรพนาม
  - ก. คำที่ใช้แทนคำนาม
  - ข. คำที่ชี้ขยายคำนาม
  - ค. คำที่ใช้แทนคำที่มาข้างหน้า
  - ง. คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ
5. ข้อใดใช้สรรพนามบุรุษที่ 1
  - ก. นิมนต์พระคุณเจ้า เจ้าคะ
  - ข. คุณยายตื่นเช้าจังนะครับ
  - ค. เธอกำลังจะไปรับน้องชาย
  - ง. เรากำลังแซททางอินเตอร์เน็ตอยู่
6. คำว่า "อะไร" ในข้อใดไม่ใช่สรรพนามใช้ถาม
  - ก. พุดอะไรก็ได้
  - ข. อะไรที่เขากิน
  - ค. เธอจะกินอะไร
  - ง. เห็นอะไรมาหรือ
7. คำนามในข้อใดทำหน้าที่บอกทิศทาง
  - ก. คินนี้เป็นคินเดือนแรม
  - ข. โธ่ตไปดูหนังที่กาดสวนแก้ว
  - ค. วันนี้อาร์มเข้าทำงานกะบ่าย
  - ง. บ้านแฟนฉันอยู่ทางภาคอีสาน

8. ข้อใดมีค่านามที่ทำหน้าที่ขยายค่านามอื่น
- จากตรงค์ มิกจิกเป็นตลก
  - ตำรวจจับผู้ร้ายได้เมื่อคืนนี้
  - วิลลี่พี่ชายแคทเรียนหล่อมาก
  - กระเป๋าของคุณผู้หญิงวางอยู่บนโต๊ะ
9. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของกริยา
- ยื่นมือของเธอให้ท่านดูสิ
  - ฉันจะไปส่งคุณขึ้นรถไฟเอง
  - ดาวของโรงเรียนคนใหม่ก็คือเธอไงล่ะ
  - แม่จะตีหนูจริง ๆ ถ้ายังทำแบบนี้อยู่อีก
10. ข้อใดมีค่านามมากที่สุด
- ร้านตัดผมแห่งนี้จะมีช่างตัดผม 7 คน
  - แม่เทวีญจะเป็นคนที่ไม่รู้เรื่องการเมือง
  - เป็นเรื่องธรรมดาที่จะจำคำพูดของนักการเมือง
  - ร้านตัดผมสโมสรรัฐสภาตั้งอยู่ภายในอาคารรัฐสภา

ข้อใดมีค่านามมากที่สุด
การตอบและได้คะแนนมาก ๆ นะครับ

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ												สรุป	
	การมีส่วนร่วมใน การวางแผนและปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้				การแสดงความ คิดเห็นและการยอมรับ ฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น				การให้ความร่วมมือและ ความรับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย					
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2

เรื่อง	คำและหน้าที่ของคำ : กริยา วิเศษณ์	เวลา	3 คาบ (150 นาที)
วิชา	หลักภาษาไทย	ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

คำกริยาคือคำที่ใช้บอกการกระทำ อากาาร หรือสภาพ ส่วนคำวิเศษณ์เป็นคำที่ใช้ขยายคำอื่น ทั้งคำกริยาและคำวิเศษณ์แบ่งได้หลายชนิดโดยใช้ความหมายเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง หน้าที่หลักของคำกริยาคือใช้บอกการกระทำ อากาาร และสภาพของภาคประธาน ส่วนคำวิเศษณ์ใช้ขยายคำอื่นเพื่อให้ประโยคมีความหมายชัดเจนขึ้น ดังนั้นการพิจารณา คำกริยาและคำวิเศษณ์จึงสามารถพิจารณาได้จากความหมาย ตำแหน่ง และหน้าที่ที่ปรากฏในประโยคได้

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำกริยาและคำวิเศษณ์ได้
2. นักเรียนสามารถบอกประเภทของกริยาและคำวิเศษณ์ได้
3. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำกริยาและคำวิเศษณ์ได้
4. เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถใช้คำกริยาและคำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำและหน้าที่ของคำกริยา
  - 1.1 ความหมายของคำกริยา
  - 1.2 ประเภทของคำกริยา
  - 1.3 หน้าที่ของคำกริยา

2. คำและหน้าที่ของคำวิเศษณ์

- 2.1 ความหมายของคำวิเศษณ์
- 2.2 ประเภทของคำวิเศษณ์
- 2.3 หน้าที่ของคำวิเศษณ์

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. ขั้นนำ - กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
2. ขั้นสอน - วิธีสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) และวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. ขั้นสรุป - วิธีสอนแบบบรรยาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูติดแถบประโยคที่เตรียมไว้ที่ละคู่บนกระดาน (ทั้งหมด 5 คู่) เพื่อให้ นักเรียนสังเกตคำที่เน้นตัวหนาในแต่ละแถบประโยค 2. ครูถามนักเรียนว่าคำที่เน้นตัวหนาในแต่ละแถบประโยคเป็นคำชนิดใด หากนักเรียนยังตอบไม่ได้ ครูติดแถบประโยคคู่ใหม่บนกระดานต่อไปเรื่อย ๆ 3. เมื่อติดแถบประโยคครบแล้ว ครูให้นักเรียนแยกแถบประโยคบนกระดาน ออกเป็นกลุ่มตามความเข้าใจของนักเรียน 4. ครูถามเหตุผลในการแบ่งกลุ่ม และให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยคเพิ่มเติม 5. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนชื่อเรื่องที่จะเรียนในวันนั้นบนกระดาน 	มีส่วนร่วม

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p><u>ขั้นสอน เวลาประมาณ 110 นาที</u></p> <p>6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูกำหนดให้</p> <p>7. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู</p> <p>8. ครูแจกคำชี้แจงวิธีเรียนแบบศูนย์การเรียนให้นักเรียนอ่าน พร้อมทั้งอธิบายสรุปอย่างสั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง</p> <p>9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแยกไปตามศูนย์การเรียนต่าง ๆ ทั้ง 5 ศูนย์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ศูนย์การเรียนที่ 1 เรื่อง ประเภทของคำกริยา ● ศูนย์การเรียนที่ 2 เรื่อง หน้าที่ของคำกริยา ● ศูนย์การเรียนที่ 3 เรื่อง ประเภทของคำวิเศษณ์ที่ไม่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม ● ศูนย์การเรียนที่ 4 เรื่อง ประเภทของคำวิเศษณ์ที่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม ● ศูนย์การเรียนที่ 5 เรื่อง หน้าที่ของคำวิเศษณ์ <p>ซึ่งในแต่ละศูนย์จะมี บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรม ใสซองวางอยู่บนโต๊ะของแต่ละศูนย์</p> <p>10. เมื่อแต่ละกลุ่มเข้าประจำศูนย์การเรียนแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้แก่สมาชิกในกลุ่มอ่าน และสมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตามคำสั่ง</p> <p>11. ครูให้เวลานักเรียนทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์ ประมาณ 15 นาที หากกลุ่มใดทำเสร็จก่อนเวลาและยังไม่มีกลุ่มอื่นทำเสร็จ ให้ไปประจำที่ศูนย์สำรอง เพื่อรอให้กลุ่มอื่นทำกิจกรรมเสร็จก่อนจึงจะเปลี่ยนกลุ่มกันได้</p>	<p>ร่วมมือ</p>

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>12. หลังจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันเข้าเรียนตามศูนย์การเรียนรู้ครบทุกศูนย์การเรียนรู้แล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปเนื้อหาที่ได้เรียน กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยการจับสลาก ใช้เวลาในการรายงานประมาณกลุ่มละ 3 - 5 นาที</p> <p>13. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที</p> <p>14. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู</p> <p>15. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p><u>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 20 นาที</u></p> <p>16. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาเรื่อง "คำและหน้าที่ของคำ : กริยาวิเศษณ์"</p> <p>17. ครูสรุปเพิ่มเติมในตอนสุดท้ายอีกครั้งโดยใช้แผนที่ความคิดประกอบ</p>	<p>ฟังหา</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบประโยค จำนวน 10 แถบ
2. ชุดศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง "ชนิดและหน้าที่ของคำกริยาและวิเศษณ์" แต่ละชุดประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรม
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แผนที่ความคิดสรุปเนื้อหา เรื่อง "คำและหน้าที่ของคำ : กริยา วิเศษณ์"

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 2 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนมาก	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2. การทำแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 9 - 10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 7 - 8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องตั้งแต่ 5 - 6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้องต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 - 2)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่า
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรจะมีฝึกสังเกตพิจารณาส่วนที่ตามหลังคำกริยาว่าเป็นกรรมของประโยคหรือว่าเป็นส่วนขยายกริยา และสังเกตการใช้คำกริยาจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ อีกทั้งควรจะมีสังเกตคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยคด้วย ซึ่งจะทำให้นักเรียนแยกคำกริยาและคำวิเศษณ์ได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการช่วยเหลือผู้อื่น
3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แถบประโยคสำหรับใช้ในชั้นนำ

ประโยคที่ 1

วีระศักดิ์สูงเท่าไหน

นิยายเรื่องนี้สั้นจังเลย

ไอวัลตินเข็นร้านนั้นอ่อย

เสียงของแอนนี่ต่ำเพราะมาก

น้องสาวฉันอายุอ่อนกว่าฉัน 2 ปี

ประโยคที่ 2

วีระศักดิ์เป็นคนหัวสูง

เขาชอบพกปืนสั้น

ไอวัลตินเข็นแล้ว

เพลงเพราะใคร ๆ ก็อยากฟัง

น้องสาวฉันชอบกินมะพร้าวอ่อน

คำชี้แจงวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียน

1. ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาเนื้อหาในแต่ละศูนย์การเรียน
2. ในแต่ละศูนย์การเรียนจะมีของเอกสารวางอยู่บนโต๊ะ ซึ่งในแต่ละของจะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรม
3. เมื่อเข้าประจำศูนย์การเรียนแล้ว ให้หัวหน้าแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกในกลุ่มอ่านและทำความเข้าใจ แล้วจึงแจกบัตรเนื้อหาและบัตรกิจกรรมตามลำดับที่ระบุไว้ในบัตรคำสั่ง
4. นักเรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามบัตรคำสั่งอย่างเคร่งครัด รวมทั้งพยายามทำกิจกรรมจนสุดความสามารถของนักเรียน
5. หลังจากที่สมาชิกทุกคนทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ดูคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรมหรือตามที่บัตรคำสั่งระบุไว้
6. ให้เวลาปฏิบัติกิจกรรมศูนย์การเรียนละ 15 นาที เมื่อเสร็จแล้วให้ย้ายไปทำศูนย์ที่ว่างต่อไป ก่อนย้ายศูนย์จะต้องเก็บเอกสารต่าง ๆ เข้าที่ให้เรียบร้อยและถูกต้อง
7. ในกรณีที่กลุ่มของนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จก่อน ให้ไปศึกษาศูนย์สำรอง เพื่อรอศึกษาศูนย์อื่น ๆ ที่ว่างต่อไป และให้ทำจนครบทุกศูนย์
8. ควรใช้ชุดการสอนอย่างระมัดระวัง เมื่อมีปัญหาให้ยกมือขึ้น ครูจะได้เข้าไปช่วยเหลือแนะนำให้
9. ต้องให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการเรียนและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือนักเรียนที่ 1 เรื่อง ประเภทของคำกริยา
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรเฉลยกิจกรรม แต่สามารถเขียนและตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมได้
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษา
5. เมื่อศึกษาบัตรเนื้อหาจนเข้าใจดีแล้ว ให้ขอรับบัตรกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มไปทำเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ขณะที่นักเรียนทำบัตรกิจกรรมนั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในบัตรกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม แล้วบันทึกคะแนนลงในบัตรกิจกรรมของนักเรียน
7. เมื่อหมดเวลาหรือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรมใส่ซอง แล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป ส่วนบัตรกิจกรรมที่นักเรียนทำให้นำติดตัวไปได้

บัตรเนื้อหา

ประเภทของคำกริยา

คำกริยาแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. **อกรรมกริยา หรือเรียกง่าย ๆ ว่า กริยาไม่ต้องมีกรรม** ซึ่งกริยาประเภทนี้สื่อความหมายได้ชัดเจนในตัว ไม่ต้องมีกรรมมาต่อท้าย ก็ทำให้ประโยคสมบูรณ์ได้ แต่ถ้ามีคำมาต่อท้าย คำนั้นจะเป็นส่วนขยายกริยา ไม่ใช่กรรมของประโยค เช่น

กริยาอกรรม

- นกก็ฟ้าวิ้ง
- อ้อยร้องไห้

ส่วนขยายกริยาอกรรม

- นกก็ฟ้าวิ้งเร็ว
- อ้อยร้องไห้เสียงดัง

2. **สกรรมกริยา หรือเรียกว่า กริยามีกรรม** คำกริยาประเภทนี้สื่อความหมายไม่ชัดเจน จำเป็นต้องมีกรรมมาต่อท้าย ประโยคจึงจะสมบูรณ์ เช่น

- หมูกินรำ
- นักเรียนอ่านหนังสือ

หลักการพิจารณาส่วนขยายและกรรมของประโยค

คำกริยาบางคำเป็นได้ทั้งกริยาไม่ต้องมีกรรมและกริยามีกรรม ดังนั้นจึงควรที่จะพิจารณาว่าคำที่มาต่อท้ายนั้นเป็นส่วนขยายหรือว่ากรรม โดยมีวิธีการสังเกตดังนี้ ถ้าคำที่มาต่อท้ายกริยาไม่ได้สื่อความหมายว่าเป็นผู้ถูกกระทำ คำนั้นจะเป็นส่วนขยายกริยา แต่ถ้าคำนั้นสื่อความหมายว่าเป็นผู้ถูกกระทำ คำนั้นจะเป็นกรรมของประโยค เช่น

เป็นส่วนขยาย

- พายุพัดแรง

เป็นกรรม

- พายุพัดบ้านเรือน

3. **วิกตรรกกริยา หรือ กริยาอาศัยส่วนเต็มเต็ม** คือ คำกริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัวเองต้องอาศัยเนื้อความของคำที่มาต่อท้าย ประโยคจึงจะมีความหมายสมบูรณ์ คำกริยาประเภทนี้ ได้แก่ “เป็น เหมือน คล้าย เท่า คือ อยู่ ดูจ ประดูจ ดูจว่า แปลว่า รวากับ เสมือน อุปมา อุปมาเหมือน ประหนึ่ง เพียงดัง ฯลฯ” ซึ่งคำเหล่านี้จะต้องปรากฏในตำแหน่งกริยาเท่านั้นจึงจะถือว่าเป็นวิกตรรกกริยา เช่น

- พี่ของฉันเป็นครู
- พิมพ์ดาวเหมือนพิมพ์เดือน

4. **กริยานุเคราะห์ หรือเรียกว่า คำช่วยกริยา** คำกริยาประเภทนี้จะใช้ประกอบกริยาสำคัญในประโยคเพื่อเสริมความให้ชัดเจนขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

4.1 คำช่วยกริยาที่แบ่งตามตำแหน่ง

4.1.1 อยู่หน้ากริยา ได้แก่ “คง ต้อง ควร เคย น่าจะ โปรด ฯลฯ” เช่น

- เด็ก ๆ น่าจะนอนแต่หัวค่ำ
- พิมพ์สุดาเคยไปเที่ยวฝรั่งเศสแล้ว

4.1.2 อยู่หลังกริยา ได้แก่ “ซี นะ ละ ดอก หรือก ฯลฯ” เช่น

- พรุ่งนี้มาใหม่ นะ
- แก้วกินข้าวก่อนสิ

4.2 คำช่วยกริยาที่แบ่งตามความหมายที่สื่อ

4.2.1 สื่อความหมายเชิงแนะนำ ดักเตือน เช่น นักเรียนพึงแสวงหาความรู้ไว้ให้มาก

4.2.2 สื่อความหมายเชิงคาดหมาย ไม่แน่ใจ เช่น ชมพูคงจะโกรธฉัน

4.2.3 สื่อความหมายเชื่อใจ มั่นใจ เช่น ฉันเชื่อว่าเขาจะต้องมาวันนี้แน่

4.2.4 สื่อความหมายเชิงบังคับ อ้อนวอน ขอร้อง สั่ง ห้าม เช่น

วลีพรต้องมาสอบแก้ตัว

ศูนย์การเรียนรู้ 1

บัตรกิจกรรม

คะแนนที่ได้

คำกริยาที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยคต่อไปนี้ใช้คำกริยาประเภทใด

กริยามีกรรม   กริยาไม่ต้องมีกรรม   กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม   คำช่วยกริยา

1. **ฉัน**ไม่โศก .....
.....
2. **ไก่**ขันตอนเช้า .....
.....
3. **ชาวบ้าน**ชิงหญ้า .....
.....
4. **ดอก**ล้มทมบานแล้ว .....
.....
5. **แก่ง**ชวนดอนไปดูหนัง .....
.....
6. **นักเรียน**ควรตั้งใจเรียน .....
.....
7. **ฉัน**ไม่ไปเที่ยวกลางคืนหรอก .....
.....
8. **โซ่**เพียงปลุกดอกไม้ให้หน้าบ้าน .....
.....
9. **สไปเดอร์แมน**เหมือนฮีโร่ของเด็ก ๆ .....
.....
10. **ความซื่อสัตย์**คือเครื่องหมายของคนดี .....
.....

บัตรเฉลยกิจกรรม

คำกริยาที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยคต่อไปนี้ใช้คำกริยาประเภทใด

กริยามีกรรม   กริยาไม่ต้องมีกรรม   กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม   คำช่วยกริยา

1. ต้นไม้โค่น	.....กริยาไม่ต้องมีกรรม.....
2. โกงหินตอนเช้า	.....กริยาไม่ต้องมีกรรม.....
3. ชาวบ้านชิงหมูป่า	.....กริยามีกรรม.....
4. ดอกลั่นทมบานแล้ว	.....กริยาไม่ต้องมีกรรม.....
5. เก่งชวนดอนไปดูหนัง	.....กริยามีกรรม.....
6. นักเรียนควรจะตั้งใจเรียน	.....คำช่วยกริยา.....
7. ฉันไม่ไปเที่ยวกลางคืนหรอก	.....คำช่วยกริยา.....
8. โขเพี้ยปลูกดอกมะลิไว้หน้าบ้าน	.....กริยามีกรรม.....
9. สไปเดอร์แมนเหมือนฮีโร่ของเด็ก ๆ	.....กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม.....
10. ความซื่อสัตย์คือเครื่องหมายของคนดี	.....กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม.....

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือนักเรียนที่ 2 เรื่อง หน้าแรกของคำกริยา
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรเฉลยกิจกรรม แต่สามารถเขียนและตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมได้
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษา
5. เมื่อศึกษาบัตรเนื้อหาจนเข้าใจดีแล้ว ให้ขอรับบัตรกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มไปทำเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ขณะที่นักเรียนทำบัตรกิจกรรมนั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในบัตรกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม แล้วบันทึกคะแนนลงในบัตรกิจกรรมของนักเรียน
7. เมื่อหมดเวลาหรือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรมใส่ซอง แล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป ส่วนบัตรกิจกรรมที่นักเรียนทำให้นำติดตัวไปได้

หน้าที่ของคำกริยา

คำกริยาเมื่ออยู่ในประโยคสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. เป็นตัวแสดงในภาคแสดงของประโยค เช่น

- แมว จับ หนู
ประธาน กริยา กรรม
- คุณตา กำลัง นอนหลับ
ประธาน คำช่วยกริยา กริยากรรม

2. ทำหน้าที่ขยายนาม ส่วนมากจะพบในคำประสมที่เกิดจากการนำคำนาม

ประสมกับคำกริยา เช่น

- คนพิการต้องนั่งรถเข็น
- อาร์ตมีหนังสือเดินทาง

3. ทำหน้าที่ขยายกริยา การสังเกตก็คือจะมีกริยา 2 ตัวเรียงต่อกัน โดยกริยา

ตัวแรกจะต้องเป็นกริยาไม่ต้องมีกรรม ส่วนกริยาตัวที่สองอาจจะเป็นกริยามีกรรมหรือกริยาไม่ต้องมีกรรมก็ได้ เช่น

- ผู้กองนอนเล่น
- ปรภายมองหารองเท้าสั้นสูง

4. ทำหน้าที่เหมือนค่านาม   หน้าที่ที่ทำหน้าที่นี้ส่วนมากจะปรากฏในตำแหน่งประธานหรือกรรมของประโยค และกริยาของประโยคจะต้องเป็นกริยามีกรรมหรือกริยาอาศัย ส่วนเติมเต็มเท่านั้น เมื่อทดลองเติมคำว่า “การ” หน้าคำนั้น ๆ แล้ว ประโยคก็ยังคงมีความหมายเหมือนเดิม เช่น

- คนในท้องถิ่นนิยมฟ้อนรำ
- คนในท้องถิ่นนิยมการฟ้อนรำ
- เทียวกลางคืนเป็นสิ่งไม่ดี
- การเทียวกลางคืนเป็นสิ่งไม่ดี

ศึกษาเนื้อหาเข้าใจแล้วหรือยังคะ
นักเรียน
ถ้าเข้าใจแล้วก็ลองทำแบบฝึกหัด
ดูนะคะ

บัตรกิจกรรม

คะแนนที่ได้

จงวงกลมล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- คำว่า "เหมือน" ในข้อใดทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค
  - เทิดแก่งเหมือนพ่อ
  - เขาดีใจเหมือนกับได้ขึ้นสวรรค์
  - หนังสือเล่มนี้เหมือนเล่มนั้นเลย
  - จงทำเหมือนที่คิดไว้เกิดจะเกิดผล
- ข้อใดมีกริยาทำหน้าที่ขยายนาม
  - คนสวยมักจะหยิ่ง
  - ลมบกพัดเวลากลางคืน
  - ดอกไม้ประดิษฐ์มีขายอยู่ที่ตลาด
  - ปัญหาการคอร์รัปชั่นกำลังได้รับการแก้ไข
- ข้อใดมีกริยาทำหน้าที่ขยายกริยา
  - โปรดนั่งลงเถิด
  - แล้วเจอกันพรุ่งนี้นะ
  - เธอน่าจะเลี้ยงลูกด้วยตนเอง
  - คุณพ่อจะไปรับน้องที่โรงเรียน
- "ดื่มน้ำมาก ๆ ทำให้ผิวเปล่งปลั่ง" ข้อใดอธิบายประโยคข้างต้นได้เหมาะสม
  - กริยาทำหน้าที่เหมือนกรรม
  - กริยาทำหน้าที่เหมือนประธาน
  - กริยาทำหน้าที่เหมือนส่วนขยาย
  - กริยาทำหน้าที่เหมือนส่วนเติมเต็ม
- "โรงหนังเต็มไปด้วยผู้คนจนต้องใช้เก้าอี้เสริม" คำที่เน้นตัวนามมีลักษณะอย่างไร
  - กริยาทำหน้าที่เป็นกรรม
  - กริยาทำหน้าที่ขยายนาม
  - กริยาทำหน้าที่ขยายกริยา
  - กริยาทำหน้าที่ขยายสรรพนาม

บัตรเฉลยกิจกรรม

จงวงกลมล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- คำว่า "เหมือน" ในข้อใดทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค

ก. เทิดแก่งเหมือนพ่อ	ข. เขาดีใจเหมือนกับได้ขึ้นสวรรค์
☒ ค. หนังสือเล่มนี้เหมือนเล่มนั้นเลย	ง. จงทำเหมือนที่คิดไว้เกิดจะเกิดผล
- ข้อใดมีกริยาทำหน้าที่ขยายนาม

ก. คนสวยมักจะหญิง	
ข. ลมบกพัดเวลากลางคืน	
☒ ค. ดอกไม้ประดิษฐ์มีขายอยู่ที่ตลาด	
ง. ปัญหาการคอร์รัปชันกำลังได้รับการแก้ไข	
- ข้อใดมีกริยาทำหน้าที่ขยายกริยา

ก. ไปรดน้ำลงเถิด	ข. แล้วเจอกันพรุ่งนี้นะ
ค. เธอน่าจะเลี้ยงลูกด้วยตนเอง	☒ ง. คุณพ่อจะไปรับน้องที่โรงเรียน
- "ดื่มน้ำมาก ๆ ทำให้ผิวเปล่งปลั่ง" ข้อใดอธิบายประโยคข้างต้นได้เหมาะสม

ก. กริยาทำหน้าที่เหมือนกรรม	☒ ข. กริยาทำหน้าที่เหมือนประธาน
ค. กริยาทำหน้าที่เหมือนส่วนขยาย	ง. กริยาทำหน้าที่เหมือนส่วนเติมเต็ม
- "โรงหนังเต็มไปด้วยผู้คนจนต้องให้เก้าอี้เสริม" คำที่เน้นตัวนามมีลักษณะอย่างไร

ก. กริยาทำหน้าที่เป็นกรรม	☒ ข. กริยาทำหน้าที่ขยายนาม
ค. กริยาทำหน้าที่ขยายกริยา	ง. กริยาทำหน้าที่ขยายสรรพนาม

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือนักเรียนที่ 3 เรื่อง **ประเภทของคำวิเศษณ์ที่ไม่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม**
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรเฉลยกิจกรรม แต่สามารถเขียนและตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมได้
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษา
5. เมื่อศึกษาบัตรเนื้อหาจนเข้าใจดีแล้ว ให้ขอรับบัตรกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มไปทำเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ขณะที่นักเรียนทำบัตรกิจกรรมนั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในบัตรกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม แล้วบันทึกคะแนนลงในบัตรกิจกรรมของนักเรียน
7. เมื่อหมดเวลาหรือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรมใส่ซอง แล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป ส่วนบัตรกิจกรรมที่นักเรียนทำให้นำติดตัวไปได้

ประเภทของคำวิเศษณ์ที่ไม่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม

คำวิเศษณ์แบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ได้ 10 ชนิด แต่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม 4 ชนิด เพราะฉะนั้นจึงเหลืออีก 6 ชนิดที่ไม่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม คือ

1. **ลักษณวิเศษณ์ หรือเรียกง่าย ๆ ว่า คำวิเศษณ์บอกลักษณะ** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกลักษณะ รูปทรง สันฐาน ขนาดของสิ่งต่าง ๆ เช่น

- เต็มอัปสรเป็นคนคล่องแคล่ว
- ขาร่าชอบกระเป๋าสาวใบนั่นมาก

2. **กาลวิเศษณ์ หรือเรียกว่า คำวิเศษณ์บอกเวลา** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น

- คุณพ่อทำงานกลับบ้านดึก
- คนสมัยใหม่มักไม่เชื่อฟังคำพูดของคนสมัยเก่า

3. **สถานวิเศษณ์ หรือเรียกอีกอย่างว่า คำวิเศษณ์บอกสถานที่** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกตำแหน่งหรือทิศทางของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น

- โรงเรียนของหนูอยู่ไกล
- รถเร็ววิ่งขวา รถช้าชิดซ้าย

4. **ประมาณวิเศษณ์ หรือเรียกง่าย ๆ ว่า คำวิเศษณ์บอกปริมาณหรือจำนวน** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกจำนวนหรือปริมาณของสิ่งต่าง ๆ เช่น

- ของในลังทั้งหมด ฉันให้เธอคนเดียว
- คุณทวดของฉันอายุ 90 กว่าปีแล้วละ

5. **ประติษฐานวิเศษณ์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ** เป็นคำที่ใช้ขานรับในการเจรจาโต้ตอบกัน มักจะใช้พูดเมื่อจบประโยค เช่น

- ชมไว้ย้ เพื่อนมาหาวะ
- แอ๊ดจ๋า มาหาแม่หน่อยซิจ๊ะ

6. **ประติเสธวิเศษณ์ หรือเรียกว่า คำวิเศษณ์แสดงความปฏิเสธ** เป็นคำที่บอกความปฏิเสธ ไม่ยอมรับ เช่น

- ไม่ใช่กการอะไรของคุณ
- บุญคุณของพ่อแม่ประมาณมิได้

บัตรกิจกรรม

คะแนนที่ได้

**จงโยงเส้นจับคู่ชนิดของคำวิเศษณ์กับคำที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยค
ต่อไปนี้**

ก. คำวิเศษณ์บอกเวลา	1. เขียบเข้ามานั่งใกล้ ๆ ซิ
ข. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ	2. เผลัดใจไม่เคยรักใคร่เพียงเลย
ค. คำวิเศษณ์บอกสถานที่	3. ทำไมละคะ ทำไมไปไม่ได้
ง. คำวิเศษณ์บอกปริมาณ	4. คนโบราณมักจะมีอะไรดี ๆ เสมอ
จ. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ	5. ขบวณแห่งชั้นหมากจะใช้เส้นทางนี้
ฉ. คำวิเศษณ์แสดงความปฏิเสธ	6. ใครว่าผู้หญิงบอกรักผู้ชายก่อนไม่ได้
	7. เจ้าหญิงตองรีว่าจะไม่รักใคร่อีกชั่วชีวิต
	8. กินอาหารหวานมาก ๆ ทำให้เป็นมะเร็ง
	9. แพรรณวลโกรธเซตต์เป็นเวลา 3 เดือนแล้ว
	10. สมเดชชัชวสเอาคะแนนไปให้ครูใหญ่หน่อยจ๊ะ

บัตรเฉลยกิจกรรม

โยงเส้นจับคู่ชนิดของคำวิเศษณ์กับคำที่เน้นตัวหนาในแต่ละประโยคต่อไป

ก. คำวิเศษณ์บอกเวลา	→	1. เขียนเข้ามา นั่ง ใกล้ ๆ ซิ
ข. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ	→	2. แมตจไม่ เคย รักโซเฟียเลย
ค. คำวิเศษณ์บอกสถานที่	→	3. ทำไม ละคะ ทำไม ไปไม่ได้
ง. คำวิเศษณ์บอกปริมาณ	→	4. คนโบราณ มัก จะมีอะไรดี ๆ เสมอ
จ. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ	→	5. ขบวน แห่ขันหมากจะใช้เส้นทางนี้
ฉ. คำวิเศษณ์แสดงความรู้สึก	→	6. ใคร ว่าผู้หญิงบอกรักผู้ชายก่อนไม่ได้
	→	7. เจ้าหญิง ตองรีวจะไม่รักใครอีกชั่วชีวิต
	→	8. กินอาหารหวานมาก ๆ ทำให้เป็น มะเร็ง
	→	9. แพรนวนลโกรชเขตต์เป็นเวลา 3 เดือนแล้ว
	→	10. สมเดชช่วยเธอจะ แนน ไปให้ครูใหญ่หน่อยจ๊ะ

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือนักเรียนที่ 4 เรื่อง **ประเภทของคำวิเศษณ์ที่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม**
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรเฉลยกิจกรรม แต่สามารถเขียนและตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมได้
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษา
5. เมื่อศึกษาบัตรเนื้อหาจนเข้าใจดีแล้ว ให้ขอรับบัตรกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มไปทำเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ขณะที่นักเรียนทำบัตรกิจกรรมนั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในบัตรกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม แล้วบันทึกคะแนนลงในบัตรกิจกรรมของนักเรียน
7. เมื่อหมดเวลาหรือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรมใส่ซอง แล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป ส่วนบัตรกิจกรรมที่นักเรียนทำให้นำติดตัวไปได้

ประเภทของคำวิเศษณ์ที่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม

คำวิเศษณ์แบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ได้ 10 ชนิด แต่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม 4 ชนิด และอีก 6 ชนิดไม่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม คำวิเศษณ์ที่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนาม ได้แก่

1. **นิยมวิเศษณ์ หรือ คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อกำหนดแน่ชัดว่าเป็นสิ่งนี้สิ่งนั้นอย่างเดียว ไม่เป็นอย่างอื่น ซึ่งจะมีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนามใช้ชี้ระยะ แต่อย่างไรก็ตามคำทั้งสองชนิดก็มีความแตกต่างกัน ดังนี้

นี่ นั้น โน่น นี้ นั้น โน่น	$\left\{ \begin{array}{l} = \text{คำสรรพนาม} \\ = \text{บอกความชี้เฉพาะ} \\ = \text{คำวิเศษณ์} \\ = \text{บอกความชี้เฉพาะ} \end{array} \right.$	→	ใช้แทนคำนามหรือคำสรรพนามที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค
		→	ใช้ขยายคำนามหรือคำสรรพนาม (ตามหลังคำนามหรือคำสรรพนาม)

คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ	คำสรรพนามบอกความชี้เฉพาะ
- ใครชอบกินขนมมันบัว	- ใครชอบกินนี้บัว
- สถานีอนามัยนี้เพิ่งสร้างขึ้นใหม่	- นี้คือสถานีอนามัย

2. **อนิยมวิเศษณ์ หรือ คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ** เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกความไม่กำหนดแน่นอนลงไปว่า คนใด สิ่งใด ซึ่งมีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนามบอกความไม่ชี้เฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามคำทั้งสองชนิดก็มีความแตกต่างกัน ดังนี้

ใคร อะไร โหน โด	{	= คำสรรพนาม	→	ใช้แทนคำนามหรือคำสรรพนามที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค
		= บอกความไม่ชี้เฉพาะ		
		คำวิเศษณ์	→	ใช้ขยายคำนามหรือคำสรรพนาม (ตามหลังคำนามหรือคำสรรพนาม)
		= บอกความไม่ชี้เฉพาะ		

คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ	คำสรรพนามบอกความชี้เฉพาะ
- ขนมหอะไร ๆ จันทักินได้ทั้งนั้น	- อะไรจันทักินได้
- บ้านโหนกก็ไม่สบายเท่าบ้านเรา	- โหนกก็ไม่สบายเท่าบ้านเรา

3. ปรากฏวิเศษณ์ หรือ คำวิเศษณ์แสดงคำถาม เป็นคำที่ใช้ขยายเพื่อบอกเนื้อความที่เป็นคำถาม ซึ่งจะมีรูปคำเหมือนกับคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะและคำสรรพนามใช้ถาม แต่อย่างไรก็ตามคำวิเศษณ์แสดงคำถามก็มีความแตกต่างกับคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะและคำสรรพนามใช้ถาม ดังนี้

3.1 ความแตกต่างระหว่างคำวิเศษณ์แสดงคำถามกับคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ

คำวิเศษณ์ที่แสดงคำถามจะสื่อความเป็นคำถาม แต่ถ้าไม่สื่อความเป็นคำถามก็จะเป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
- บ้านใครติดแอร์บ้าง	- บ้านใคร ๆ ก็ติดแอร์กันทั้งนั้น
- คนโหนจะมาพุงนี้ล่ะ	- คนโหนจะมาพุงนี้ก็ได้

3.2 ความแตกต่างระหว่างคำวิเศษณ์แสดงคำถามกับคำสรรพนามใช้ถาม

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	→	อยู่หลังคำนามหรือคำสรรพนาม ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือคำสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า
คำสรรพนามใช้ถาม	→	จะอยู่ในตำแหน่งประธานหรือกรรมของประโยค

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	คำสรรพนามใช้ถาม
- เขาอยู่บ้านไหนล่ะ - เด็ก ๆ ชอบการ์ตูนเรื่องไหน	- เขาอยู่ไหนล่ะ - เด็ก ๆ ไปไหนกันหมด

4. ประพันธวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้เชื่อมประโยค ซึ่งมีรูปคำเหมือนกับคำสรรพนามเชื่อมประโยค แต่อย่างไรก็ตามคำทั้งสองชนิดก็มีความแตกต่างกัน ดังนี้

ที่ ซึ่ง อัน { = คำสรรพนามเชื่อมประโยค → ขยายคำนามหรือคำสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า
= ประพันธวิเศษณ์ → ขยายคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ที่อยู่ข้างหน้า

ประพันธวิเศษณ์	คำสรรพนามเชื่อมประโยค
- เขาเสียใจที่ลูกไม่ยอมเชื่อฟังเขา - บ้านน้อยฉันเป็นเรือนหอของเรา	- คนที่ยืนข้างหน้าฉันเป็นหัวหน้าห้อง - แม่ให้พรอันประเสริฐ

ที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วข้างต้นก็คือชนิดของคำวิเศษณ์ที่มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนามนะครึบ จำได้ไหมครึบว่ามีกี่คำเอ่ย?

บัตรกิจกรรม

คะแนนที่ได้

**จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และเขียนเครื่องหมาย X
หน้าข้อที่เห็นว่าผิด**

1.	น้ำตใจที่แม่ยิ้ม	คำว่า "ที่" เป็นประพันธวิเศษณ์
2.	เราไปโน้นกันดีกว่า	คำว่า "โน้น" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
3.	ไหนละบ้านของเธอ	คำว่า "ไหน" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
4.	จังหวัดอะไรร้อนที่สุด	คำว่า "อะไร" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม
5.	นิ้วไหนร้ายก็ตนิ้วนั้น	คำว่า "ไหน" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
6.	คนไหน ๆ ก็เป็นคนดีได้	คำว่า "ไหน" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
7.	เด็กที่ดีต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่	คำว่า "ที่" เป็นประพันธวิเศษณ์
8.	นั่นโรงเรียนของลูกไซ้ใหม่	คำว่า "นั่น" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม
9.	แหวนนี้ท่านได้แต่ใดมา	คำว่า "นี้" เป็นคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ
10.	ใครหนอชวนเราดูหนังสือ	คำว่า "ใคร" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม

บัตรเฉลยกิจกรรม

จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เห็นว่าถูก และเขียนเครื่องหมาย X หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

1. ..✓..	น้ำตื้นใจที่แม่ยิ้ม	คำว่า "ที่" เป็นประพันธวิเศษณ์
2. ..X..	เราไปโน้นกันดีกว่า	คำว่า "โน้น" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
3. ..X..	โหนดบ้านของเธอ	คำว่า "โหนด" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
4. ..✓..	จังหวัดอะไรร้อนที่สุด	คำว่า "อะไร" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม
5. ..✓..	นิ้วไหนร้ายก็ตัดนิ้วนั้น	คำว่า "ไหน" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
6. ..✓..	คนไหน ๆ ก็เป็นคนดีได้	คำว่า "ไหน" เป็นคำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
7. ..X..	เด็กที่ดีต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่	คำว่า "ที่" เป็นประพันธวิเศษณ์
8. ..X..	นั่นโรงเรียนของลูกไซ้ใหม่	คำว่า "นั่น" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม
9. ..✓..	แหวนนี้ท่านได้แต่ใครมา	คำว่า "นี้" เป็นคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ
10. ..X..	ใครหนอชวนเราดูหนังสี่จอ	คำว่า "ใคร" เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถาม

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือนักเรียนที่ 5 เรื่อง หน้าทีของคำวิเศษณ์
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา และบัตรเฉลยกิจกรรม แต่สามารถเขียนและตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมได้
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำไปศึกษา
5. เมื่อศึกษาบัตรเนื้อหาจนเข้าใจดีแล้ว ให้ขอรับบัตรกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มไปทำเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนหลังจากที่ศึกษาบัตรเนื้อหาแล้ว ขณะที่นักเรียนทำบัตรกิจกรรมนั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในบัตรกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยกิจกรรม แล้วบันทึกคะแนนลงในบัตรกิจกรรมของนักเรียน
7. เมื่อหมดเวลาหรือสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลยกิจกรรมใส่ซอง แล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป ส่วนบัตรกิจกรรมที่นักเรียนทำให้นำติดตัวไปได้

บัตรเนื้อหา

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

หน้าที่ที่สำคัญของคำวิเศษณ์ คือ ใช้ขยายคำอื่นให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นหน้าที่ของคำวิเศษณ์จึงอาจแบ่งตามชนิดของคำที่คำวิเศษณ์ไปขยายได้ดังนี้

1. ขยายคำนาม

- ภูเขาสูงมักมีดอกไม้สวย ๆ
- ตำรวจหลายคนกำลังวางแผนช่วยตัวประกัน

2. ขยายคำสรรพนาม

- ใครบ้างไม่ทำการบ้าน
- ท่านคะมีแขกมาขอพบคะ

3. ขยายคำกริยา คำวิเศษณ์ที่ใช้ขยายกริยาจะอยู่หลังกรรมของประโยค ดังนั้นจะต้องพิจารณาความหมายของประโยคก่อนว่า คำวิเศษณ์นั้นขยายกริยาหรือขยายกรรม

- พ่อยิงปืนแม่น
- แอมร้องเพลงเพราะ

4. ขยายคำวิเศษณ์

- ใหม่ร้องเพลงเพราะจังเลย
- อารยาเปิดวิทยุตั้งเหลือเกิน

บัตรกิจกรรม

คะแนนที่ได้

งบบอกหน้าที่ของคำวิเศษณ์ที่เป็นตัวหนาในบทกลอนต่อไปนี้

การเลือกที่**นั้น**ไม่ยากลำบากนัก
 ขอให้**น้ำ**เดินได้ระบายไป
 ตามที่**ดอน**ดิน**ร่วน**ก็ควรปลูก
 ปี**แรก**แรก**รับ**มุ้ง**บำรุง**กัน
 อันที่**ดิน**ปน**ทราย**ตาม**ชาย**ฝั่ง
 ยิ่ง**โต**เร็ว**ใช้**สอย**ไม่**คอย**นาน**

ดิน**เหนียว**หนัก**ลุ่ม**ฝน**ก็**ทน**ไหว**
 ควร**ปลูก**ใน**นา**กระ**หน้า**ไป**ตาม**คัน
 หาก**จะ**ผูก**ใจ**ผลิ**ต**คิด**ขยัน**
 ปี**หลัง**นั้น**ต้น**จะ**งาม**ไป**ตาม**กาล
 น้ำ**กร่อย**ยัง**ปรากฏ**ว่า**รส**หวาน
 ทำ**น้ำ**ตาล**เลิศ**ล้วน**ควร**จะ**ลอง**

1. คำว่า "นั้น" ทำหน้าที่ .....
2. คำว่า "ไม่" ทำหน้าที่ .....
3. คำว่า "เหนียว" ทำหน้าที่ .....
4. คำว่า "ร่วน" ทำหน้าที่ .....
5. คำว่า "หลัง" ทำหน้าที่ .....
6. คำว่า "กร่อย" ทำหน้าที่ .....
7. คำว่า "หวาน" ทำหน้าที่ .....
8. คำว่า "เร็ว" ทำหน้าที่ .....
9. คำว่า "นาน" ทำหน้าที่ .....
10. คำว่า "เลิศล้วน" ทำหน้าที่ .....

บัตรเฉลยกิจกรรม

งบอกหน้าที่ของคำวิเศษณ์ที่เน้นตัวหนาในบทกลอนต่อไปนี้

การเลือกที่**นั้น**ไม่ยากลำบากนัก
 ขอให้**หน้า**เดินได้ระบายไป
 ตามที่**ดอน**ดิน**ร่วน**ก็ควรปลูก
 ปี**แรก**แรก**รีบ**มุง**บำรุง**กัน
 อันที่**ดิน**ปนทรายตาม**ชาย**ฝั่ง
 ยิ่ง**โต**เร็ว**ให้**สอย**ไม่**คายนาน

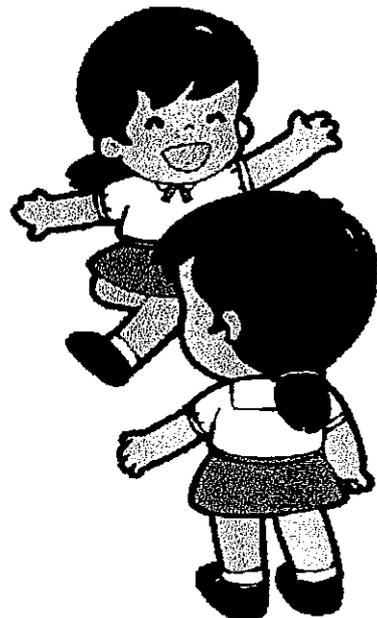
ดิน**เหนียว**หนัก**ลุ่ม**ฝนก็**ทน**ไหว
 ควร**ปลูก**ใน**นา**กระ**หน้า**ไป**ตาม**คัน
 หากจะ**ผูก**ใจ**ผลิต**คิด**ขยัน**
 ปี**หลัง**นั้น**ต้น**จะ**งาม**ไป**ตาม**กาล
น้ำกร**่อย**ยัง**ปรากฏ**ว่า**รส**หวาน
 ทำ**น้ำ**ตาล**เลิศ**ล**้วน**ควร**จะ**ลอง

1. คำว่า "นั้น"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(การเลือก).....
2. คำว่า "ไม่"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชกริษา	(ลำบาก).....
3. คำว่า "เหนียว"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(ดิน).....
4. คำว่า "ร่วน"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(ดิน).....
5. คำว่า "หลัง"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(ปี).....
6. คำว่า "กร่อย"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(น้ำ).....
7. คำว่า "หวาน"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(รส).....
8. คำว่า "เร็ว"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชกริษา	(โต).....
9. คำว่า "นาน"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชกริษา	(คอส).....
10. คำว่า "เลิศล้วน"	ทำหน้าที่	.....	ชยาชนาม	(น้ำตาล).....

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

1. นี่คือน ศูนย์การเรียนสำรอง ซึ่งจัดไว้สำหรับให้นักเรียนรอเข้าเรียนศูนย์การเรียนอื่น ๆ ที่ว่าง เมื่อศูนย์การเรียนอื่นว่างแล้ว นักเรียนสามารถเข้าเรียนศูนย์การเรียนนั้น ๆ ได้เลย
2. นักเรียนไม่ควรเขียนข้อความใด ๆ ลงในบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา
3. เมื่อนักเรียนได้รับบัตรคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่มแล้วให้อ่านบัตรคำสั่งอย่างละเอียด และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. หลังจากที่นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเสร็จแล้ว ให้ขอรับบัตรเนื้อหาจากหัวหน้ากลุ่ม เพื่อนำไปศึกษา
5. ขณะที่นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหานั้น หากมีปัญหาหรือไม่เข้าใจตรงจุดใด สามารถปรึกษากับเพื่อนภายในกลุ่มหรือศึกษาจากบัตรเนื้อหาอีกครั้งก็ได้
6. เมื่อศูนย์การเรียนอื่นว่างแล้ว ให้เก็บบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา ใส่ซอง ให้เรียบร้อยแล้วเปลี่ยนไปเรียนศูนย์อื่นต่อไป

บทท่องจำคำกริยาและคำวิเศษณ์

บทท่องจำคำกริยา

สกรรมฯ มีกรรมรับ
วิกตรรณฯ ปรหลาดล้ำ
 ได้แก่ **เป็น คือ มี**
กริยานุเคราะห์ฯ ไשר์

อกรรมฯ กลับไม่มีกรรม
 คล้ายมีกรรมแต่ไม่ใช่
 คำเหล่านี้ต้องจำไว้
 ให้ประกอบคำกริยาฯ

บทท่องจำคำวิเศษณ์

วิเศษณ์มีลีบนะ
 ข้อสามบอกสถาน
 ข้อห้าปฏิเสธถาม
 ข้อเจ็ดอนิยมที่
 ข้อแปดประติชญา
 ข้อเก้าปฏิเสธ **ไม่**
 ให้เชื่อมต่อข้อความ
 วิเศษณ์สังเกตมัน

หนึ่งลักษณะ สองบอกกาล
สี่ประมาณการนับมี
หกนิสมความแน่นอนนี้
มีชี้ชัดว่าอันใด
คือ จ๊ะ จำ รับชานไซ
ข้อสิบไשר์เรียกประพันธ์
ได้แก่คำ **ที่ ซึ่ง อัน**
หมั่นจดจำนำไปเทอญฯ

แบบทดสอบ

คำและหน้าที่ของคำ : กริยา วิเศษณ์

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. คำกริยาในข้อใดที่ต้องมีกรรม
  - ก. นกบินสูงจนเสียดฟ้า
  - ข. อื้อนร้องไห้เสียงดังมาก
  - ค. วิชั้ยหัวเราะจนน้ำตาไหล
  - ง. ฉันเขียนจดหมายเสร็จแล้ว
2. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม
  - ก. ท้องฟ้ามีสีเหมือนรุ้ง
  - ข. รัชนีกรเก่งเหมือนแม่
  - ค. กิ่งสวยเหมือนเทพธิดา
  - ง. ความสุขเหมือนความฝัน
3. ข้อใดมีคำช่วยกริยา
  - ก. โดมออกกำลังกายทุกเช้า
  - ข. เบิร์ดเขียนจดหมายถึงมอส
  - ค. ปลิวลมร้องเพลงเพราะมาก
  - ง. นิ่งเหมียวจะทำงานที่บ้านคุณพ่ดยศ
4. ข้อใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายกริยาอื่น
  - ก. สรวงสุดาเป็นคนที่เดินช้า
  - ข. อรอนงค์นั่งเล่นที่ชายหาด
  - ค. บงกชปฏิบัติต่อแม่อย่างดี
  - ง. รถยนต์ชนกันที่หน้าบ้านฉัน
5. ข้อใดมีคำกริยามากที่สุด
  - ก. ผมไปเชียงใหม่มาแล้ว
  - ข. เขาอาจจะกำลังมาก็ได้
  - ค. ปิดภาคเรียนนี้นานมาก
  - ง. พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
6. ข้อใดใช้คำว่า “แก่” ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค
  - ก. จูรีเป็นคนแก่แล้ว
  - ข. สมศักดิ์แก่กว่าสมชาย
  - ค. วิชาญเป็นคนเห็นแก่ตัว
  - ง. แอมให้ของขวัญแก่น้อง
7. ประโยคในข้อใดไม่มีคำวิเศษณ์
  - ก. เขตต์กับนุ่นรักกัน
  - ข. สวัสดิ์ครับ คุณครู
  - ค. ไปรดอย่าเดินลัดสนาม
  - ง. โบว์ สุนิตาร้องเพลงเพราะ
8. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ
  - ก. ฉันทำผิดด้วยเหตุอันใด
  - ข. บ้านหลังนั้นเป็นบ้านของฉัน
  - ค. เจ็บแค้นเคืองโกรธโทษฉันโย
  - ง. ส่งใดก็ไม่สำคัญเท่ากับการเรียน

9. ข้อใดมีทั้งคำวิเศษณ์บอกลักษณะและ
คำวิเศษณ์บอกเวลา
- ก. มีหมอกบาง ๆ เวลาเช้า
- ข. รถช้าชิดซ้าย รถวิ่งเร็วขับขวา
- ค. มังคุดลูกใหญ่ถูกจุ่มจิ้มกินเสียแล้ว
- ง. อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเข้าสอน
เร็ว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ
10.

แจกันในห้องรับแขกมีดอกกุหลาบสีแดง
เจ็ดดอกและดอกกุหลาบสีขาวสามดอก

10. ข้อความข้างต้นมีคำวิเศษณ์กี่คำ
- ก. 2 คำ
- ข. 3 คำ
- ค. 4 คำ
- ง. 5 คำ

เป็นอันใจบ้างคะนักเรียน
พอจะทำได้ไหมคะ พยายาม
คิดหน่อยนะคะ เดี่ยวก็จะเจอ
คำตอบเองละค่ะ

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ													สรุป	
	การมีส่วนร่วมใน การวางแผนและปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้				การแสดงความ คิดเห็นและการยอมรับ ฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น				การให้ความร่วมมือและ ความรับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย					ผ่าน	ไม่ผ่าน
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1			
.....															
.....															
.....															
.....															
.....															
.....															
.....															
.....															

แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	คะแนนที่ได้	ระดับคุณภาพ				สรุป	
		4	3	2	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง	คำและหน้าที่ของคำ : บุพพท สันธาน อุทาน	เวลา	3 คาบ (150 นาที)
วิชา	หลักภาษาไทย	ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

คำบุพพทและคำสันธานเป็นคำที่ใช้เชื่อมคำหรือกลุ่มคำเข้าด้วยกัน แต่คำสันธานต่างจากคำบุพพทตรงที่สามารถเชื่อมประโยคได้ ส่วนคำอุทานคือคำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูด ไม่มีความหมายในตัวเอง ทั้งคำบุพพทและคำสันธานเมื่อทำหน้าที่ในประโยคอาจสื่อความหมายได้หลายความหมาย ดังนั้นการพิจารณาความหมายของคำบุพพทและคำสันธานต้องพิจารณาให้สัมพันธ์กับเนื้อความของประโยค

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถใช้คำบุพพท คำสันธาน และคำอุทานได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำบุพพท คำสันธาน และคำอุทานได้
2. นักเรียนสามารถบอกประเภทของคำบุพพท คำสันธาน และคำอุทานได้
3. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำบุพพทและคำสันธานได้
4. เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถใช้คำบุพพท คำสันธาน และคำอุทานได้

เนื้อหา

1. ความหมายและชนิดคำบุพพท
2. ชนิดของคำบุพพทที่เชื่อมกับคำอื่น
3. หน้าที่และข้อสังเกตบางประการของคำบุพพท
4. ความหมายและชนิดของคำสันธาน
5. หน้าที่ของคำสันธาน

6. ความหมายและชนิดของคำอุทาน
7. การใช้คำอุทานบอกอาการ
8. ชนิดของคำอุทานเสริมบท

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. **ขั้นนำ** - วิธีสอนแบบบรรยาย
2. **ขั้นสอน** - วิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการต่อบทเรียน (JIGSAW II) และกระบวนการปฏิบัติ
3. **ขั้นสรุป** - วิธีสอนโดยใช้เกม

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำที่ได้เรียนไปแล้ว 2. ครูถามถึงความรู้อีกเกี่ยวกับคำบุพบท คำสันธาน และคำอุทานของนักเรียน แล้วเขียนไว้บนกระดาน รวมทั้งอธิบายเนื้อหาที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ 	ฟังหา
<p>ขั้นสอน เวลาประมาณ 100 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูได้กำหนดให้ 4. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู 5. ครูแจกเอกสารให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด ในแต่ละชุดประกอบด้วย ใบความรู้และใบงานที่ 1 – 8 พร้อมทั้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตกลงกันว่า ใครจะรับผิดชอบศึกษาใบความรู้ใด 	ร่วมมือ

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>6. ให้นักเรียนแยกเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนที่รับผิดชอบศึกษาใบความรู้ที่ 1 แยกเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 นักเรียนที่รับผิดชอบศึกษาใบความรู้ที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ก็แยกเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามลำดับ</p> <p>7. ครูให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาใบความรู้ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมตามใบงาน (สรุปเนื้อหาที่ศึกษาโดยการเขียนแผนที่ความคิด โดยใช้เวลาประมาณ 20 นาที) เมื่อเสร็จแล้วให้บอกครู</p> <p>8. ครูแจกใบเฉลยใบงานให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและช่วยกันแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่อง</p> <p>9. ครูให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับเข้ากลุ่มตามเดิม หลังจากนั้นให้นักเรียนที่รับผิดชอบศึกษาใบความรู้ที่ 1 – 8 อธิบายสรุปเนื้อหาในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบให้สมาชิกในกลุ่มฟังตามลำดับ โดยใช้แผนที่ความคิดช่วยในการอธิบาย</p> <p>10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนไปทั้งหมด โดยเขียนแผนที่ความคิดลงในกระดาษที่ครูแจกให้ กำหนดให้ใช้เวลาประมาณ 50 นาที</p> <p>11. ครูแจกแบบประเมินการนำเสนอผลการศึกษาโดยใช้แผนที่ความคิดให้แต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ประเมินแผนที่ความคิดและการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม</p> <p>12. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปเนื้อหาที่เรียนทั้งหมด โดยใช้แผนที่ความคิดที่แต่ละกลุ่มสร้างขึ้นประกอบการรายงาน</p> <p>13. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที</p> <p>14. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มของตนเองมาส่งให้ครู</p>	

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>15. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม เพื่อให้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p><u>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 30 นาที</u></p> <p>16. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกมาแข่งขันตอบปัญหาเรื่องคำและหน้าที่ของคำทั้ง 7 ชนิด และขออาสาสมัครทำหน้าที่จับเวลาและนับคะแนนจำนวน 2 คน</p> <p>17. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มยืนเรียงกันเป็นรูปครึ่งวงกลม ครูยืนอยู่ตรงกลาง แล้วเริ่มถามคำถามนักเรียนแต่ละคนเรียงตามลำดับชื่อ โดยการถามคำถามในรอบแรกนี้จะใช้เวลา 6 นาที เมื่อหมดเวลาแล้วให้ผู้เข้าแข่งขันคัดเลือกผู้ที่ตอบผิดมากที่สุดออกจากการแข่งขัน</p> <p>18. ในรอบที่ 2 ให้เวลาในการตอบคำถาม 5 นาที โดยครูเริ่มถามคำถามจากนักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้องมากที่สุดก่อน และเมื่อหมดเวลาให้ผู้เข้าแข่งขันคัดเลือกผู้ที่ตอบคำถามผิดมากที่สุดออกจากการแข่งขัน</p> <p>19. ครูทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนเหลือผู้เข้าแข่งขัน 2 คน จึงแข่งขันกันตอบคำถามคนละ 5 ข้อ ใครตอบถูกมากที่สุดก็เป็นผู้ชนะ จากนั้นครูให้รางวัลแก่กลุ่มที่ชนะการแข่งขัน</p>	แข่งขัน

สื่อการเรียนการสอน

1. ชุดเอกสารที่ประกอบด้วย ใบความรู้และใบงานที่ 1 – 8
2. ใบเฉลยใบงาน
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. กระดาษและปากกาเคมีสีต่าง ๆ
5. คำถามสำหรับใช้ในขั้นสรุป

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานการเขียนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "คำและหน้าที่ของคำ : บุพพท สันธาน อุทาน" และพิจารณาจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 3 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. การนำเสนอผลการศึกษาเนื้อหาโดยใช้แผนที่ความคิด

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
4 (ดีเยี่ยม)	ข้อมูลมีความ ถูกต้อง ชัดเจนทุกประเด็น จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยได้อย่าง ชัดเจน	ผลงานมีความสวยงาม มาก และมีรูปแบบที่ แปลกใหม่	นำเสนอผลงานด้วย วิธีการที่กระชับ น่าเสียงชัดเจน ใช้ ภาษาถูกต้องตาม อักษรวิธี และมีการ เตรียมการอย่างดี
3 (ดี)	ข้อมูลมีความ ถูกต้อง ชัดเจน จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย ชัดเจนเป็นส่วนมาก	ผลงานมีความสวยงาม แต่มีรูปแบบธรรมดา	นำเสนอผลงานด้วย วิธีการที่ค่อนข้าง กระชับ การใช้ภาษา อาจผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่มีการเตรียมการ ค่อนข้างดี
2 (พอใช้)	ข้อมูลมีความ ถูกต้อง ชัดเจน การจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยอาจจะไม่สมบูรณ์ ขนาดส่วนใดส่วนหนึ่ง	ผลงานไม่ค่อยสวยงาม และมีรูปแบบซ้ำกับคนอื่น	นำเสนอผลงานตาม ลำดับขั้นตอน สื่อความ ได้พอสมควร อาจจะมีการผิดพลาดบ้าง

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
1 (ปรับปรุง)	ข้อไม่ถูกต้องทุกประเด็น ไม่มีการจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย	ผลงานไม่มีความสวยงาม	นำเสนอผลงานอย่างไร้ลำดับขั้นตอน ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ อย่างเคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. การทำแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 9 – 10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 7 – 8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 5 – 6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 - 3)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่า
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินการนำเสนอผลการศึกษานี้อาหาโดยใช้แผนที่ความคิด
2. ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรจะมีโอกาสค้นพบ คำสันธาน และคำอุทาน จากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเรียน ฯลฯ รวมทั้งสังเกตการใช้คำแต่ละประเภทด้วย

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความรับผิดชอบ
2. ความสามัคคีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. ความมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

คำถามสำหรับใช้ในชั้นสรุป

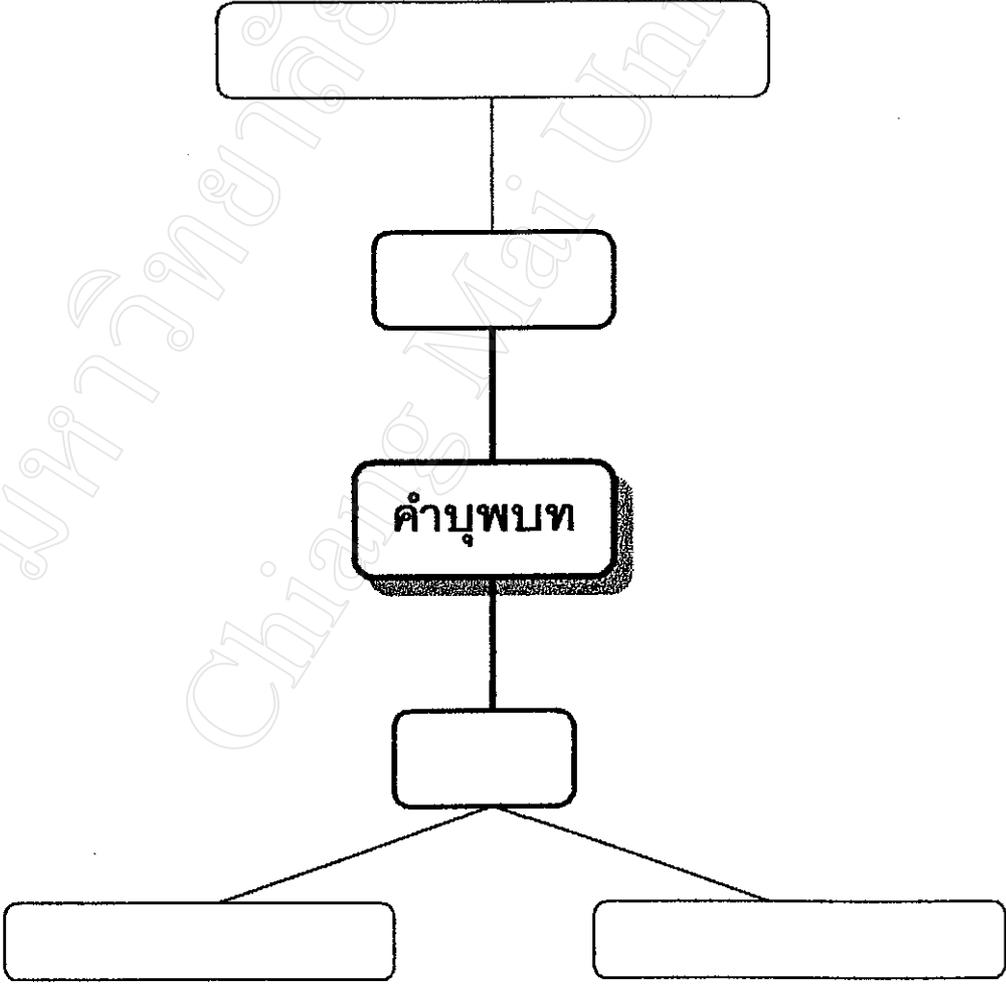
คำถาม	คำตอบ
1. "การบ้าน" เป็นคำนามชนิดใด.....	.....คำนามสามัญ.....
2. "นั่งลงสิ" คำว่า "สิ" เป็นคำชนิดใด.....	.....กริยานุเคราะห์.....
3. "ฟ้ามีอาจกัน" คำใดเป็นคำวิเศษณ์.....	.....มี.....
4. "จังหวัดพะเยา" เป็นคำนามชนิดใด.....	.....คำชื่อเฉพาะ.....
5. สรรพนามใช้ที่ระยะมีคำว่าอะไรบ้าง.....	นี่ นั้น นั่น นี้ นั้น โน้น
6. สรรพนามเชื่อมประโยคมีคำว่าอะไรบ้าง.....	.....ผู้ ที่ ซึ่ง อัน.....
7. คำว่า "กับ แก่ แต่ ต่อ" เป็นคำชนิดใด.....	.....คำบุพบท.....
8. "ฉันรักโรงเรียนของฉัน" คำใดคือคำบุพบท.....	.....ของ.....
9. คำบุพบทสามารถเชื่อมประโยคได้ใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
10. ในบทร้อยกรองสามารถใช้คำอุทานได้หรือไม่.....	.....ได้.....
11. "แม่ครัวซื้อปลา" คำว่า "ซื้อ" เป็นคำชนิดใด.....	.....กริยามีกรรม.....
12. คำว่า "ดูรา ดูกร ดูก่อน" เป็นคำบุพบทชนิดใด.....	คำบุพบทไม่เชื่อมกับคำอื่น
13. "เขานั่งบนเตียง" คำว่า "บน" เป็นคำชนิดใด.....	.....คำบุพบท.....
14. "ฉันได้ยินมากับหู" ประโยคนี้ใช้คำบุพบทชนิดใด.....	.....กับ.....
15. "ฝนตกแต่แดดออก" คำว่า "แต่" เป็นคำชนิดใด.....	.....คำสันธาน.....
16. "วนิดานอนชมอยู่ที่บ้าน" คำว่า "ที่" เป็นคำชนิดใด.....	.....คำบุพบท.....
17. "ความคิด" กับ "ความหมาย" คำใดคืออาการนาม.....	.....ความคิด.....
18. คำนามสามารถทำหน้าที่เชื่อมประโยคได้ใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
19. "จ๊กก๊กครกขึ้นคีรี สุดแต่ ใจนา" คำใดคือคำอุทาน.....	.....นา.....
20. "ใครยืนอยู่ข้างเธอ" คำว่า "ข้าง" นำหน้าคำชนิดใด.....	.....คำสรรพนาม.....
21. "รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา" คำว่า "ใด" เป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด.....	วิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ
22. คำว่า "เฮย แส นา เอย" ถือเป็นคำอุทานใช่หรือไม่.....	.....ใช่.....
23. "ดอกกุหลาบบานแล้ว" คำว่า "บาน" เป็นกริยาชนิดใด.....	.....กริยาไม่มีกรรม.....
24. "เขามาเมื่อฉันเพิ่งตื่นนอน" คำว่า "เมื่อ" เป็นคำชนิดใด.....	.....คำสันธาน.....

คำถาม	คำตอบ
25. “ฝนตกแดดออก” ประโยคนี้อะไรคำสันธานคำว่าอะไร.....	.....แต่.....
26. “นี่คืออาณาจักรแห่งความยุติธรรม” คำใดคือคำบุพบท.....	.....แห่ง.....
27. “ถวายเป็นมงคล พะยะคะ” คำว่า “พะยะคะ” เป็นคำชนิดใด.....	.....ประติญาวิเศษณ์.....
28. เด็กกินขนม คำว่า “ขนม” เป็นกรรมหรือเป็นส่วนขยาย.....	.....กรรม.....
29. ไชโย! คุณพ่อมาแล้ว คำว่า “ไชโย” เป็นคำอุทานชนิดใด.....	คำอุทานบอกอาการ
30. “ว้าย ! ตาเถรตกบันได” คำอุทานนี้แสดงความรู้สึกอย่างไร.....	.....ตกใจ.....
31. คำบุพบทบางคำสามารถทำหน้าที่เป็นคำสันธานได้หรือไม่.....	.....ใช่.....
32. “ปู่ทะเลมีหลายชนิด” คำว่า “ทะเล” ทำหน้าที่อะไรในประโยค.....	.....ขยายประธาน...
33. คำสันธานใช้เชื่อมเนื้อความของประโยคความรวมมีกี่ประเภท.....	.....4 ประเภท.....
34. คำที่ตามหลังคำว่า “เป็น” ทำหน้าที่เป็นกรรมหรือส่วนเติมเต็ม.....	.....ส่วนเติมเต็ม.....
35. “พอ...ก็” เป็นคำสันธานเชื่อมประโยคให้คล้องตามกันหรือไม่.....	.....ใช่.....
36. “ฉันส่งรายงานครูแล้ว” คำใดทำหน้าที่เป็นกรรมรองของประโยค.....	.....ครู.....
37. “คุณป้าของฉันเป็นครู” คำว่า “ครู” ทำหน้าที่เป็นกรรมหรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
38. ส่วนที่ตามมาข้างหลังคำสันธานต้องเป็นประโยคเท่านั้นหรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
39. ฉันชอบกินกล้วยเขียวแห้ง คำว่า “แห้ง” ทำหน้าที่อะไรในประโยค.....	.....ขยายนาม.....
40. “เนตรดาวกำลังคอยเพชร” คำว่า “เพชร” ทำหน้าที่อะไรในประโยค.....	.....กรรม.....
41. “ถึงเขาจะหล่อแต่ก็ไม่ฉลาด” ประโยคนี้อะไรคำสันธานเชื่อมความชนิดใด.....	เชื่อมความขัดแย้งกัน
42. “โยงเรียนเก่งใคร ๆ จึงชม” ประโยคนี้อะไรคำสันธานเชื่อมความชนิดใด.....	เชื่อมความคล้องตามกัน
43. คำที่ใช้บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เรียกว่า “ลักษณนาม” ใช่หรือไม่.....	.....ใช่.....
44. ปากกาใครหาย คำว่า “ใคร” เป็นคำวิเศษณ์แสดงคำถามหรือไม่.....	.....ใช่.....
45. ทำไมไม่รู้จักอ่านหนังสือหน้า คำว่า “หนังสือหน้า” เป็นคำชนิดใด.....	.....คำอุทานเสริมบท.....
46. คำสรรพนาม คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ต่าง ๆ ใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....

คำถาม	คำตอบ
47. ลักษณะนามของบ้านคือคำว่าอะไร.....	.....หลัง.....
48. "เธอกินอะไร" คำว่า "อะไร" เป็นคำชนิดใด.....	.....สรรพนามใช้ถาม...
49. "เธอนอนริมหน้าต่าง" ประโยคนี้ใช้คำบุพบทเพื่อบอกความหมายถึงอะไร.....	.....สถานที่.....
50. "แม่ตัดเสื้อผ้าเองเพราะมีเวลาว่าง" คำว่า เพราะ เป็นคำบุพบทหรือสันธาน.....	.....สันธาน.....
51. เขาทำงานในตอนเย็นทุกวัน คำว่า "ใน" แสดงความหมายเพื่อบอกอะไร.....	.....บอกเวลา.....
52. คำว่า "ผู้ ที่ ซึ่ง อัน" เป็นได้ทั้งคำสรรพนามและคำวิเศษณ์ใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
53. "เสาร์ที่สองของเดือนมกราคมเป็นวันเด็กแห่งชาติ" ประโยคนี้มีคำบุพบทกี่คำ.....	.....2 คำ.....
54. เขาไม่ใช่คนใจดีหรอกนะ คำว่า "ไม่" เป็นคำวิเศษณ์แสดงการขานรับใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
55. "บ้านพักคนงานเต็มแล้ว" ควรเติมคำบุพบทใดระหว่างคำว่า "บ้านพัก" กับ "คนงาน".....	.....ของ.....
56. ถนนสายนี้ยาว 100 กิโลเมตร คำว่า "ยาว" เป็นกริยาของประโยคใช่หรือไม่.....	.....ใช่.....
57. ฉันตัดเค้กด้วยมีด คำว่า "ด้วย" เป็นแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
58. ขอเชิญทุกท่านรับประทานอาหาร คำว่า "ท่าน" เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....
59. คณะนักกีฬาที่น่าชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ คำว่า "คณะนักกีฬา" ทำหน้าที่อะไรในประโยค.....	.....ประธาน.....
60. นั่งบ้างนอนบ้าง คำว่า "บ้าง" เป็นคำสรรพนามบอกความซ้ำบ้างแบ่งพวก หรือรวมพวกใช่หรือไม่.....	.....ไม่ใช่.....

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ที่มีรหัสมัลติภาษาปีที่ 2	ในควมวรุ้ที่ 3/1	ควมหมยนแะหิโด หองค้บพท
<p>ควมหมยนของค้บพท</p> <p>ค้บพท ค้บ ค้บที่ใช้นำหน้าค้บหรือลุ่มค้บ เพื่อเชื่อมค้บหรือลุ่มค้บกับข้อควมข้งหน้า เพื่อบอกสถนที่ เวล ะแสดงอภกร หรือแสดงควมเป็นเจ้ของ เป็นต้น</p> <p>ชนิดของค้บพท</p> <p>ค้บพทสามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ ค้บ</p> <ol style="list-style-type: none"> ค้บพทที่ไม่เชื่อมกับค้บอื่น ค้บ ค้บพทที่ใช้นำหน้าค้บอื่น แต่ไม่เชื่อมค้บจะพบมกในภษษเก้ หนังสืเทศน์ หรือวรรณคดี ได้แก่ค้บว่า ข้แต่ ดูก่อน ดูระ ดูกร ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ดูระสหายที่รัก ขอท่นจงม้ควมอดท่น - ดูกรมหพระหมณ์ ท่นจงทำตมที่เรบออก - ข้แต่ท่นผู้เจริญ เชิญท่นตมควมพอใจเกิด - ดูก่อนอค้บศุเกะ ท่นมถือเทศเป็นผู้ละเคหสถนเพราะเหตุเป็นใจน ค้บพทที่เชื่อมกับค้บอื่น ค้บ ค้บพทที่ใช้นำหน้าค้บหรือลุ่มค้บ เพื่อบอกควมสัมพันธ์ระหว่งค้บที่อยู่หลังค้บพทกับค้บหรือข้อควมข้งหน้า เช่น <ul style="list-style-type: none"> - อ้อมมถึงเมื่อเข้นี้ - มอสท่งนหน้กเพื่อครอบคร้ว - โดได้ไปกรุงเทพฯ โดยรถประจ้ท่ง - พืทให้ดอกกุหลาบเจ้งในวันแห่งควมรัก 		

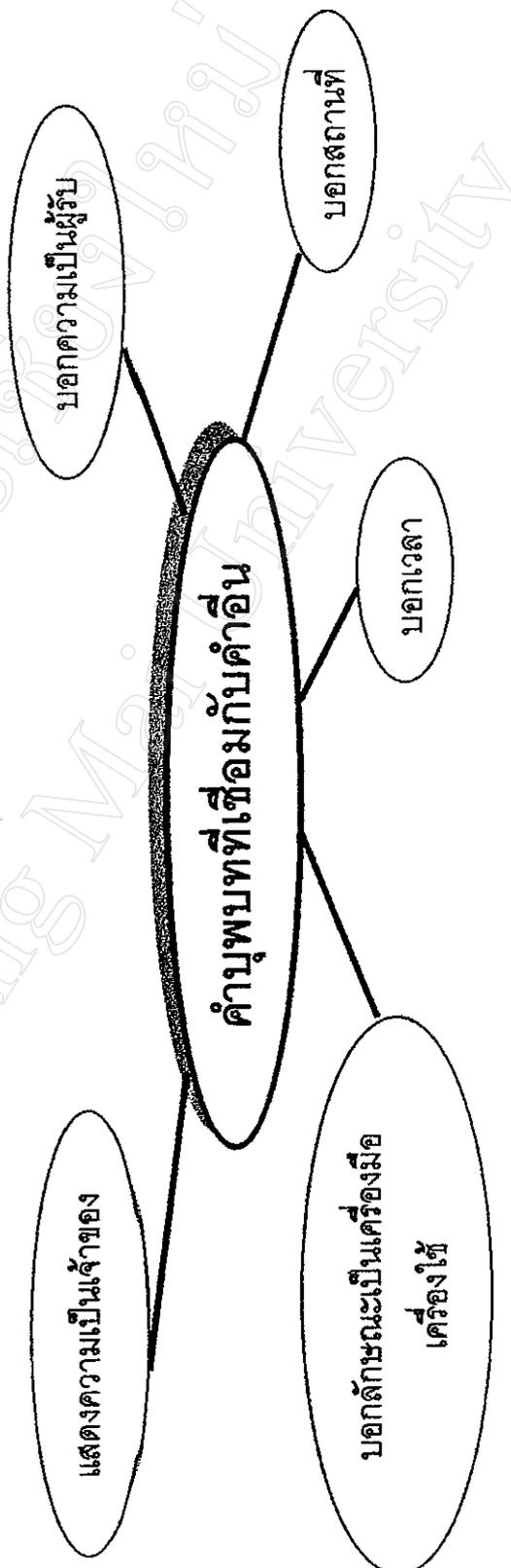

ท 203 ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 3/1	ความหมายและชนิด ของคำบุพบท
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำบุพบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/1 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ความหมายและชนิดของคำบุพบท" ให้ถูกต้อง <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ ] --- B[ ] B --- C[คำบุพบท] C --- D[ ] D --- E[ ] D --- F[ ] </pre> </div>		
<p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบเรียนใบงานที่ 3/1	ความหมายและชนิด ของคำบุพบท
<p>จุดประสงค์</p> <p>นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำบุพบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/1 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง “ความหมายและชนิดของคำบุพบท” ให้ถูกต้อง <div data-bbox="395 884 1216 1863" style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[คำที่ใช้เชื่อมคำหรือกลุ่มคำ] --> B[ความหมาย] B --> C[คำบุพบท] C --> D[ชนิด] D --> E[ไม่เชื่อมกับคำอื่น] D --> F[เชื่อมกับคำอื่น] </pre> </div>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/2	ชนิดของคำพหูพจน์ เชื่อมกับคำอื่น
<p>คำพหูพจน์ที่เชื่อมกับคำอื่นสามารถแบ่งตามลักษณะการสื่อความหมายได้ 5 ชนิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้นำหน้าเพื่อบอกความเป็นผู้รับ ได้แก่ คำว่า แก่ แต่ ต่อ เพื่อ สำหรับ เฉพาะ ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ปวีณาไปให้การต่อศาล - นักเรียนมอบช่อดอกไม้แด่นายกรัฐมนตรี 2. ใช้นำหน้าเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ ได้แก่ คำว่า ของ แห่ง ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สมุดของฉันหายไปไหน - เหน่งจะไปหอสุมดแห่งชาติ 3. ใช้นำหน้าเพื่อบอกลักษณะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ หรือมีอาการร่วมกัน ได้แก่ คำว่า ด้วย กับ ทั้ง โดย ตาม ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ฉันได้ยืนกับหู - น้องเหลาดินสอด้วยมีด 4. ใช้นำหน้าเพื่อบอกเวลา ได้แก่ คำว่า เมื่อ ณ ตั้งแต่ จน กระทั่ง ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เขารอเธอจนดึก - นิโคลสันตั้งแต่ไก่โห่ 5. ใช้นำหน้าเพื่อบอกสถานที่ ได้แก่ คำว่า ที่ ใต้ ข้าง ใกล้ ถึง สู ฯลฯ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ครูมาเยี่ยมฉันถึงบ้าน - ซิโก้อยู่ที่สนามฟุตบอล 		

<p>ท 203 วิทยุภาษาไทย จังหวัดชัยภูมิ ปีที่ 2</p>	<p>ใบงานที่ 3/2</p>	<p>ชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่น</p>
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่นได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/2 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปบนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่น" ให้ถูกต้อง <div data-bbox="718 425 1228 2038" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: right;">ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

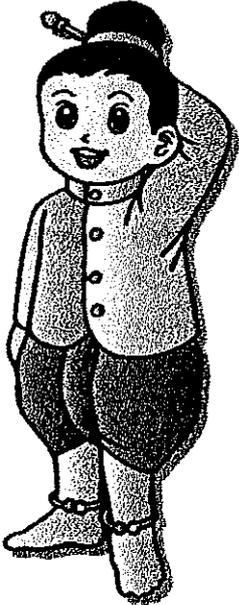
<p>ท 203 ทศกัณฐ์ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>ใบเรียนในเกณฑ์ 3/2</p>	<p>ชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่น</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>นักเรียนสามารถบอกชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่นได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/2 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปบนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ชนิดของคำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่น" ให้ถูกต้อง <pre> graph TD A(คำบุพบทที่เชื่อมกับคำอื่น) --- B(แสดงความเป็นเจ้าของ) A --- C(บอกความเป็นผู้รับ) A --- D(บอกสถานที่) A --- E(บอกเวลา) A --- F(บอกลักษณะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้) </pre>		

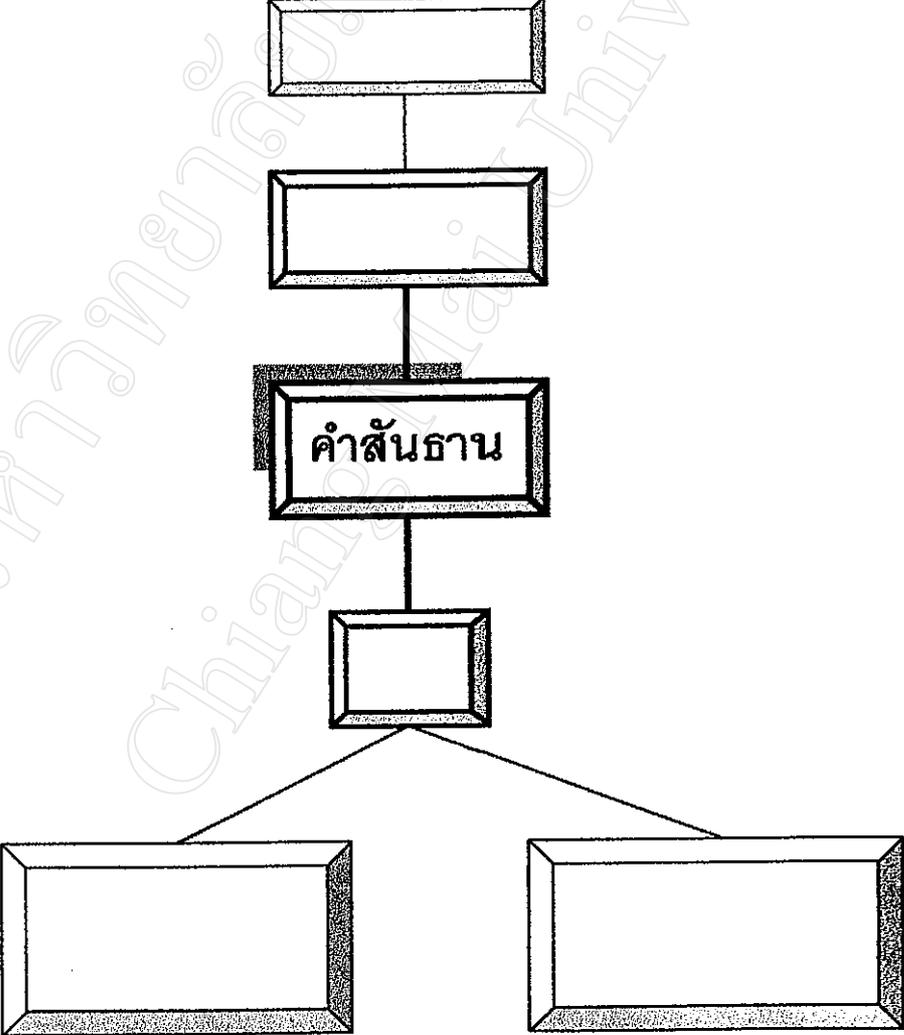
ท 203 ทศกัณฐาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ในคาบวันที่ 3/3	หน้าที่และข้อสังเกต บางประการของคำบุพบท						
<p>หน้าที่ของคำบุพบท</p> <p>เนื่องจากคำบุพบทเป็นคำที่ใช้นำหน้าคำหรือกลุ่มคำ เพราะฉะนั้นหน้าที่ของคำบุพบทจึงมีประการเดียวคือ ใช้นำหน้าคำหรือกลุ่มคำนาม สรรพนาม กริยา และวิเศษณ์ เท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดลยายืนอยู่ข้างถนน (นำหน้าคำนาม) - งานจะเริ่มตั้งแต่เช้าจนค่ำ (นำหน้ากลุ่มคำวิเศษณ์) - ได้ังได้รับบาดเจ็บระหว่างวิ่ง (นำหน้าคำกริยา) - ครูให้การบ้านเฉพาะพวกเธอทั้งหลายเท่านั้น (นำหน้ากลุ่มคำสรรพนาม) <p>ข้อสังเกตบางประการของคำบุพบท</p> <p>1. ประโยคบางประโยคสามารถละคำบุพบทได้ โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนใหญ่มักจะละคำว่า ของ แก่ ต่อ ผู้ ที่ บน เป็นต้น เช่น</p>								
ใช้คำบุพบท		ละคำบุพบท						
<ul style="list-style-type: none"> - น่องไปที่ตลาด - กระเป๋าของใคร 	<ul style="list-style-type: none"> - น่องไปตลาด - กระเป๋าใคร 							
<p>2. คำบุพบทบางคำมีรูปคำซ้ำกับคำชนิดอื่น ๆ ดังนี้</p> <p>2.1 มีรูปคำซ้ำกับคำสันธาน ซึ่งมีวิธีการสังเกตดังนี้</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">คำบุพบท</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">→</td> <td>ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม</td> </tr> <tr> <td>คำสันธาน</td> <td style="text-align: center;">→</td> <td>ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นประโยค</td> </tr> </table>			คำบุพบท	→	ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม	คำสันธาน	→	ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นประโยค
คำบุพบท	→	ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม						
คำสันธาน	→	ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นประโยค						

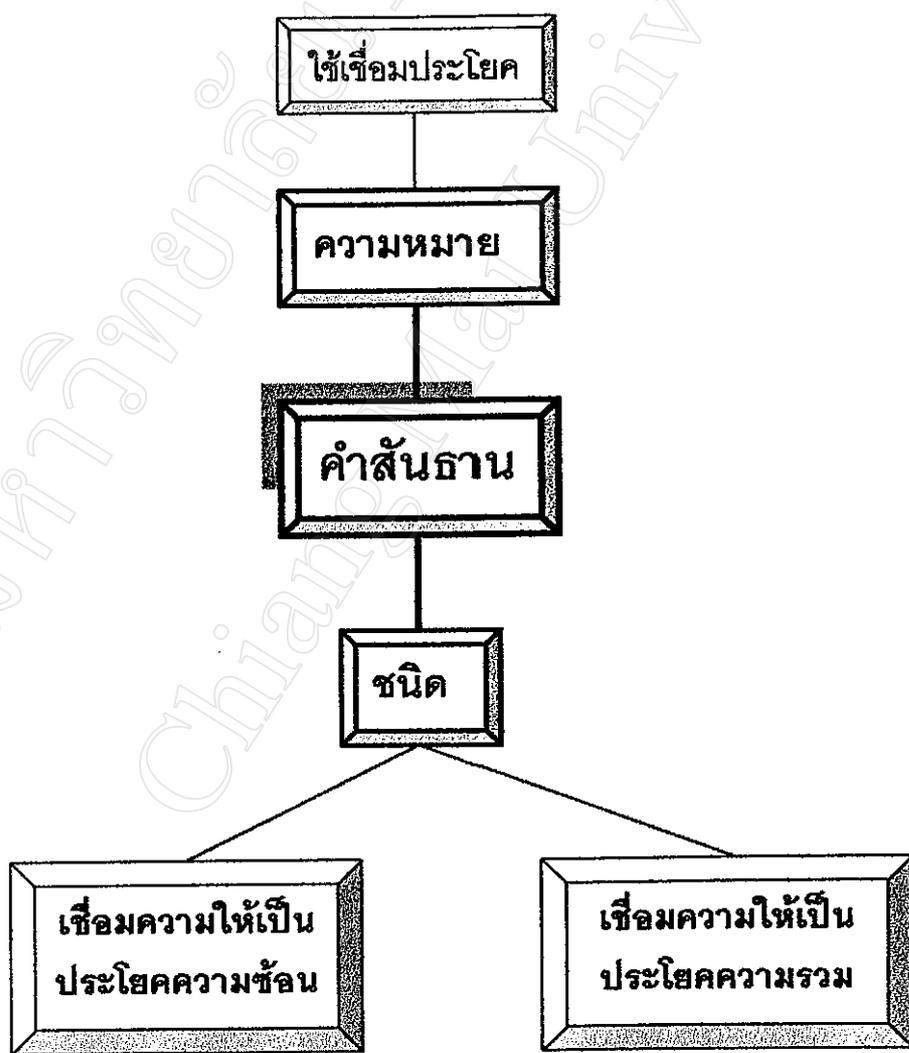
ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/3	หน้าที่และหน้าที่ บางประการของคำบุพบท
คำบุพบท	คำสันธาน	
<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำทุกอย่างเพื่อเธอ - ปั่นดาแก้มแดงเพราะความอาย 	<ul style="list-style-type: none"> - พ่อแม่ทำทุกอย่างเพื่อลูกจะได้มีอนาคตที่ดี - ปั่นดาสอบตกเพราะไม่อ่านหนังสือ 	
<p>2.2 มีรูปคำซ้ำกับคำวิเศษณ์บอกสถานที่ ซึ่งมีวิธีการสังเกตดังนี้</p> <p>คำบุพบทบอกสถานที่ → ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม</p> <p>คำวิเศษณ์บอกสถานที่ → ไม่มีคำนามหรือคำสรรพนามตามมาข้างหลัง</p>		
คำบุพบทบอกสถานที่	คำวิเศษณ์บอกสถานที่	
<ul style="list-style-type: none"> - ไตรภพยืนบนเวที - บ้านของรินลณีอยู่ใกล้โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องนอนไตรภพอยู่ชั้นบน - บ้านของรินลณีอยู่ใกล้ 	
<p>2.3 มีรูปคำซ้ำกับคำสรรพนามเชื่อมประโยคและประพันธวิเศษณ์ ซึ่งก็คือคำว่า "ที่" มีวิธีการสังเกตดังนี้</p> <p>คำบุพบทบอกสถานที่ → ส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นคำนามหรือคำสรรพนาม</p> <p>คำสรรพนามเชื่อมประโยค → อยู่หลังคำนาม และส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นประโยค</p> <p>ประพันธวิเศษณ์ → อยู่หลังคำกริยา และส่วนที่ตามมาข้างหลังต้องเป็นประโยค</p>		
คำบุพบทบอกสถานที่	คำสรรพนามเชื่อมประโยค	ประพันธวิเศษณ์
<ul style="list-style-type: none"> - เบิร์ดลิ้มหนังสือไว้ที่บ้าน - ลูกเสื้อตั้งค่ายพักแรมที่เขาใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฉันชอบคนที่มีความจริงใจ - คนที่สวยมักมีคนชอบเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - สุนัขดีใจที่อาจารย์ชม - เขาเสียใจที่ลูกไม่เชื่อฟัง

<p>ท 203 ๓๕๓ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>ใบงานที่ 3/3</p>	<p>หน้าที่และข้อดีของบางประเภท ของคำบุพบท</p>
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกหน้าที่และข้อดีของบางประเภทของคำบุพบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/3 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "หน้าที่และข้อดีของบางประเภทของคำบุพบท" ให้ถูกต้อง <div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: right;">ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

<p>ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>ในเอเชียในครั้งที่ 3/3</p>	<p>หน้าที่และข้อสังเกตบางประการ ของคำบุพบท</p>
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกหน้าที่และข้อสังเกตบางประการของคำบุพบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/3 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "หน้าที่และข้อสังเกตบางประการของคำบุพบท" ให้ถูกต้อง 		

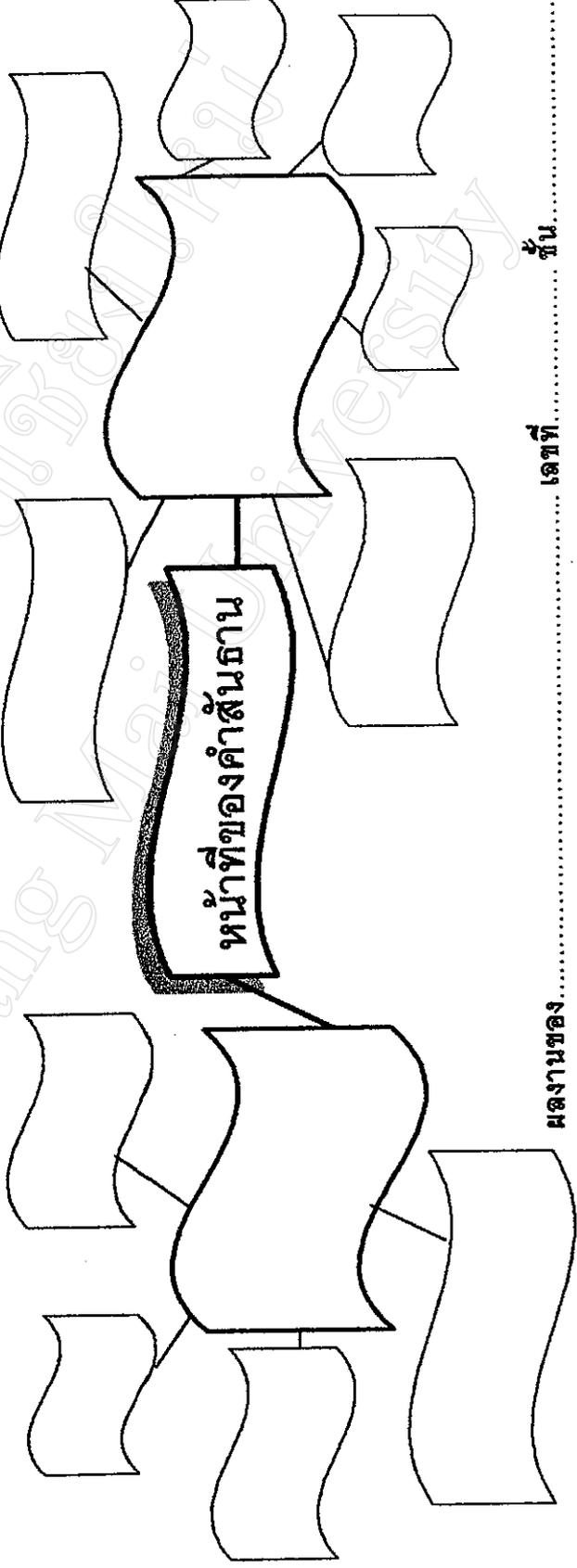
ท 203 ทัศนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ในคาบที่ 3/4	ความหมายและชนิด ของคำสันธาน
<p>ความหมายของคำสันธาน</p> <p>คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค คำกับคำหรือกับกลุ่มคำที่อยู่คนละประโยคให้รวมกันเป็นประโยคเดียว เพื่อให้ประโยคสละสลวยและสื่อความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <div style="border: 1px dashed black; padding: 10px; text-align: center;"> <p>ข้อควรสังเกตเกี่ยวกับคำบุพบทและคำสันธาน</p> <p>นักเรียนเคยสังเกตหรือไม่ว่า ทั้งคำบุพบทและคำสันธานใช้เชื่อมคำกับคำหรือกับกลุ่มคำ แต่สิ่งที่แตกต่างกันของคำบุพบทและคำสันธานก็คือ คำสันธานยังสามารถเชื่อมประโยคได้อีกด้วย</p> </div> <p>ชนิดของคำสันธาน</p> <p>คำสันธานสามารถจำแนกตามลักษณะการให้หรือการสื่อความหมายได้ 2 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสันธานที่เชื่อมความให้เป็นประโยคความรวม 2. คำสันธานที่เชื่อมความให้เป็นประโยคความซ้อน <div style="text-align: right;"> </div>		

ท 203 ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 3/4	ความหมายและชนิด ของคำสันธาน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำสันธานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/4 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในพื้นที่ความคิดสรุปรื้อหาเรื่อง "ความหมายและชนิดของคำสันธาน" ให้ถูกต้อง <div style="text-align: center;"> </div> <p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 ทอักษภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบเรียนใบงานที่ 3/4	ความหมายและชนิด ของคำสันธาน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำสันธานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/4 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในพื้นที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ความหมายและชนิดของคำสันธาน" ให้ถูกต้อง <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ใช้เชื่อมประโยค] --> B[ความหมาย] B --> C[คำสันธาน] C --> D[ชนิด] D --> E[เชื่อมความให้เป็นประโยคความซ้อน] D --> F[เชื่อมความให้เป็นประโยคความรวม] </pre> </div>		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/5	หน้าที่ของคำสันธาน
<p>หน้าที่ของคำสันธานสามารถจำแนกตามลักษณะการสื่อความหมายได้ 2 ประเภท ดังนี้</p> <p>1. ใช้เชื่อมความให้เป็นประโยคความรวม เป็นคำสันธานที่เชื่อมประโยคความเดียว 2 ประโยคเข้าด้วยกัน โดยคำสันธานที่ใช้เชื่อมนั้นจะทำให้ประโยคสื่อความหมายได้ต่าง ๆ ดังนี้</p> <p>1.1 เชื่อมความคล้ายคลึงกัน ได้แก่คำว่า กับ และ ก็ พอ...ก็ ก็ดี ก็ได้ ครั้น...ก็ ครั้น...จึง เมื่อ...ก็ เมื่อ...จึง ทั้ง ทั้ง...ก็ ทั้ง...และ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำกับไปยเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับพืช - พอพระอาทิตย์ตกดินฝูงนกก็พากันบินกลับรัง <p>1.2 เชื่อมความขัดแย้งกัน ได้แก่คำว่า ส่วน ถึง ทว่า แต่ แต่ทว่า แต่ว่า จริงอยู่...แต่ ถึง...ก็ กว่า...ก็</p> <ul style="list-style-type: none"> - กว่าขนมจะสุก ฉันก็อิ่มแล้ว - พี่ก็ยตื่นเช้าแต่น้องกลอยชอบตื่นสาย <p>1.3 เชื่อมความให้เลือก ได้แก่คำว่า มิฉะนั้น หรือ หรือไมก็ หรือว่า ไม่ก็ ไม่เช่นนั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เธอจะนอนหรือจะอ่านหนังสือ - คุณต้องมาทำงานแต่เช้าไม่เช่นนั้นก็ลาออกไปเสีย <p>1.4 เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน ได้แก่คำว่า จึง เพราะ เพราะเหตุว่า เพราะฉะนั้น ฉะนั้น ฉะนั้น...จึง ด้วยว่า ด้วยเหตุที่ ดังนั้น เหตุฉะนั้น เหตุเพราะ เหตุว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาลีสอบได้ที่หนึ่งเพราะอ่านหนังสือทุกวัน - ครูอยากให้ศิษย์ได้ดี ฉะนั้นครูจึงคอยจ้ำจี้จ้ำไชศิษย์ 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/5	หน้าที่ของคำสันธาน
<p>2. ใช้เชื่อมความให้เป็นประโยคความซ้อน ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะการสื่อความหมายได้อีก 6 ชนิด ดังนี้</p> <p>2.1 แสดงลักษณะอาการ ได้แก่ คำว่า ทั้ง ว่า ให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขาจากไปทั้งที่ยังรัก - ปู่เล่าว่าเธอมีแฟนชื่อตุ้ย ธีรภัทร <p>2.2 แสดงการประมาณ ได้แก่ คำว่า จน ตลอดจน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูพูดทวงจนนักเรียนเบื่อ - เขาพากันมาตลอดจนคนทำสวน <p>2.3 แสดงเวลา ได้แก่ คำว่า จน เมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็ก ๆ กลับบ้านเมื่องานเลิกแล้ว - เจนเก็บจดหมายรักไว้จนหนึ่งปีผ่านไป <p>2.4 แสดงเหตุ ได้แก่ คำว่า เพราะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยุงชุมเพราะน้ำเน่า - สัมเป็นลมเพราะแดดร้อนจัด <p>2.5 แสดงผล ได้แก่ คำว่า จึง จน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขาเป็นคนดีจึงจึงรักเขา - ฝนตกหนักจนมองไม่เห็นถนน <p>2.6 แสดงความเปรียบ ได้แก่ คำว่า คล้าย ดีกว่า ต่ำกว่า ประดุจ ราวกับ เสมือน เหมือน อุปมาเหมือน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขาอกหักเหมือนตกลูก - เธอสวยประดุจเพชรเม็ดงาม 		

<p>ท 203 ทศกัณฐาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>ใบงานที่ 3/5</p>	<p>หน้าของคำสันธาน</p>
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำสันธานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/5 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปบนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาของเรื่อง "หน้าที่ของคำสันธาน" ให้อีกต้อง <div style="text-align: center;"> <p>หน้าที่ของคำสันธาน</p> </div> <p style="text-align: right;">ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

<p>ท 203 วิทยาลัยภาษาไทย จังหวัดยโสธร ปีที่ 2</p>	<p>ใบเสนอใบงานที่ 3/5</p>	<p>บทที่ ๑๐ คำขวัญ</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำสันธานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/5 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปบนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "หน้าที่ของคำสันธาน" ให้ถูกต้อง 		

แบบทดสอบ

คำและหน้าที่ของคำ : บทบาท หน้าที่ อรรถา

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดมีคำบุพบทที่แสดงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา
  - ก. ทำตามกฎหมาย
  - ข. ออกบ้านไปแต่เช้า
  - ค. ฉันทำเพื่อเธอเสมอ
  - ง. หนังสือวางอยู่บนโต๊ะ
2. ถ้านักเรียนจะใช้คำว่า "ใน" ให้แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา นักเรียนจะเลือกใช้ประโยคในข้อใด
  - ก. เยลลี่อยู่ในชุดเจ้าสาวสีชมพู
  - ข. สิงหจะได้เลื่อนชั้นในปีต่อไป
  - ค. ผืนดีผืนเด่นอ่านหนังสืออยู่ในห้อง
  - ง. เมมยังมีความแค้นฝังแน่นอยู่ในใจตลอดเวลา
3. "คุณพ่อไปยื่นคำร้อง.....ศาล" ควรเติมคำบุพบทในข้อใด
  - ก. กับ
  - ข. แก่
  - ค. แต่
  - ง. ต่อ
4. คำสันธานในข้อใดที่ทำให้เนื้อความของประโยคคล้ายตามกัน
  - ก. ไม่กินก็ทิ้งเสีย
  - ข. พอไฟดับฉันก็นอน
  - ค. กว่าถั่วจะสุกกาก็ไหม้
  - ง. ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป
5. ข้อใดใช้คำสันธานที่แสดงลำดับการกระทำก่อนหลัง
  - ก. ยายและตาทำนา
  - ข. ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป
  - ค. ชาร่าอาบน้ำแล้วก็เข้านอน
  - ง. ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องไม่เที่ยวคอกกลางคืน
6. "เธอจะกินมะม่วงสุกหรือมะม่วงดิบ" คำว่า "หรือ" ในประโยคข้างต้นเชื่อมชนิดของคำเช่นเดียวกับประโยคในข้อใด
  - ก. แอ้วเป็นคนที่สวยงามแต่ดู
  - ข. ดาว เธอจะนั่งหรือจะนอน
  - ค. โยชชอบอ่านและเขียนเรื่องสั้น
  - ง. เล็มกินข้าวราดแกงและก๋วยเตี๋ยว

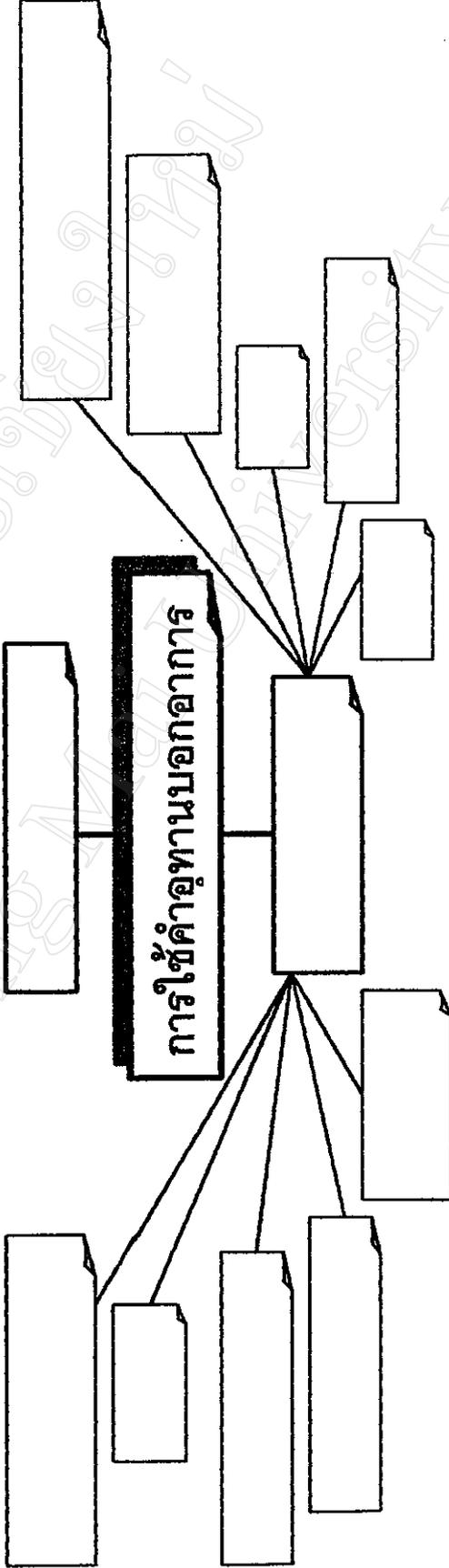
ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/6	ความหมายและชนิดของ คำอุทาน
<p>ความหมายของคำอุทาน</p> <p>คำอุทาน คือ เสียงที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูด ซึ่งอาจจะเปล่งออกมาในเวลาดีใจ เสียใจ ตกใจ หรือประหลาดใจก็ได้ โดยมากคำอุทานจะไม่มี ความหมายตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่จะมีความหมายเน้นความรู้สึกและอารมณ์ของผู้พูด เป็นสำคัญ</p> <p>ชนิดของคำอุทาน</p> <p>คำอุทานแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำอุทานบอกอาการ คือ คำอุทานที่ผู้พูดเปล่งออกมาเพื่อแสดงอาการหรือความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้พูด 2. คำอุทานเสริมบท คือ คำอุทานที่ผู้พูดกล่าวเพิ่มเติมด้วยคำขึ้น โดยไม่มี ความหมาย หรือหากมีความหมาย ผู้พูดก็ไม่ประสงค์จะสื่อความหมายนั้น ๆ <div data-bbox="352 1317 1082 1621" style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center; margin: 20px auto; width: fit-content;"> <p>เข้าใจแล้วได้ไหมครับ บอกแล้วใจครับว่า คำอุทานไม่ฮาๆเลย</p> </div> 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 3/6	ความหมายและชนิดของ คำอุทาน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำอุทานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/6 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในพื้นที่ความคิดสรูปเนื้อหาเรื่อง "ความหมายและชนิดของคำอุทาน" ให้ถูกต้อง <div style="text-align: center;"> <pre> graph LR A[คำอุทาน] --- B[คำอุทานที่แสดงความรู้สึก] A --- C[คำอุทานที่แสดงการกระทำ] B --- D[คำอุทานที่แสดงความรู้สึกดี] B --- E[คำอุทานที่แสดงความรู้สึกเสียใจ] B --- F[คำอุทานที่แสดงความรู้สึกโกรธ] C --- G[คำอุทานที่แสดงการกระทำที่ถูกต้อง] C --- H[คำอุทานที่แสดงการกระทำที่ไม่ถูกต้อง] </pre> </div>		
ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบเรียนใบงานที่ 3/6	ความหมายและชนิดของ คำอุทาน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมายและชนิดของคำอุทานได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/6 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ความหมายและชนิดของคำอุทาน" ให้ถูกต้อง <div data-bbox="331 853 1295 1877" style="text-align: center;"> <pre> graph LR A[คำอุทาน] --- B[ความหมาย] A --- C[ชนิด] B --- D[คำที่แสดงอารมณ์หรือความรู้สึก] C --- E[อุทานบอกอาการ] C --- F[อุทานเสริมบท] </pre> </div>		

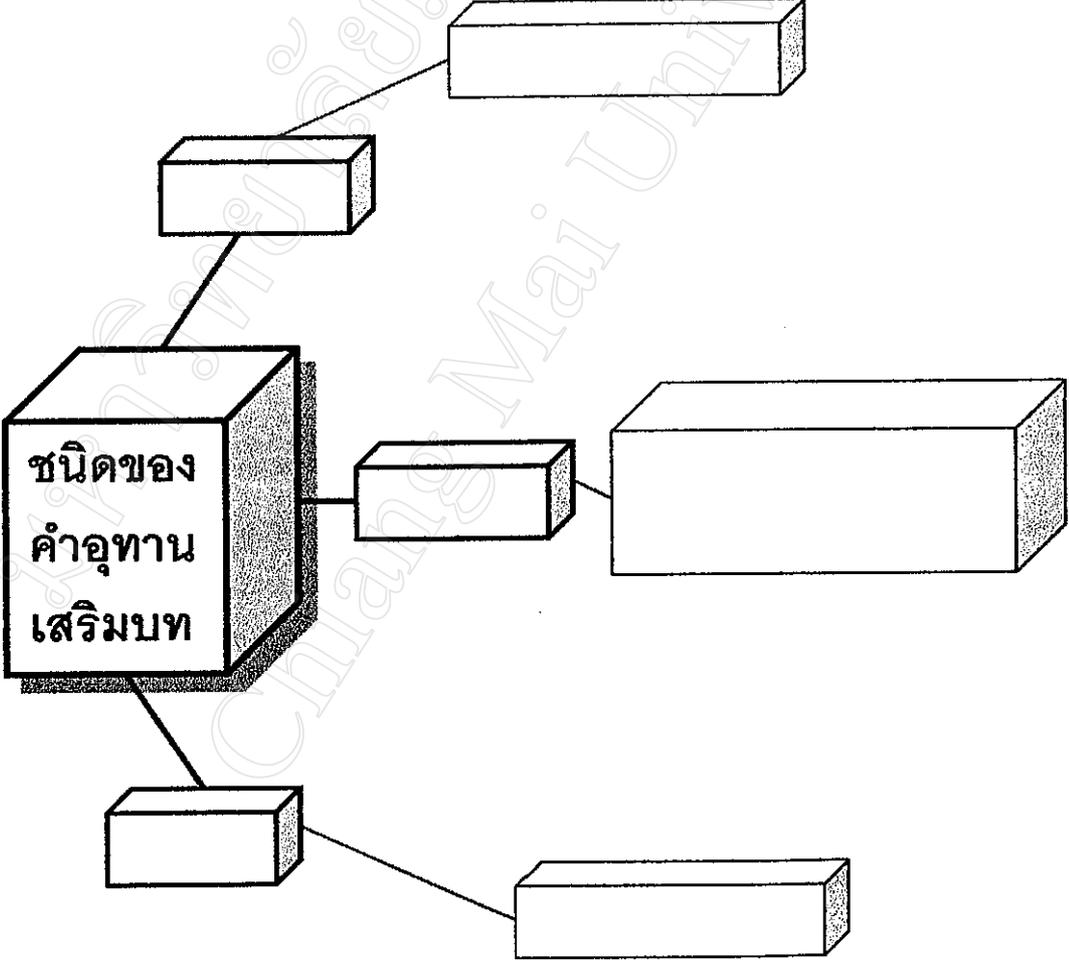
ท 203 ทักษะภาษาไทย ที่ ๒ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒	ในควมที่ 3/7	การให้คำอธิบายเหตุการณ์
<p>คำอุทานบอกอาการจะมีวิธีใช้อยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้</p> <p>1. ใช้แสดงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น</p> <p>1.1 ร้องเรียกหรือบอกให้รู้ตัว ได้แก่ คำว่า เฮ้ย แน่ะ นี่แน่ะ เอ้ ้วย ฯลฯ เช่น เฮ้ย! ไปไหนมาวะเพื่อน</p> <p>1.2 โกรธเคือง ได้แก่ คำว่า ชะ ๆ ดูดู ชีชะ ฯลฯ เช่น ชีชะ! ไล่เด็กเมื่อกวานขึ้น คีตริการใหญ่</p> <p>1.3 ตกใจหรือประหลาดใจ ได้แก่ คำว่า ้วย ้วย ตายแล้ว แหม ตายจริง คุณพระช่วย แม่เจ้า ้วย ้วย ฯลฯ เช่น แม่เจ้า ้วย! อะไรเนี่ยเบ๊อเริ่มเลย</p> <p>1.4 สงสารหรือปลอบโยน ได้แก่ คำว่า โถ โถ พุทโธ อนิจจา ้อี ฯลฯ เช่น โถ! น่าสงสารจริง ๆ</p> <p>1.5 เข้าใจหรือรับรู้ ได้แก่ คำว่า อ้อ อ้อ เออ เออนะ ฯลฯ เช่น อ้อ! ทำอย่างนี้เองหรอ</p> <p>1.6 เจ็บปวด ได้แก่ คำว่า อู๊ อู๊ อู๊ ฯลฯ เช่น อู๊! เบา ๆ หน่อยสิ</p> <p>1.7 สงสัยหรือไต่ถาม ได้แก่ คำว่า เอ๊ะ หือ หา ฯลฯ เช่น เอ๊ะ! นี่เขาเรียกว่าอะไรนะ</p> <p>1.8 โลงใจ ได้แก่ คำว่า เฮอ เฮ้อ ฯลฯ เช่น เฮ้อ! ผ่านไปได้ด้วยดีเสียที</p> <p>1.9 ชุ่นเคืองหรืออาฆาต ได้แก่ คำว่า ฮึม คีละ บีะ วะ ฯลฯ เช่น วะ! ไล่นี้วอนเสียแล้ว</p> <p>1.10 ถูกเหยียดหยามหรือเยาะเย้ย ได้แก่ คำว่า เซอะ หนอยแนะ หนอย ฯลฯ เช่น เซอะ! น้ำหน้าอย่างแกหรือจะมาเทียบฉัน</p>		

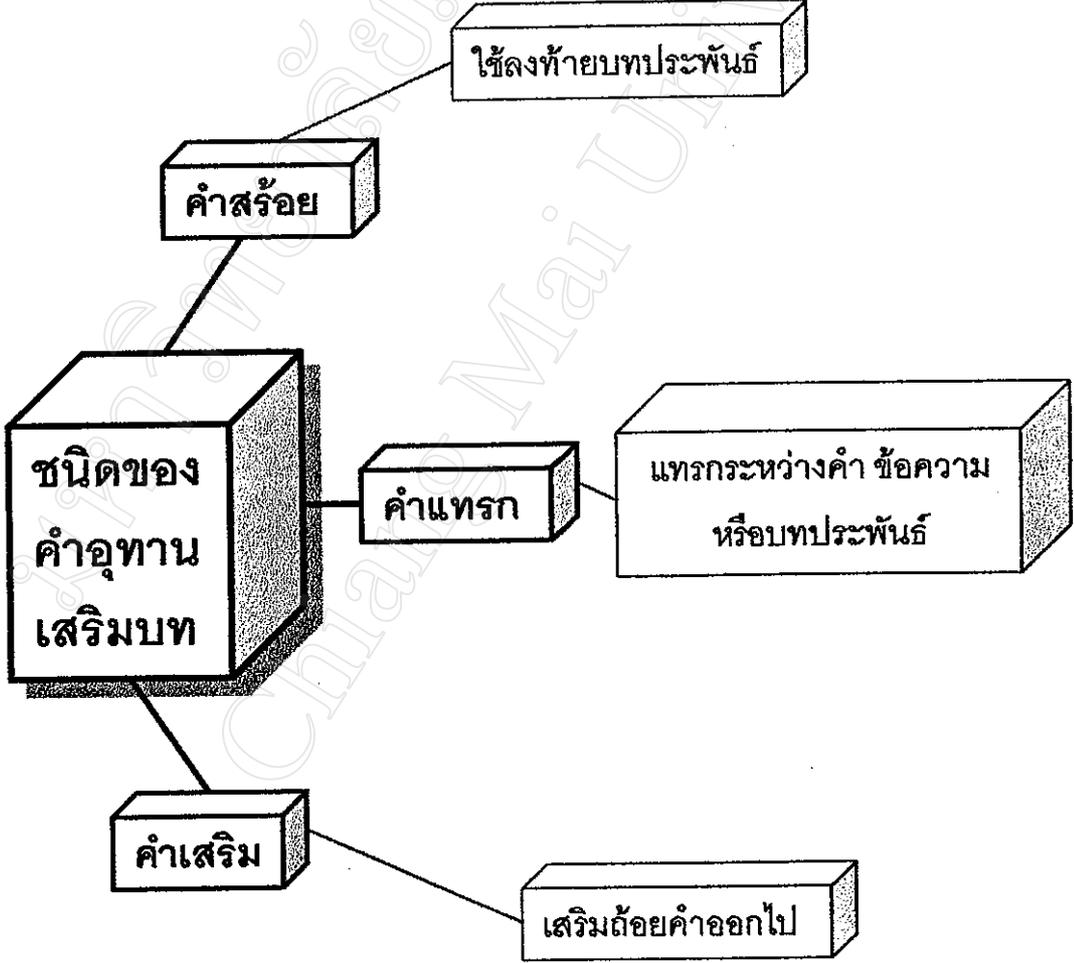
ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 3/7	การใช้คำอุทานบอกอาการ
<p>2. ใ้เป็นคำขึ้นต้นในบทประพันธ์ ได้แก่คำว่า อ้า ใจ ใจว่า ฯลฯ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใจว่าอนิจจาความรัก - อ้าดวงสุริยศรีของพี่เอ๋ย - ใจสังเวทวาทสนานิจจาเอ๋ย <p>หมายเหตุ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำอุทานบอกอาการมักจะอยู่หน้าประโยคและหลังคำอุทานจะต้องมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับ 2. คำอุทานบอกอาการคำหนึ่ง ๆ อาจสื่อความหมายได้ต่างกันออกไป ดังนั้น การพิจารณาความหมายของคำอุทานต้องพิจารณาให้สัมพันธ์กับเนื้อความของประโยคด้วย <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; display: inline-block;">เพราะฉันได้เฝ้าดูจุดความหมายทุกอันที่ จะตัดสินใจว่าคำอุทานนั้นสื่อความหมาย อย่างไรนะครับ</p> </div>		

<p>ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>ใบงานที่ 3/7</p>	<p>การใช้คำอุทานนอกอาการ</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>นักเรียนสามารถบอกลักษณะการใช้คำอุทานนอกอาการได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/7 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "การใช้คำอุทานนอกอาการ" ให้ถูกต้อง <p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

<p>ท 203 ทัศนศึกษาไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีที่ 2</p>	<p>ในเขตจังหวัดวันที่ 3/7</p>	<p>การใช้คำคุณนามเอกพจน์</p>
<p>จุดประสงค์</p> <p>นักเรียนสามารถบอกลักษณะการใช้คำคุณนามเอกพจน์ได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/7 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "การใช้คำคุณนามเอกพจน์" ให้ถูกต้อง 		

ท 203 ทลัฏภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรุ้ที่ 3/8	ชนิศรองคำอูทธานแอวิบท
<p>คำอูทธานเสริมบทสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้ได้ 3 ประเภท คือ</p> <p>1. คำสร้อย คือ คำที่ไ้ลงท้ายในบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง พบมากในโคลงและร่าย เช่น นา แลนา เฮย แอ เฮย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัตวาวานร่อนร้อง เร็วเ็น ดุรา - เอียงอกเทอกอ้าง อวดองค้ อรเฮย - บุเรงนองนามราชเจ้า จอมรา มัญเฮย - มอญม่านประมวลมา สามสิบ หมั้นแฮ <p>2. คำแทรก คือ คำที่ไ้แทรกระหว่างถ้อยคำหรือข้อความไ้มีความกระชับหรือสละสลวยขึ้น ไ้แก่คำว่า เฮย เฮ้ย เฮ้ย เป็นต้น หรืออาจจะไ้แทรกในบทประพันธ์เพื่อไ้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามฉันทลักษณ์ ไ้แก่คำว่า ชิ นิ นุ ลี เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรสุขชิกลับเศร้า - ฝนเฮยทำไมจึงตก - แต่งอเนกนุประการ - อะไรเฮย สี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง <p>3. คำเสริม หมายถึง คำที่เสริมถ้อยคำไ้ยืดขยายออกไป แต่ไม่ต้องการความหมายเพียงแต่ต้องการไ้เกิดความสัมผัสคล้องจองหรือเพื่อไ้ให้ออกเสียงได้สะดวกเท่านั้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไ้คิบไ้คิตไ้แล้วอย่างลิมกันนะ - การบ้งการบ้านนะทำเสร็จแล้วหรือ - เธอเห็นครูเป็นทัวหลักทัวตอหรือไ้ - ฉันไม่เคยสัญญาิงสัญญาอะไรกับใครทั้งนั้น 		

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 3/8	ชนิดของคำอุทานเสริมบท
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกชนิดของคำอุทานเสริมบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/8 จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปบนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ชนิดของคำอุทานเสริมบท" ให้ถูกต้อง 		
		
<p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบเฉลยใบงานที่ 3/8	ชนิดของคำอุทานเสริมบท
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกชนิดของคำอุทานเสริมบทได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 3/8 จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนเติมข้อความที่ขาดหายไปในแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง "ชนิดของคำอุทานเสริมบท" ให้ถูกต้อง <pre> graph TD A[ชนิดของคำอุทานเสริมบท] --- B[คำสร้อย] A --- C[คำแทรก] A --- D[คำเสริม] A --- E[ใช้ลงท้ายบทประพันธ์] C --- F[แทรกระหว่างคำ ข้อความ หรือบทประพันธ์] D --- G[เสริมด้วยคำออกไป] </pre>		

แบบทดสอบ

คำและหน้าที่ของคำ : บทบาท ั้หน้า ุทาน

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดมีคำบุพบทที่แสดงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา ก. ทำตามกฎหมาย ข. ออกบ้านไปแต่เช้า ค. ฉันทำเพื่อเธอเสมอ ง. หนังสือวางอยู่บนโต๊ะ 2. ถ้านักเรียนจะใช้คำว่า "ใน" ให้แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเวลา นักเรียนจะเลือกใช้ประโยคในข้อใด ก. เยลลี่อยู่ในชุดเจ้าสาวสีชมพู ข. สิงหจะได้เลื่อนชั้นในปีต่อไป ค. ผืนดีผืนเด่นอ่านหนังสืออยู่ในห้อง ง. เมฆยังมีความแค้นฝังแน่นอยู่ในใจตลอดเวลา 3. "คุณพ่อไปยื่นคำร้อง.....ศาล" ควรเติมคำบุพบทในข้อใด ก. กับ ข. แก่ ค. แต่ ง. ต่อ	4. คำสันธานในข้อใดที่ทำให้เนื้อความของประโยคคล้ายตามกัน ก. ไมก็นก็ทั้งเสีย ข. พอไฟดับฉันก็นอน ค. กว่าตัวจะสูงงาก็ไหม้ ง. ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป 5. ข้อใดใช้คำสันธานที่แสดงลำดับการกระทำก่อนหลัง ก. ยายและตาทำนา ข. ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป ค. ชาร่าอาบน้ำแล้วก็เข้านอน ง. ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องไม่เที่ยวตอนกลางคืน 6. "เธอจะกินมะม่วงสุกหรือมะม่วงดิบ" คำว่า "หรือ" ในประโยคข้างต้นเชื่อมชนิดของคำเช่นเดียวกับประโยคในข้อใด ก. แล้วเป็นคนที่สวยงามแต่ดู ข. ดาว เธอจะนั่งหรือจะนอน ค. โยชอบอ่านและเขียนเรื่องสั้น ง. เอ็มกินข้าวราดแกงและก็กัวยเตี๋ยว

อ่านบทกลอนต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ

7.

ถึงแถววัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

7. บทกลอนข้างต้นมีคำสันธานทั้งหมดกี่คำ

- ก. 1 คำ
- ข. 2 คำ
- ค. 3 คำ
- ง. 4 คำ

8. ข้อใดเป็นลักษณะของคำอุทาน

- ก. คำที่ใช้บอกลักษณะของข้อความ
- ข. คำที่ใช้บอกอาการของภาคประธาน
- ค. คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ของผู้พูด
- ง. คำที่ใช้เน้นความหมายสำคัญของประโยค

9. คำอุทานในข้อใดแสดงความรู้สึกต่างจาก

ข้ออื่น

- ก. ว้าย! อะไรกันเนี่ย
- ข. โธ่! ไม่น่ามาต่วนจากกันเลย
- ค. อนิจจา! นี่แหละหนามผลแห่งความแค้น
- ง. พุทโธ่เอ๊ย! สุดท้ายก็ต้องลงเอยอย่างนี้ทุกคน

10. ".....ไปไหน" ควรเติมคำอุทานใด

เหมาะสมที่สุด

- ก. เอ๊ย!
- ข. ว้าย!
- ค. ว้าว!
- ง. แหม!

ทำได้ง่ายมากเอ๋ย ใจใหม่ครับ
คราวนี้ถูกอุ่มพอจนนักเวียงลงจะได้
รับรางวัลชนะเลิศแน่ ๆ เอ๋ย

แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กลุ่มที่.....

ข้อ - สกุด	คะแนนที่ได้	ระดับคุณภาพ				สรุป	
		4	3	2	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง	ประโยคความเดียวและประโยคความรวม	เวลา	3 คาบ (150 นาที)
วิชา	หลักภาษาไทย	ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

ประโยคความเดียวคือประโยคที่มีใจความสมบูรณ์เพียงใจความเดียว ส่วนประโยคความรวมเป็นการรวมประโยคความเดียวสองประโยคเข้าด้วยกัน โดยมีคำสันธานเป็นตัวเชื่อมหรือไม่ก็ไม่ได้ การเรียนรู้เรื่องประโยคจะทำให้สามารถใช้ประโยคในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและสื่อความหมายได้ชัดเจน

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องประโยคความเดียวและประโยคความรวมไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของประโยคความเดียวและประโยคความรวมได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของประโยคความเดียวและประโยคความรวมได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายประเภทของประโยคความเดียวและประโยคความรวมได้
4. นักเรียนสามารถแยกส่วนประกอบของประโยคความเดียวและประโยคความรวมได้
5. เมื่อกำหนดประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปให้ นักเรียนสามารถสร้างประโยคเหล่านั้นให้เป็นประโยคความรวมได้

เนื้อหา

1. ความหมายและองค์ประกอบของประโยคความเดียว
2. ประเภทของประโยคความเดียวจำแนกตามโครงสร้างของประโยค
3. ประเภทของประโยคความเดียวจำแนกตามเจตนาของผู้สื่อสาร
4. ความหมายและองค์ประกอบของประโยคความรวม

5. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน
6. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
7. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก
8. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. **ขั้นนำ** - วิธีสอนโดยใช้เกมและกระบวนการเรียนภาษารูปแบบที่ 2
2. **ขั้นสอน** - วิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (GI) และวิธีสอนแบบสืบค้น
3. **ขั้นสรุป** - วิธีสอนแบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับคำจำกัดความของประโยคจนนักเรียนสามารถบอกโครงสร้างและยกตัวอย่างประโยคได้ 2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยให้นักเรียนรวมกลุ่มกันเอง 3. ครูแจกหนังสือพิมพ์ให้แต่ละกลุ่ม โดยให้มีจำนวนเท่ากับสมาชิกในกลุ่ม แล้วให้นักเรียนหาหัวข้อข่าว โฆษณา ฯลฯ ที่เป็นประโยค 4. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนประโยคที่หาได้บนกระดาน โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมนี้ประมาณ 5 นาที จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาประโยคของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดหาได้ถูกต้องมากที่สุดจะเป็นผู้ชนะ 	<p>แข่งขัน</p>

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นสอน เวลาประมาณ 110 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูกำหนดให้ 6. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู 7. ครูให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากเลือกของเอกสารเพื่อนำไปศึกษา โดยเอกสารชุดหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ และใบงาน 8. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามบัตรคำสั่งประมาณ 40 นาที 9. ครูแจกแบบตรวจผลงานให้แต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ประเมินแผนที่ความคิดและการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม 10. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในใบงานเสร็จแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานสรุปผลการศึกษาให้เพื่อนฟังตามลำดับของเอกสาร โดยใช้แผนที่ความคิดที่สร้างขึ้นประกอบการรายงาน โดยให้ใช้เวลาประมาณกลุ่มละ 5 นาที 11. ครูช่วยสรุปเนื้อหาที่ยังไม่สมบูรณ์ของแต่ละกลุ่ม แล้วให้คำชมเชยแก่กลุ่มที่ทำงานได้สมบูรณ์ที่สุด 12. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยสุ่มให้นักเรียนอธิบายเนื้อหาที่ฟังจากการรายงานของกลุ่มอื่น 13. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที 	<p>ร่วมมือ</p>

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>14. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบภายในกลุ่มของตนเองมาส่งให้ครู</p> <p>15. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม เพื่อให้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 20 นาที</p> <p>16. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยติดแถบประโยคที่ละแถบบนกระดาน (ทั้งหมด 6 แถบ) เพื่อให้นักเรียนสังเกตและตอบว่าเป็นประโยคความเดียวหรือประโยคความรวม</p> <p>17. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนไปแล้วทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง</p>	มีส่วนร่วม

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือพิมพ์ จำนวน 40 ฉบับ
2. เอกสารชุดที่ 1 – 8 ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ และใบงาน
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. กระดาษและปากกาเคมีสีต่าง ๆ
4. แถบประโยคสำหรับใช้ในขั้นสรุป จำนวน 6 แถบ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจผลงานการเขียนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหา และพิจารณาจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 3 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. การนำเสนอผลการศึกษาเนื้อหาโดยใช้แผนที่ความคิด

ระดับคุณภาพ	การแปลผล		
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
4 (ดีเยี่ยม)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจนทุกประเด็น จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยได้อย่างชัดเจน	ผลงานมีความสวยงามมาก และมีรูปแบบที่แปลกใหม่	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่กระชับ น่าสนใจชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี และมีการเตรียมการอย่างดี
3 (ดี)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยชัดเจนเป็นส่วนมาก	ผลงานมีความสวยงาม แต่มีรูปแบบธรรมดา	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่ค่อนข้างกระชับ การใช้ภาษาอาจผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่มีการเตรียมการค่อนข้างดี
2 (พอใช้)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน การจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย อาจจะไม่สมบูรณ์ขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง	ผลงานไม่ค่อยสวยงาม และมีรูปแบบซ้ำกับคนอื่น	นำเสนอผลงานตามลำดับขั้นตอน สื่อความได้พอสมควร อาจจะมีการผิดพลาดบ้าง
1 (ปรับปรุง)	ข้อไม่ถูกต้องทุกประเด็น ไม่มีการจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย	ผลงานไม่มีความสวยงาม	นำเสนอผลงานอย่างไม่มีลำดับขั้นตอน ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ อย่างเคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนมาก	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของทุกขั้นตอนและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. การทำแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 9-10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 7-8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 5-6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 - 3)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่า
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินการนำเสนอผลการศึกษาเนื้อหาโดยใช้แผนที่ความคิด
2. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรฝึกวิเคราะห์และแยกประโยคจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเรียน ฯลฯ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องประโยคมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่านอีกด้วย

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความสามัคคีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความรับผิดชอบ

แถบประโยคสำหรับใช้ในชั้นสรุป

ประโยคความเดียว

พี่ยุ่งอาจจะกินส้มตำ

เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันที่เพชรบูรณ์

สี่บ นาคะเสถียรเป็นนักอนุรักษ์ธรรมชาติ

ประโยคความรวม

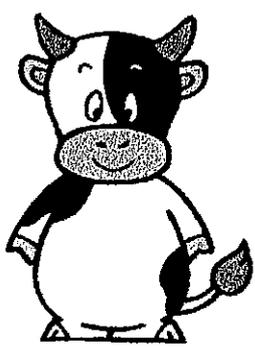
เธอจะกินหรือว่าจะนอน

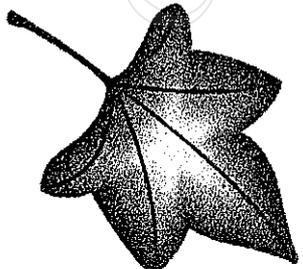
บ๊ิกและแดนเป็นนักร้องวง D2B

ถ้าเธอไม่ตั้งใจเรียนเธอก็จะสอบตก

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/1	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความเดียว
<p style="text-align: center;">ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 1 เรื่อง “ความหมายและองค์ประกอบของประโยคความเดียว” ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะเป็คำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบพร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็คำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/1	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความเดียว
<p>ความหมายของประโยคความเดียว</p> <p>ประโยคความเดียว หรือเรียกว่า เอกกรณประโยค คือ ประโยคที่มีใจความเดียว มุ่งกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงสิ่งเดียว และสิ่งนั้นแสดงกริยา อากาหร หรืออยู่ในสภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวด้วย ยกตัวอย่างเช่น</p> <p>ฝนตก แม่ให้เงินน้อง ตุ้ยเขียนรายงาน เด็กดีมีนมรสหวาน บ้านนี้มีโทรทัศน์หลายเครื่อง</p> <p>องค์ประกอบของประโยคความเดียว</p> <p>ประโยคความเดียวแบ่งได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ส่วนหนึ่งเรียกว่า ภาคประธาน และอีกส่วนหนึ่งเรียกว่า ภาคแสดง จากตัวอย่างประโยคข้างต้นสามารถแยกองค์ประกอบโดยใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ดังนี้</p>		
ภาคประธาน		ภาคแสดง
ฝน แม่ ตุ้ย เด็ก บ้านนี้	ตก ให้เงินน้อง เขียนรายงาน ดีมีนมรสหวาน มีโทรทัศน์หลายเครื่อง	

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		ใบความรู้ที่ 4/1		ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความเดียว	
และถ้าหากจะแบ่งให้ละเอียดลงไปถึงองค์ประกอบของแต่ละส่วนก็สามารถแบ่งได้อีกดังนี้					
ภาคประธาน			ภาคแสดง		
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ฝน	-	ตก	-	-	-
แม่	-	ให้	-	เงิน, น่อง	-
ตุ้ย	-	เขียน	-	รายงาน	-
เด็ก	-	ดื่ม	-	นม	รสหวาน
บ้าน	นี้	มี	หลายเครื่อง	โทรทัศน์	-
<p>จากตารางข้างต้น นักเรียนคงจะสังเกตเห็นแล้วว่า ประโยคความเดียวมีรูปแบบการเรียงลำดับได้หลายแบบ เช่น ประธาน + กริยา (ฝนตก) ประธาน + กริยา + กรรม (ตุ้ยเขียนรายงาน) ประธาน + กริยา + กรรมตรง + กรรมรอง (แม่ให้เงินน่อง) ประโยคพวกนี้ นักเรียนสามารถแยกส่วนประกอบได้ง่าย แต่ถ้ามีส่วนขยายนักเรียนจะแยกได้ยากขึ้น เช่น เด็กชอบดื่มนมรสหวาน และ บ้านนี้มีโทรทัศน์หลายเครื่อง แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างหลักของประโยคความเดียวก็คือ ประธาน + กริยา + (กรรม) เท่านั้น</p> <p>ดังนั้นการพิจารณาประโยคความเดียวอาจจะสังเกตได้ว่า ประโยคนั้นจะต้องมีกริยาเพียงหน่วยเดียว ส่วนค่านามอาจจะจะมี 1 หน่วยหรือมากกว่าก็ได้ โดยหน่วยนามนั้นจะทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค สำหรับส่วนขยายจะมีหรือไม่ก็ได้</p>					
					

ท 203 ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/1	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความเดียว
คำสั่ง	<p>จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดให้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>เด็กหญิงตัดดาวนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่ห้องสมุด รู้สึกสะดุดตากับหัวข้อข่าวที่ว่า “นายกฯ แต่ง ‘อิระวัชร’ แล้ว” เพราะเกิดความสงสัยว่าจะเป็นประโยคความเดียวหรือไม่ จึงบันทึกข้อความนี้ไว้แล้วนำไปถามเด็กหญิงน้ำหวานและเด็กหญิงน้ำส้ม</p> <p>เด็กหญิงน้ำหวานบอกว่า เป็นประโยคความเดียว แต่ไม่ได้ให้เหตุผล</p> <p>ส่วนเด็กหญิงน้ำส้มบอกว่า เป็นประโยคความรวม เพราะดูจากลักษณะโครงสร้างของประโยคมีกริยา 2 ตัว คือคำว่า “แต่ง” กับ “แล้ว”</p> <p>เอ...แล้วเด็กหญิงตัดดาวจะเชื่อใครดีละเนี่ย !</p> </div> 	

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำสั่งที่ 4/2	ประเภทของประโยค ความเต็มจำแนกตาม โครงสร้าง
<p style="text-align: center;">ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 2 เรื่อง “ประเภทของประโยคความเต็มจำแนกตามโครงสร้าง” ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะเป็นคำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/2	ประเภทของประโยค ความดีด้วยอำนาจตาม โครงสร้าง
<p>นักเรียนเคยสังเกตหรือไม่ว่า ในการพูดจากันตามปกติในชีวิตประจำวัน รูปประโยคที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารไม่ได้เรียงลำดับคำดังแผนภูมินี้เสมอไป</p> <div data-bbox="300 763 1366 1039" style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ประโยค] --- B[ประธาน] A --- C[ขยายประธาน] A --- D[กริยา] A --- E[ขยายกริยา] A --- F[กรรม] A --- G[ขยายกรรม] </pre> </div> <p>แต่ผู้พูดอาจจะละส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคหรืออาจจะสลับที่กันก็ได้ ดังนั้นจึงทำให้รูปประโยคในภาษาไทยมีได้หลายรูป ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยคขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ คือประโยคที่ยกผู้กระทำหรือภาคประธานมากล่าวก่อนแล้วจึงตามด้วยภาคแสดง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นกบิน - แม่ดื่มกาแฟ - เสือดาวกัดชาวบ้าน 2. ประโยคขึ้นต้นด้วยผู้ถูกกระทำ คือประโยคที่ยกผู้ถูกกระทำหรือกรรมของประโยคในภาคแสดงขึ้นมากล่าวก่อน แล้วจึงตามด้วยภาคแสดง โดยมุ่งกล่าวถึงผู้กระทำเป็นสำคัญ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ระฆังตีแล้ว - บ้านนี้พ่อสร้าง - ผู้ว่าได้รับเชิญไปเป็นประธานในพิธี 		

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/2	ประเภทของประโยค ความดีใจ(จำแนกตาม โครงสร้าง)
<p>3. ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยา คือประโยคที่ต้องการสื่อสารให้กริยาเด่นเป็นสำคัญ จึงยกกริยาขึ้นก่อนที่จะกล่าวถึงประธาน ซึ่งกริยาที่ใช้กับประโยคนิพนธ์นี้มีเพียงไม่กี่คำ ได้แก่ คำว่า “มี เกิด ปรากฏ” ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกิดการชกต่อยกันในห้องเรียน - มีเหตุการณ์มหัศจรรย์เกิดขึ้นบ่อย ๆ - ปรากฏเงาประหลาดที่บริเวณชานแดนภาคใต้ <p>4. ประโยคที่มีผู้รับใช้ หรือเรียกว่า ประโยคกจริต คือประโยคที่มีผู้รับใช้แทรกเข้ามา ระหว่างกริยา ส่วนมากมักจะใช้กริยาคำว่า “ให้” หรือกริยาอื่นที่มีคำว่า “ให้” ตามได้เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - พี่สั่งให้น้องไปซื้อของ - แม่ให้ฉันเข็ดโต๊ะอาหาร - ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ <p>การจำแนกประโยคออกเป็น 4 ชนิดดังกล่าวข้างต้นมีจุดมุ่งหมายเพียงแค่ว่าต้องการเน้น ส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น เช่น ต้องการเน้นกรรมก็นำกรรมมาให้ข้างหน้าประโยค ต้องการเน้นกริยาก็นำกริยามาไว้หน้าประโยคเท่านั้นเอง โดยไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป รวมทั้งยังทำให้สามารถใช้ประโยคในการติดต่อสื่อสารได้หลากหลายยิ่งขึ้นอีกด้วย</p> <div style="text-align: center;"> </div>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/2	ประเภทของประโยค ความดีใจอำมหิต โครงเรื่อง
---	--------------	---

คำสั่ง จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น

ขณะที่เด็กชายภูริกำลังอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง พบชื่อเรื่องบทความว่า “เหรียญพระพุทธรูประกายสิทธิ์เหมือน ศูนย์รวมใจของ ตชด.” เกิดความสงสัยว่า จะเป็นประโยคความเดียวประเภทใด ถ้าหากใช้โครงสร้างของประโยคเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

ใจหนึ่งเด็กชายภูริคิดว่า เป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกรรม เพราะเหรียญพระพุทธรูประกายสิทธิ์ถูก ตชด. เคารพนับถือ

แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่า น่าจะเป็นประโยคที่ขึ้นต้นผู้กระทำ เพราะต้องการกล่าวถึงเหรียญพระพุทธรูประกายสิทธิ์จึงนำมาวางไว้หน้าประโยค

เอ...แล้วเด็กชายภูริจะตัดสินใจอย่างไรดีล่ะครับ

ท 203 ทศกัณฐ์ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แนวทางการปฏิบัติ กระบวนการสัมมนาที่ 4/2	ประเภทของประโยค ความเดียว(จำแนกตาม โครงสร้าง)																		
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “เหรียญพระพุทธรูปประกายสิทธิ์เสมือนศูนย์รวมใจของ ตชด.” เป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ</p> <p>2. สิ่งที่คาดว่าจะเป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="284 958 1326 1249" style="text-align: center;"> <pre> graph TD A([ประเภทของประโยคความเดียว จำแนกตามโครงสร้าง]) --- B([ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ]) A --- C([ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ]) A --- D([ขึ้นต้นด้วยกริยา]) A --- E([มีผู้รับใช้]) </pre> </div> <p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล) ประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบได้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="268 1422 1396 1615"> <thead> <tr> <th colspan="2">ภาคประธาน</th> <th colspan="4">ภาคแสดง</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>ขยายประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>ขยายกริยา</th> <th>ส่วนเติมเต็ม</th> <th>ขยายส่วนเติมเต็ม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>เหรียญพระพุทธรูปประกายสิทธิ์</td> <td>-</td> <td>เสมือน</td> <td>-</td> <td>ศูนย์รวมใจ</td> <td>ของ ตชด.</td> </tr> </tbody> </table>			ภาคประธาน		ภาคแสดง				ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายส่วนเติมเต็ม	เหรียญพระพุทธรูปประกายสิทธิ์	-	เสมือน	-	ศูนย์รวมใจ	ของ ตชด.
ภาคประธาน		ภาคแสดง																		
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายส่วนเติมเต็ม															
เหรียญพระพุทธรูปประกายสิทธิ์	-	เสมือน	-	ศูนย์รวมใจ	ของ ตชด.															
<p>จากตารางจะเห็นว่า เหรียญพระพุทธรูปประกายสิทธิ์ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ดังนั้นจึงเป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ ประโยคนี้ไม่มีกรรม เพราะกริยาเป็นกริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม ดังนั้นคำที่ตามหลังจึงไม่ใช่กรรมของประโยค</p> <p>5. คำตอบที่ได้ เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคที่ขึ้นต้นด้วยผู้กระทำ</p>																				

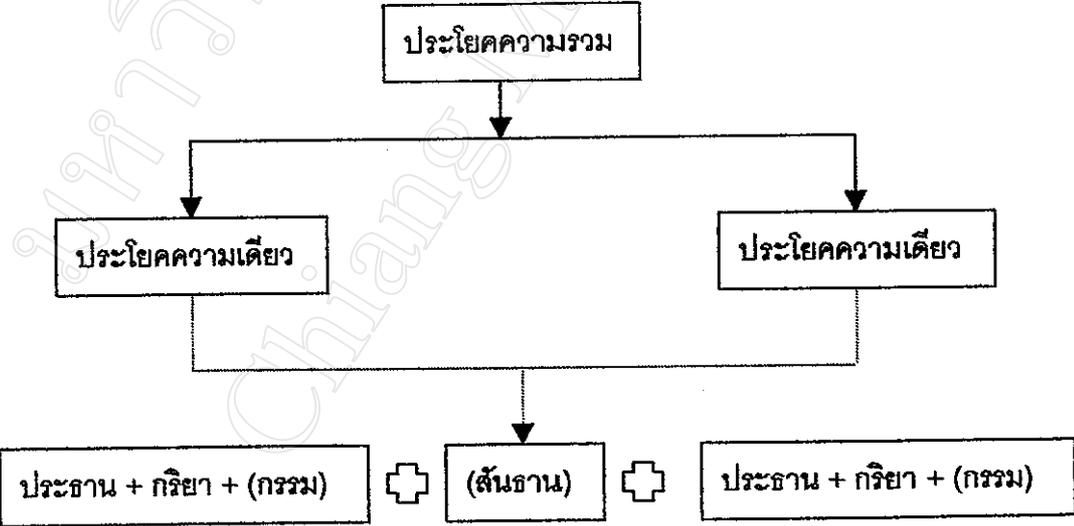
ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/3	ประเภทของประโยค ความได้ใจถามตาม เจตนาของผู้กล่าว
<p>3.1 ประโยคสั่งให้ทำ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นั่งนิ่ง ๆ - ยกมือขึ้น <p>3.2 ประโยคห้ามหรือสั่งไม่ให้ทำ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ห้ามส่งเสียงดัง - อย่าทิ้งขยะเรี่ยราด <p>3.3 ประโยคขอหรือวิงวอน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - โปรดช่วยผมด้วย - กรุณาหยิบไปหน่อยนะคะ <p>4. ประโยคคำถาม คือประโยคที่ใช้ถามและต้องการคำตอบจากผู้รับสาร มีลักษณะที่เห็นได้ชัดก็คือมีคำแสดงคำถามอยู่ในประโยค อาจจะอยู่ตอนต้นหรือตอนท้ายของประโยคก็ได้ จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ</p> <p>4.1 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบเป็นเนื้อความใหม่ มักใช้คำว่า ใคร อะไร ไหน เมื่อไร อย่างไร เท่าไร เหตุใด ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เธอจะไปอย่างไร - ใครเป็นประธานในพิธี <p>4.2 ประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ มักใช้คำว่า หรือ หรือไม่ ไหม ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปากกานี้ของคุณหรือ - เธอเคยไปต่างประเทศไหม 		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/3	ประเภทของประโยค ความดีใจข้อความ เจตนาของผู้ส่งสาร
คำสั่ง	จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น	
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p>เด็กหญิงมะลิและเด็กชายปิยะเขียนอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง เจอหัวข้อข่าวว่า “เจ้าตูบที่เกาหลีไม่ใช่เป็นเพียงอาหาร” เกิดความขัดแย้งกันว่า เป็นประโยคความเดียวชนิดใด ถ้าหากใช้เจตนาของผู้ส่งสารเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง</p> <p>เด็กหญิงมะลิจัดว่าเป็นประโยคปฏิเสธ เพราะมีคำว่า “ไม่ใช่” อยู่ในประโยค</p> <p>แต่เด็กชายปิยะเขียนคิดว่าเป็นประโยคบอกเล่า ถึงแม้จะมีคำว่า “ไม่ใช่” ปรากฏอยู่ในประโยคก็ตาม แต่ความหมายที่ต้องการสื่อเป็นการบอกเล่า ทั้งสองจึงพากันไปตามอาจารย์พุทธซ้อน</p> <p>ถ้านักเรียนเป็นอาจารย์พุทธซ้อนจะอธิบายให้เด็กหญิงมะลิและเด็กชายปิยะเขียนว่าอย่างไร</p> </div>		

<p>ท 203 ทศกัณฐาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p>	<p>แนวทางการแก้ปัญหา กรณีการโต้แย้ง 4/3</p>	<p>ประเภทของประโยค ความเดียวจำแนกตาม เจตนาของผู้ส่งสาร</p>																		
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “เจ้าตูบที่เกาหลีไม่ใช่เป็นเพียงอาหาร” เป็นประโยคบอกเล่า หรือประโยคปฏิเสธ</p> <p>2. สิ่งที่คาดว่าจะจะเป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคบอกเล่า</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="284 929 1348 1355" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <p style="text-align: center;">ประเภทของประโยคความเดียว จำแนกตามเจตนาของผู้ส่งสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> บอกเล่า ปฏิเสธ <ul style="list-style-type: none"> สั่งให้ทำ ห้าม ขอร้อง, วิจารณ์ คำสั่งและขอร้อง คำถาม <ul style="list-style-type: none"> ตอบรับหรือปฏิเสธ ตอบเป็นเนื้อความใหม่ </div> <p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล) ประโยคข้างต้นสามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="263 1512 1390 1657" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="2">ภาคประธาน</th> <th colspan="4">ภาคแสดง</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>ขยายประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>ขยายกริยา</th> <th>ส่วนเติมเต็ม</th> <th>ขยายส่วนเติมเต็ม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>เจ้าตูบ</td> <td>ที่เกาหลี</td> <td>ไม่ใช่เป็นเพียง</td> <td>-</td> <td>อาหาร</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table> <p>การพิจารณาประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาจากความหมาย ดังนั้น ประโยคดังกล่าวจึงเป็นประโยคบอกเล่าเชิงปฏิเสธ เพราะต้องการจะบอกเล่าถึงเจ้าตูบที่เกาหลี ถ้าเป็นประโยคปฏิเสธจะต้องใช้ว่า “เจ้าตูบที่เกาหลีไม่ใช่อาหาร”</p> <p>5. คำตอบที่ได้ ดังนั้นประโยคดังกล่าวเป็นประโยคบอกเล่า</p>			ภาคประธาน		ภาคแสดง				ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายส่วนเติมเต็ม	เจ้าตูบ	ที่เกาหลี	ไม่ใช่เป็นเพียง	-	อาหาร	-
ภาคประธาน		ภาคแสดง																		
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายส่วนเติมเต็ม															
เจ้าตูบ	ที่เกาหลี	ไม่ใช่เป็นเพียง	-	อาหาร	-															

ท 203 ทักษะภาษาไทย ที่มีชัยมดิเกษมปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/4	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความรวม
<p style="text-align: center;">ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 4 เรื่อง "ความหมายและองค์ประกอบของประโยค ความรวม" ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และ แบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้อเวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้นักเรียนกลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้นักเรียนกลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/3	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความรวม
<p>ความหมายของประโยคความรวม</p> <p>ประโยคความรวม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อนนกรรตประโยค คือประโยคที่เกิดจากการรวมประโยคความเดียวอย่างน้อย 2 ประโยคเข้าเป็นประโยคเดียวกัน โดยใช้สันธานเป็นตัวเชื่อมหรือไม่ใช้ก็ได้</p> <p>องค์ประกอบของประโยคความรวม</p> <p>ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ประโยคความรวมเกิดจากการนำประโยคความเดียวอย่างน้อย 2 ประโยคมารวมกันให้เป็นประโยคเดียว ดังนั้นประโยคความรวมจึงมีหน่วยนามมากกว่า 1 หน่วยและหน่วยกริยา 2 หน่วยขึ้นไป ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้</p> <pre> graph TD A[ประโยคความรวม] --> B[ประโยคความเดียว] A --> C[ประโยคความเดียว] B --- D[ประธาน + กริยา + (กรรม)] C --- E[ประธาน + กริยา + (กรรม)] D --- F["+ (สันธาน) +"] F --- E </pre>		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/4	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความรวม
ยกตัวอย่างเช่น		
ประโยคความเดียว	สันธาน	ประโยคความเดียว
ก้อยรินน้ำ ฉันไปโรงเรียน เธอจะใช้เงินสด แนนจะต้องกินกล้วยเดี่ยว	และ และ หรือ ไม่ก็	ก้อยดื่มน้ำ น้องไปโรงเรียน เธอจะใช้บัตรเครดิต นัทจะต้องกินกล้วยเดี่ยว
<p>จากตัวอย่างประโยคข้างต้นจะเห็นว่า โครงสร้างของประโยคดังกล่าวเป็นโครงสร้างที่ไม่ซับซ้อน เป็นเพียงแค่การนำประโยคความเดียว 2 ประโยคมาเรียงต่อกัน โดยมีสันธานเป็นตัวเชื่อมเท่านั้น</p> <p>แต่ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน คำบางคำเราสามารถละได้โดยที่ผู้ฟังสามารถรู้และเข้าใจความหมายได้จากบริบทที่แวดล้อมอยู่ จึงทำให้โครงสร้างของประโยคความรวมเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนี้</p>		
โครงสร้างไม่ซับซ้อน	โครงสร้างที่ซับซ้อน	
ก้อยรินน้ำและดื่มน้ำ (ประธาน + กริยา + กรรม + สันธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	ก้อยรินน้ำดื่ม (ประธาน + กริยา + กรรม + กริยา)	
ฉันไปโรงเรียนและน้องไปโรงเรียน (ประธาน + กริยา + กรรม + สันธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	ฉันและน้องไปโรงเรียน (ประธาน + สันธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	
เธอจะใช้เงินสดหรือเธอจะใช้บัตรเครดิต (ประธาน + กริยา + กรรม + สันธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	เธอจะใช้เงินสดหรือบัตรเครดิต (ประธาน + กริยา + กรรม + สันธาน + กรรม)	
แนนจะต้องกินกล้วยเดี่ยวไม่กินัทจะต้องกินกล้วยเดี่ยว (ประธาน + กริยา + กรรม + สันธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	ไม่แนนกินัทจะต้องกินกล้วยเดี่ยว (สันธาน + ประธาน + ประธาน + กริยา + กรรม)	
<p>จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า ประโยคมีการละคำบางคำที่ซ้ำกันออกไป ทำให้ประโยคกระชับขึ้น โดยความหมายยังคงเดิม</p>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/4	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความรวม
---	--------------	---

คำสั่ง

จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น

น้องลูกหมีและน้องลูกหมูดูโทรทัศน์ช่อง 7 เห็นโฆษณาที่ว่า “อีฟ มอบความคุ้มครองทั้งคุณและเครื่อง” จึงถกเถียงกันว่า เป็นประโยคความเดียวหรือประโยคความรวม

น้องลูกหมีบอกว่า เป็นประโยคความเดียว เพราะมีกริยาเดียว

ส่วนน้องลูกหมูบอกว่า เป็นประโยคความรวม เพราะประโยคนี้อาจแยกได้เป็น 2 ประโยค

เผชิญคุณแม่ของน้องลูกหมีและน้องลูกหมูมาได้ยินเข้า ถ้านักเรียนเป็นคุณแม่ของน้องลูกหมีและน้องลูกหมูจะอธิบายให้เด็กทั้งสองเข้าใจว่าอย่างไร

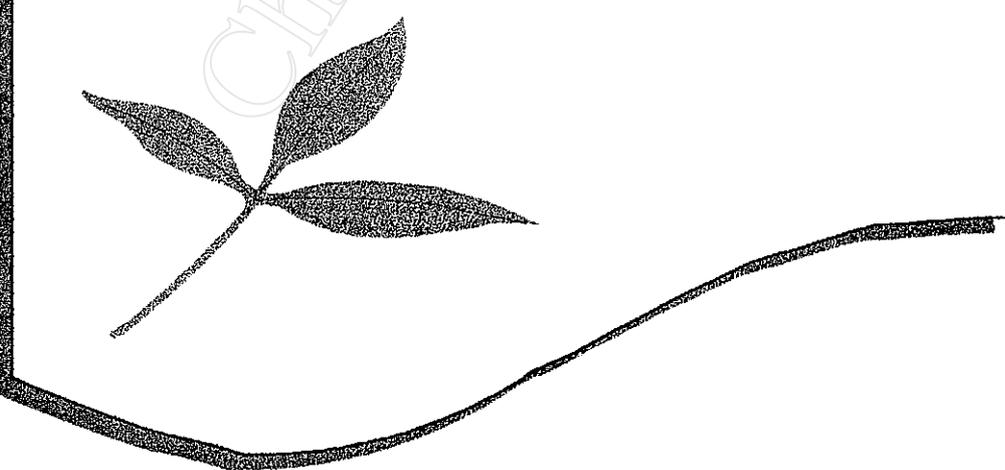

ท 203 ทศกัณฐภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แนวทางการปฏิบัติ กรมวิชาการฉบับที่ 4/4	ความหมายและ องค์ประกอบของประโยค ความรวม																				
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “อีฟ มอบความคุ้มครองทั้งคุณและเครื่อง” เป็นประโยคความเดียวหรือประโยคความรวม</p> <p>2. สิ่งที่คุณคาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคความรวม</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="316 996 1396 1422" style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ประโยคความรวม] --> B[ความหมาย] A --> C[องค์ประกอบ] B --> D[การรวมประโยคความเดียว ตั้งแต่ 2 ประโยค] C --> E[ประโยคความเดียวตั้งแต่ 2 ประโยค] C --> F[สันธาน] </pre> </div>																						
<p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล)</p> <p>จากตัวอย่างประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบตามลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมได้ดังนี้</p>																						
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="3">ประโยคความเดียว</td> <td>สันธาน</td> <td colspan="3">ประโยคความเดียว</td> </tr> <tr> <td>ประธาน</td> <td>กริยา</td> <td>กรรม</td> <td rowspan="2">ทั้ง...และ</td> <td>ประธาน</td> <td>กริยา</td> <td>กรรม</td> </tr> <tr> <td>อีฟ</td> <td>มอบ</td> <td>ความคุ้มครองคุณ</td> <td>อีฟ</td> <td>มอบ</td> <td>ความคุ้มครองเครื่อง</td> </tr> </table>			ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว			ประธาน	กริยา	กรรม	ทั้ง...และ	ประธาน	กริยา	กรรม	อีฟ	มอบ	ความคุ้มครองคุณ	อีฟ	มอบ	ความคุ้มครองเครื่อง
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว																		
ประธาน	กริยา	กรรม	ทั้ง...และ	ประธาน	กริยา	กรรม																
อีฟ	มอบ	ความคุ้มครองคุณ		อีฟ	มอบ	ความคุ้มครองเครื่อง																
<p>5. คำตอบที่ได้ เพราะฉะนั้นประโยคดังกล่าวเป็นประโยคความรวม</p>																						

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/5	ประโยคความรวมที่มี เงื่อนไขความคล้ายคลึงกัน
<p style="text-align: center;">ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 5 เรื่อง “ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน” ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบพร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/5	ประโยคความรวมที่มี ให้ข้อความคล้ายตามกัน		
<p>ประโยคความรวมสามารถจำแนกตามการสื่อความหมายของคำสันธานได้ 4 ลักษณะ คือ 1) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน 2) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก และ 4) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน</p> <p>ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน คือ ประโยคที่มีเนื้อความเป็นไปในลักษณะเดียวกัน เกี่ยวเนื่องกัน ไม่ขัดแย้งกัน โดยมีสันธานต่อไปนี้เป็นคำเชื่อม</p>				
<p>และ กับ ถือว่า</p>	<p>แล้ว ก็ ทั้ง...และ</p>	<p>แล้วก็ พอ...ก็ ครั้น...จึง</p>	<p>แล้ว...ก็ ถ้า ครั้น...ก็</p>	<p>แล้ว...จึง ถ้าว่า ฯลฯ</p>
<p>ยกตัวอย่างเช่น</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - ทั้งเธอและฉันชอบคน ๆ เดียวกัน - พิมพรณทำงานแล้วเธอก็กลับบ้าน - พ่อพ่อมาถึงบ้าน แม่ก็ออกไปจ่ายตลาด - ฉันจะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะไปเล่นกับเธอ 				

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			ใบความรู้ที่ 4/5		ประโยคความรวมที่มี ใจความคล้ายคลึงกัน	
จากตัวอย่างประโยคข้างต้น สามารถนำมาแยกองค์ประกอบได้ดังตารางต่อไปนี้						
ประโยคความรวม			ประโยคย่อย		คำเชื่อม	
● ทั้งเธอและฉันชอบคน ๆ เดียวกัน			1. เธอชอบคน ๆ เดียวกัน 2. ฉันชอบคน ๆ เดียวกัน		ทั้ง...และ	
● พิมพ์พรณทำงานแล้วเธอก็กลับบ้าน			1. พิมพ์พรณทำงาน 2. เธอกลับบ้าน		แล้ว...ก็	
● พ่อพอมมาถึงบ้าน แม่ก็ออกไปจ่ายตลาด			1. พ่อมาถึงบ้าน 2. แม่ออกไปจ่ายตลาด		พอ...ก็	
● ฉันจะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะไปเล่นกับเธอ			1. ฉันจะทำการบ้านให้เสร็จก่อน 2. (ฉัน) จะไปเล่นกับเธอ		แล้วจึง	
ถ้าหากจะแยกย่อยลงไปถึงรายละเอียดของประโยคแต่ละส่วนจะได้ดังตาราง						
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม
เธอ	ชอบ	คน ๆ เดียวกัน	ทั้ง...และ แล้ว...ก็ พอ...ก็ แล้วจึง	ฉัน	ชอบ	คน ๆ เดียวกัน
พิมพ์พรณ	ทำ	งาน		เธอ	กลับ	บ้าน
พ่อ	มาถึง	บ้าน		แม่	ออกไป	จ่ายตลาด
ฉัน	จะทำ, ให้เสร็จก่อน	การบ้าน		(ฉัน)	จะไปเล่น, กับเธอ	-

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/5	ประโยชน์ความร่วมมือ เพื่อความคล้อยตามกัน
คำสั่ง	จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น	
<p>เด็กชายลีซอไปค้าแข่งที่ต่างประเทศเป็นเวลานาน วันหนึ่งเขานั่งอ่านข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ที่ห้องเก็บตัวนักฟุตบอล พบประโยคว่า “เกมหยุดบ่อย ๆ ความมันก็ย่อมจะลดลง” จึงสงสัยว่าเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกันใช่หรือไม่ ใจหนึ่งก็คิดว่าน่าจะใช่ แต่ก็ไม่มั่นใจ เด็กชายลีซอจึงไปถามบิกหอย ซึ่งนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ใกล้ ๆ</p> <p>ถ้านักเรียนเป็นบิกหอย นักเรียนจะตอบเด็กชายลีซอว่าอย่างไร</p> 		

ท 203 ทอักษภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แนวทางการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ที่ 4/5	ประโยชน์ความร่วมมือที่มี เนื้อความคล้ายตามกัน																				
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “เกมหยุดบ่อย ๆ ความมั่นใจย่อมจะลดลง” เป็นประโยค ความร่วมมือที่มีเนื้อความคล้ายตามกันใช่หรือไม่</p> <p>2. สิ่งที่คาดว่าจะจะเป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคความร่วมมือที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="284 936 1348 1232" style="text-align: center;"> <pre> graph LR A[ประโยชน์ความร่วมมือ เนื้อความคล้ายตามกัน] --- B[ลักษณะ] B --- C[เนื้อความเกี่ยวเนื่องกัน] B --- D[เป็นไปในลักษณะเดียวกัน] A --- E[ตัวอย่างคำสันธาน] E --- F[และ] E --- G[แล้ว] E --- H[ครั้ง...จึง] E --- I[พอ...ก็] </pre> </div> <p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล)</p> <p>จากประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบตามลักษณะโครงสร้างของประโยคความร่วมมือได้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="268 1512 1396 1713"> <thead> <tr> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> <th rowspan="2">สันธาน</th> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>เกม</td> <td>หยุด, บ่อย ๆ</td> <td>-</td> <td>ก็</td> <td>ความมั่นใจ</td> <td>ย่อมจะลดลง</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>			ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว			ประธาน	กริยา	กรรม	ประธาน	กริยา	กรรม	เกม	หยุด, บ่อย ๆ	-	ก็	ความมั่นใจ	ย่อมจะลดลง	-
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว																		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม																
เกม	หยุด, บ่อย ๆ	-	ก็	ความมั่นใจ	ย่อมจะลดลง	-																
<p>5. คำตอบที่ได้ ดังนั้นประโยคดังกล่าวจึงเป็นประโยคความร่วมมือที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน เพราะใช้คำสันธานที่เชื่อมความให้คล้ายตามกันคือคำว่า “ก็” จึงทำให้เนื้อความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p>																						

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/6	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความขัดแย้งกัน
ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด		
<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 6 เรื่อง “ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน” ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้น 		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/6	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความขัดแย้งกัน		
<p>ประโยคความรวมสามารถจำแนกตามการสื่อความหมายของคำสันธานได้ 4 ลักษณะ คือ 1) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน 2) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก และ 4) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน</p> <p>ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน คือ ประโยคที่มีเนื้อความไม่เกี่ยวเนื่องกัน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขัดแย้งกัน โดยใช้สันธานต่อไปนี้เป็นคำเชื่อม</p>				
แต่ ถึง...ก็	แต่ก็ กว่า...ก็	แต่ว่า แม้...ก็	แต่ที่ว่า ฯลฯ	ถึง...แต่
<p>ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฉันรักเขาแต่เขาไม่รักฉัน - ผมพยายามตามหาเธอแต่ก็ไม่พบเธอ - แม้ชู้ชาติจะร่ำรวยมหาศาลแต่เขาก็ไม่มีใครจริงใจด้วย - ชาวสวนปลูกผลไม้ได้ราคาดีแต่ที่ว่าราคาผลไม้กลับถูกลงมาก 				

ท 203 ทศัฎภษาไทย ขั้เมัธัษเมตถัฎษาบถั 2		บะคธวามวถั 4/6		บระยะคธวามรธวมทถัเมั เมัธัคธวามชัคธะยงถักัน		
จากธวัธยงัภะบะยะคธขังธัน สามารถน้มาแยงคองคัภะรธอบธัคธงัธวาระงธะคธวาทธัคธ						
บระยะคธวามรธวม			บระยะคธธัธธ		ค้ะเช้ธม	
● จันร้กเขาดธะเขาเมัร้กจัน			1. จันร้กเขา 2. เขาเมัร้กจัน		ธัค	
● มธมพยายามตามหาเรธธะค้เมัพบ เรธ			1. มธมพยายามตามหาเรธ 2. (มธม) เมัพบเรธ		ธัคถั	
● เมัชุชาดธะจ้ะร้ะรธวมมหาศาดธะค้เมั เมัคธระจธงัธจ้ะธวัธ			1. ชุชาดธะจ้ะร้ะรธวมมหาศาด 2. (เขา) เมัเมัคธระจธงัธจ้ะธวัธ		เมั...ธัคถั	
● ชวสวณปลุกผลเมัธัคธระคธธัคธ ธวัธระคธธะผลเมัคธล้บถุกมธาก			1. ชวสวณปลุกผลเมัธัคธระคธธัคธ 2. ระคธธะผลเมัคธล้บถุกมธาก		ธัคธวัธ	
ถ้ะหากจะแยงคธยธลงธะธัธงัธระยธะธะยธธะคธธะบะยะคธธะล้บธะวณจะธัคธงัธวาระงธะคธวาทธัคธ						
บระยะคธวามธะยธ			ธันธธาน	บระยะคธวามธะยธ		
บระธธาน	ภะรธษา	ภะรธธม		บระธธาน	ภะรธษา	ภะรธธม
จัน	ร้ก	เขา	ธัค	เขา	เมัร้ก	จัน
มธม	พยายามตามหา	เรธ	ธัคถั	(มธม)	เมัพบ	เรธ
ชุชาดธะ	จะร้ะรธวธ, มหาศาด	-	เมั...ธัคถั	(เขา)	เมัเมั	คธระจธงัธจ้ะธวัธ
ชวสวณ	ปลุก, ธัคธระคธธัคธ	ผลเมัธัค	ธัคธวัธ	ระคธธะผลเมัธัค	ล้บ, ถุกมธาก	-

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/6	ประโยชน์ความร่วมมือ เพื่อความขัดแย้งกัน
คำสั่ง	จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น	
<div data-bbox="351 828 1324 1209"> <p>เด็กหญิงซินดี้อ่านข่าวการเมืองงานจากหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง พบข้อความว่า “งานในหน้าที่การงานโดยตรงไม่เท่าไร แต่งาน ‘เจ้านาย’ มันสาหัส” จึงเกิดความสงสัยว่า จะเป็นประโยชน์ความร่วมมือที่มีเนื้อความขัดแย้งกันใช่หรือไม่ จึงไปถามคุณพ่อ</p> <p>ถ้านักเรียนเป็นคุณพ่อของเด็กหญิงซินดี้ นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร</p> </div> <div data-bbox="399 1456 750 1814"> </div>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แบบฝึกหัดบูรณาการ ฉบับที่ 4/6	ประโยชน์ความรอบรู้ที่มี เมื่อความดีเข้ากัน
1. ปัญหาจากสถานการณ์.....		
.....		
2. สิ่งที่คุณคาดว่าจะเป็นการตอบของปัญหา.....		
.....		
3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
5. คำตอบที่ได้.....		
.....		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แนวทางการปฏิบัติ กระบวนการใช้บทที่ 4/6	ประโยชน์ความรวมที่มี เนื้อความขัดแย้งกัน																				
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “งานในหน้าที่การงานโดยตรงไม่เท่าไร แต่งาน ‘เจ้านาย’ มั่นสาหัส” เป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกันใช่หรือไม่</p> <p>2. สิ่งที่คุณคาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="288 936 1369 1234" style="text-align: center;"> <pre> graph LR A[ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน] --- B[ลักษณะ] A --- C[ตัวอย่างคำสันธาน] B --- D[เนื้อความไม่เกี่ยวเนื่องกัน] B --- E[ไม่เป็นไปในลักษณะเดียว] C --- F[แต่] C --- G[แต่...ก็] C --- H[กว่า...ก็] C --- I[ถึง...ก็] </pre> </div> <p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล)</p> <p>จากประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบตามลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมได้ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="264 1503 1402 1704"> <thead> <tr> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> <th rowspan="2">สันธาน</th> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งานในหน้าที่การงาน, โดยตรง</td> <td>ไม่เท่าไร</td> <td>-</td> <td>แต่</td> <td>งาน ‘เจ้านาย’, มั่น สาหัส</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>			ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว			ประธาน	กริยา	กรรม	ประธาน	กริยา	กรรม	งานในหน้าที่การงาน, โดยตรง	ไม่เท่าไร	-	แต่	งาน ‘เจ้านาย’, มั่น สาหัส	-	-
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว																		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม																
งานในหน้าที่การงาน, โดยตรง	ไม่เท่าไร	-	แต่	งาน ‘เจ้านาย’, มั่น สาหัส	-	-																
<p>5. คำตอบที่ได้ เพราะฉะนั้นประโยคดังกล่าวจึงเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน เพราะเกิดการการรวมประโยคความเดียว 2 ประโยคเข้าด้วยกันโดยใช้คำสันธานที่เชื่อมความให้ขัดแย้งกันคือคำว่า “แต่” จึงทำให้เนื้อความไม่เกี่ยวเนื่องกัน</p>																						

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/7	ประโยชน์ความร่วมมือ เพื่อความสำเร็จ
ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด		
<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 7 เรื่อง “ประโยชน์ความร่วมมือที่เน้นความให้เลือก” ซึ่งในเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะป็นคำตอบของปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบพร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/7	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความให้เลือก		
<p>ประโยคความรวมสามารถจำแนกตามการสื่อความหมายของคำสันธานได้ 4 ลักษณะ คือ 1) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน 2) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก และ 4) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก</p> <p>ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก คือ ประโยคที่มีเนื้อความของประโยคกำหนดว่าเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง โดยใช้สันธานต่อไปนี้เป็นคำเชื่อม</p>				
หรือ มิฉะนั้น	หรือไม่ก็ มิเช่นนั้น	ไม่...ก็ ฯลฯ	ไม่เช่นนั้น	ไม่อย่างนั้น
<p>ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณแม่อยู่หรือไม่ - ไม่รู้ดีก็แฉัดจะต้องสอบได้ที่ 1 - เธอจะเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพ - ขวัญต้องไปเรียนหนังสือมิฉะนั้นจะสอบตก 				

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นพื้นฐานระดับชั้นที่ 2		ใบความรู้ที่ 4/7		ประโยคความรวมที่มี เงื่อนไขให้เลือก		
จากตัวอย่างประโยคข้างต้น สามารถนำมาแยกองค์ประกอบได้ดังตารางต่อไปนี้						
ประโยคความรวม			ประโยคย่อย		คำเชื่อม	
● คุณแม่อยู่หรือไม่			1. คุณแม่อยู่ 2. คุณแม่ไม่อยู่		หรือ	
● ไม่อู๊ดก็แอ๊ดจะต้องทำการบ้านผิด			1. อู๊ดจะต้องทำการบ้านผิด 2. แอ๊ดจะต้องทำการบ้านผิด		ไม่...ก็	
● เธอจะเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพ			1. เธอจะเรียนสายสามัญ 2. เธอจะเรียนสายอาชีพ		หรือ	
● ขวัญต้องอ่านหนังสือมิฉะนั้นจะสอบตก			1. ขวัญต้องอ่านหนังสือ 2. (ขวัญ) จะสอบตก		มิฉะนั้น	
ถ้าหากจะแยกย่อยลงไปถึงรายละเอียดของประโยคแต่ละส่วนจะได้ดังตาราง						
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม
คุณแม่	อยู่	-	หรือ	คุณแม่	ไม่อยู่	-
อู๊ด	จะต้องทำ, ผิด	การบ้าน	ไม่...ก็	แอ๊ด	จะต้องทำ, ผิด	การบ้าน
เธอ	จะเรียน	สายสามัญ	หรือ	เธอ	จะเรียน	สายอาชีพ
ขวัญ	จะต้องอ่าน	หนังสือ	มิฉะนั้น	(ขวัญ)	จะสอบตก	-

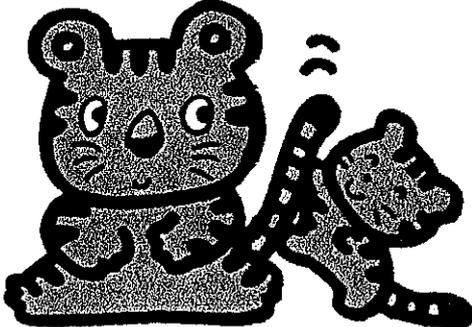
ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/7	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความให้เลือก
คำสั่ง	จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดให้ในรูปแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น	
<p>เด็กชายปุ๊กปุยเรียนวิชาภาษาอังกฤษกับอาจารย์ดวงดาว วันหนึ่งได้เรียนประโยคที่ว่า “Do you like ice-cream or orange juice” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เธอชอบไอศกรีมหรือน้ำส้ม” เด็กชายปุ๊กปุยจึงเกิดความสงสัยว่า ประโยคที่ว่า “เธอชอบไอศกรีมหรือน้ำส้ม” จะเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือกหรือไม่ จึงถามอาจารย์ดวงดาว</p> <p>ถ้านักเรียนเป็นอาจารย์ดวงดาว นักเรียนจะตอบเด็กชายปุ๊กปุยว่าอย่างไร</p> 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แนวทางการวัดทักษะ การบวนการสืบค้นที่ 4/7	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความให้เลือก																				
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “เธอชอบไอศกรีมหรือน้ำส้ม” เป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือกใช่หรือไม่</p> <p>2. สิ่งที่คาดว่าจะจะเป็นคำตอบของปัญหา น่าจะเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก</p> <p>3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)</p> <div data-bbox="312 1021 1374 1330" style="text-align: center;"> <pre> graph LR A[กำหนดว่าเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง] --- B[ลักษณะ] B --- C[ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก] C --- D[ตัวอย่างคำสันธาน] D --- E[ไม่...ก็] D --- F[หรือไม่ก็] D --- G[ไม่เช่นนั้น] D --- H[มิฉะนั้น] </pre> </div> <p>4. การนำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล) จากประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบตามลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมได้ดังนี้</p>																						
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> <th rowspan="2">สันธาน</th> <th colspan="3">ประโยคความเดียว</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>เธอ</td> <td>ชอบ</td> <td>ไอศกรีม</td> <td>หรือ</td> <td>เธอ</td> <td>ชอบ</td> <td>น้ำส้ม</td> </tr> </tbody> </table>			ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว			ประธาน	กริยา	กรรม	ประธาน	กริยา	กรรม	เธอ	ชอบ	ไอศกรีม	หรือ	เธอ	ชอบ	น้ำส้ม
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว																		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม																
เธอ	ชอบ	ไอศกรีม	หรือ	เธอ	ชอบ	น้ำส้ม																
<p>5. คำตอบที่ได้ ดังนั้นประโยคดังกล่าวจึงเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก เพราะใช้คำสันธานคือคำว่า “หรือ” จึงทำให้เนื้อความของประโยคกำหนดให้เลือกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง</p>																						

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 4/8	ประโยชน์ความร่วมมือ เพื่อความเข้าใจ
<p>ให้นักเรียนอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารนี้ คือ เอกสารชุดที่ 8 เรื่อง “ประโยชน์ความร่วมมือที่เมื่อความเป็นเหตุเป็นผล กัน” ซึ่งในของเอกสารนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึก กระบวนการสืบค้น 2. ให้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 40 นาที 3. เมื่อเข้าประจำกลุ่มแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่านเพื่อทำ ความเข้าใจ 4. หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบงานให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มอ่าน ซึ่งจะเป็นสถานการณ์ที่ สมมติขึ้น 5. จากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มหยิบแบบบันทึกกระบวนการสืบค้นขึ้นมา แล้วปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ● ให้ระบุปัญหาของตัวละครที่นักเรียนได้อ่าน ● ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและสรุปสิ่งที่คาดว่าจะป็นคำตอบของ ปัญหานั้น ● เมื่อเสร็จแล้วให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเพื่อหาคำตอบ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาโดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด ● จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันอภิปรายและใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ใบความรู้มาทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ● สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม เตรียมนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น 		

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 4/8	ประโยคความรวมที่มี เนื้อความให้เลือก		
<p>ประโยคความรวมสามารถจำแนกตามการสื่อความหมายของคำสันธานได้ 4 ลักษณะ คือ 1) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน 2) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก และ 4) ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน</p> <p>ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน คือ ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยประโยคหลักหน้าคำเชื่อมเป็นเหตุ และประโยคหลังคำเชื่อมเป็นผล ประโยคชนิดนี้มีลักษณะคล้ายกับประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน แต่ประโยคชนิดนี้เน้นที่ความเป็นเหตุเป็นผล มักใช้สันธานต่อไปนี้เป็นคำเชื่อม</p>				
<p>ดังนั้น ด้วยเหตุนี้...จึง</p>	<p>ฉะนั้น จึง</p>	<p>เพราะฉะนั้น ดังนั้น...จึง</p>	<p>เพราะ...จึง ฯลฯ</p>	<p>ด้วยเหตุนี้</p>
<p>ยกตัวอย่างเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผมไม่ไปทำงานดังนั้นจึงโดนไล่ออก - นพเป็นเด็กเกรงด้วยเหตุนี้ใครจึงไม่คบเขา - เพราะป่าไม้มีจำนวนลดลงอากาศจึงร้อนจัด - คุณไม่มีความจริงใจเพราะฉะนั้นฉันจึงไม่ชอบคุณ 				

ท 203 ทักษะภาษาไทย ที่มีระดับสมรรถภาพปีที่ 2		ใบความรู้ที่ 4/8		ประโยคความรวมที่มี เงื่อนไขที่ให้ออก		
จากตัวอย่างประโยคข้างต้น สามารถนำมาแยกองค์ประกอบได้ดังตารางต่อไปนี้						
ประโยคความรวม			ประโยคย่อย		คำเชื่อม	
● ผมไม่ไปทำงานดั่งนั้นจึงโดนไล่ออก			1. ผมไม่ไปทำงาน 2. (ผม) โดนไล่ออก		ดั่งนั้น...จึง	
● นพเป็นเด็กเกรด้วยเหตุนี้ใครจึงไม่คบเขา			1. นพเป็นเด็กเกร 2. ใครไม่คบเขา		ด้วยเหตุนี้...จึง	
● เพราะป่าไม่มีจำนวนลดลงอากาศจึงร้อนจัด			1. ป่าไม่มีจำนวนลดลง 2. อากาศจึงร้อนจัด		เพราะ...จึง	
● คุณไม่มีความจริงใจเพราะฉะนั้นฉันจึงไม่ชอบคุณ			1. คุณไม่มีความจริงใจ 2. ฉันไม่ชอบคุณ		เพราะฉะนั้น...จึง	
ถ้าหากจะแยกย่อยลงไปถึงรายละเอียดของประโยคแต่ละส่วนจะได้ดังตาราง						
ประโยคความเดียว			สันธาน	ประโยคความเดียว		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม
ผม	ไม่ไป	ทำงาน	ดั่งนั้น...จึง	(ผม)	โดนไล่ออก	-
นพ	เป็น	เด็กเกร	ด้วยเหตุนี้...จึง	ใคร	ไม่คบ	เขา
ป่าไม้	มี, ลดลง	จำนวน	เพราะ	อากาศ	ร้อน, จัด	-
คุณ	ไม่มี	ความจริงใจ	เพราะฉะนั้น...จึง	ฉัน	ไม่ชอบ	คุณ
						

ท 203 ทอฎัฎภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 4/8	ประโยชน์ความรวมที่มี เหนือความที่ได้ออก
คำสั่ง	จงอ่านสถานการณ์สมมติต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วระดมความคิดหาคำตอบตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกกระบวนการสืบค้น	
<p>ขณะที่ปี น้ำทิพย์ อ่านเรื่องย่อละครเรื่อง “สาวน้อย” อยู่ นั้น พบประโยคหนึ่งทีผู้เขียนบรรยายว่า “เพราะแม่ไม่สบาย เนื่องจากเดินทางมาตามหาบิดในกรุงเทพฯ ๗” ปี น้ำทิพย์ จึงสงสัยว่า ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมทีมีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกันใช่หรือไม่ จึงไปถาม พิม ชาซ่า ถ้านักเรียนเป็น พิม ชาซ่า นักเรียนจะอธิบายให้ ปี น้ำทิพย์ เข้าใจว่าอย่างไร</p> 		

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แผนปฏิบัติการบูรณาการ ฉบับที่ 4/8	ประโยชน์ความรู้อะไรที่มี เมื่อความรู้ออก
1. ปัญหาจากสถานการณ์.....		
.....		
2. สิ่งที่คุณคิดว่าจะเป็นคำตอบของปัญหา.....		
.....		
3. ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในความรู้ (เขียนเป็นแผนที่ความคิด)		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
5. คำตอบที่ได้.....		

ท 203 ullaภาษาไทย ห้มีธมศึกษาปีที่ 2	แผนทางการห้ติท กรรพอนการห้บคห้ 4/8	ประโยคความรวมที่มี เ้ไอความเ้เ้ไอ																				
<p>1. ปัญหาจากสถานการณ์ “เพราะแม่ไม่สบาย เนื่องจึงเดินทางมาตามหานิดในกรุงเทพฯ” เป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกันเ้หรือเ้</p> <p>2. สื่งที่คาคว่าเ้เป็นคาคอบของปัญหา น่าเ้เป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน</p> <p>3. ความรู้ที่ไ้จากการศึกษาเ้ความรู้ (เขียนเป็นแผนเ้ความคิด)</p>																						
<pre> graph LR A[ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน] --- B[ลักษณะ] A --- C[ตัวอย่างคำสันธาน] B --- D[ประโยคหน้าเป็นเหตุ] B --- E[ประโยคหลังเป็นผล] C --- F[จึง] C --- G[ดังนั้น] C --- H[เพราะฉะนั้น] C --- I[ด้วยเหตุที่] </pre>																						
<p>4. การนำความรู้ที่ไ้รับมาทดสอบสมมติฐาน (การวิเคราะห์ข้อมูล)</p> <p>จากประโยคข้างต้นสามารถนำมาแยกองค์ประกอบตามลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมไ้ดังนี้</p>																						
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">ประโยคความเ้เ้</th> <th rowspan="2">สันธาน</th> <th colspan="3">ประโยคความเ้เ้</th> </tr> <tr> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> <th>ประธาน</th> <th>กริยา</th> <th>กรรม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>แม่</td> <td>ไม่สบาย</td> <td>-</td> <td>เพราะ...จึง</td> <td>เนื่อง</td> <td>จึงเดินทางมาตามหา, ในกรุงเทพฯ</td> <td>นิด</td> </tr> </tbody> </table>			ประโยคความเ้เ้			สันธาน	ประโยคความเ้เ้			ประธาน	กริยา	กรรม	ประธาน	กริยา	กรรม	แม่	ไม่สบาย	-	เพราะ...จึง	เนื่อง	จึงเดินทางมาตามหา, ในกรุงเทพฯ	นิด
ประโยคความเ้เ้			สันธาน	ประโยคความเ้เ้																		
ประธาน	กริยา	กรรม		ประธาน	กริยา	กรรม																
แม่	ไม่สบาย	-	เพราะ...จึง	เนื่อง	จึงเดินทางมาตามหา, ในกรุงเทพฯ	นิด																
<p>5. คำตอบที่ไ้ ดังนั้นประโยคดังกล่าวจึงเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน เพราะใช้คำสันธานที่เชื่อมความให้เ้เป็นเหตุเป็นผลกันคือคำว่า “เพราะ...จึง” จึงทำให้ประโยคหน้าเ้เป็นเหตุ และประโยคหลังเ้เป็นผล</p>																						

แบบทดสอบ

ประโยคความเดียวและประโยคความรวม

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว
  - ก. เธอจะกินหรือไม่กิน
  - ข. ฉันไม่ชอบที่เธอทำเช่นนี้
  - ค. นักเรียนไม่ควรมาโรงเรียนสาย
  - ง. แอนทำการบ้านและฟังเพลงจากวิทยุไปด้วย
2. ประโยคในข้อใดมีผู้ถูกกระทำทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค
  - ก. เบิ้ลได้รับรางวัล
  - ข. เบี้ยชวณห้อยไปเที่ยว
  - ค. หนอยเชิญนิตไปงานวันเกิด
  - ง. วัดแม่ชะจานสร้างมานานแล้ว
3. ข้อใดเป็นประโยคบอกเล่า
  - ก. ฉันไม่ชอบเขา
  - ข. ชัยอยากเป็นตำรวจ
  - ค. พวกเขาไปดูหนังกันใหม่
  - ง. โปรดเอากระเป๋าเงินมาคืนด้วย
4. ข้อใดเป็นประโยคคำถาม
  - ก. เห็นอะไรมาหรือ
  - ข. อะไรก็ได้อยู่แล้วล่ะ
  - ค. อะไรฉันก็ชอบทั้งนั้น
  - ง. เรื่องอะไรเขาก็รู้อยู่แล้ว
5. ประโยคใดเป็นประโยคความรวมที่ใช้เป็นคำถาม
  - ก. คุณพ่อจะไปไหนคะ
  - ข. เธอจะกินข้าวหรืออาบน้ำก่อนก็ได้ล่ะ
  - ค. เขาอาจจะอยู่หรือไม่อยู่ ใครจะไปรู้ได้
  - ง. คุณจะกินที่นี่หรือจะหอกลับไปกินที่บ้านคะ
6. ".....คุณพ่อจะมาถึงคุณแม่.....หลับแล้ว" ควรเติมคำสันธานใด
  - ก. ถ้า.....ก็
  - ข. พอ.....ก็
  - ค. กว่า.....ก็
  - ง. เมื่อ.....จึง

อ่านประโยคนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7

อากาศและน้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
สิ่งมีชีวิต

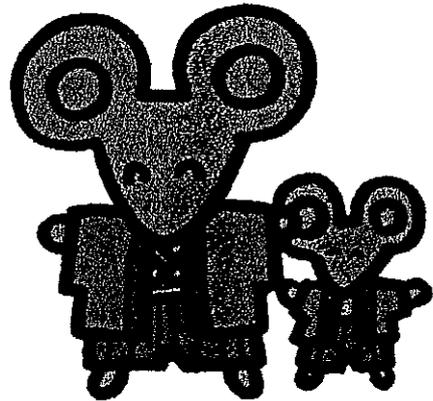
7. ข้อใดแยกประโยคความรวมข้างต้นเป็นประโยคความเดียวได้ถูกต้อง
- ก. อากาศและน้ำเป็นสิ่งจำเป็น กับ สำหรับชีวิต
- ข. อากาศเป็นสิ่งจำเป็น กับ น้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต
- ค. อากาศและน้ำเป็นสิ่งจำเป็น กับ อากาศและน้ำเป็นสิ่งมีชีวิต
- ง. อากาศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสิ่งมีชีวิต กับ น้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสิ่งมีชีวิต
8. "พอมดคาบเรียน สุวิทย์ก็รีบวิ่งออกไปจากห้องเรียน" ประโยคนี้เป็นประโยคความรวมประเภทใด
- ก. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความแย้งกัน
- ข. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก
- ค. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน
- ง. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน

9. 1) เธอต้องขยัน

2) เธอจะสอบตก

ถ้าจะรวมประโยคทั้งสองเข้าด้วยกันควรใช้ประโยคความรวมประเภทใด

- ก. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความแย้งกัน
- ข. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก
- ค. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน
- ง. ประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน
10. "หนังเรื่องแฮร์รี่พ็อตเตอร์สนุกมากแต่ยาวเหลือเกิน" ข้อใดมีเนื้อความแบบเดียวกับประโยคข้างต้น
- ก. แม้ผมไม่หล่อ ผมก็ร่าเริงนะครับ
- ข. เธอจะเรียนสายวิทย์หรือสายศิลป์
- ค. พอลเลิกกับเธอปุ๊บ เขาก็มีแฟนใหม่ปั๊บ
- ง. ไม่อยากเอ็นช่ ติดก็เที่ยวเล่นไปเรื่อย ๆ

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ												สรุป	
	การมีส่วนร่วมใน การวางแผนและปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้				การแสดงความ คิดเห็นและการยอมรับ ฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น				การให้ความร่วมมือและ ความรับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย				ผ่าน	ไม่ผ่าน
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														
.....														

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง	ประโยคความซ้อน	เวลา	3 คาบ (150 นาที)
วิชา	หลักภาษาไทย	ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

ประโยคความซ้อนประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคย่อย โดยที่ประโยคย่อยอาจจะทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม หรืออาจขยายคำใดคำหนึ่งในประโยคหลักก็ได้ ซึ่งเมื่อตัดประโยคย่อยออกก็ไม่ทำให้เนื้อความเสียไป การเรียนรู้เรื่องประโยคจะทำให้สามารถสร้างประโยคได้กระชับ ชัดเจน และสื่อความหมายได้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องประโยคความซ้อนไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายและโครงสร้างของประโยคความซ้อนได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกและระบุประเภทของประโยคความซ้อนได้
3. นักเรียนสามารถแยกส่วนประกอบของประโยคความซ้อนประเภทต่าง ๆ ได้
4. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของประโยคย่อยในประโยคความซ้อนได้
5. เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ นักเรียนสามารถใช้ประโยคความซ้อนได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

1. ความหมายและประเภทของประโยคความซ้อน
2. โครงสร้างของประโยคความซ้อน
3. ประโยคความซ้อนประเภทที่มีนามานุประโยค
4. ประโยคความซ้อนประเภทที่มีคุณานุประโยค
5. ประโยคความซ้อนประเภทที่มีวิเศษนามานุประโยค

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. **ขั้นนำ** - กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด
2. **ขั้นสอน** - วิธีสอนแบบผสมผสาน (ได้แก่ วิธีสอนแบบนิรนัย วิธีสอนแบบมีส่วนร่วม และวิธีสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT))
3. **ขั้นสรุป** - วิธีสอนโดยใช้เกม

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูคิดแถบประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความรวมและประโยคความซ้อนบนกระดาน (ทั้งหมด 10 แถบ) เพื่อให้นักเรียนสังเกตเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของประโยค 2. ครูให้นักเรียนบอกความแตกต่างของประโยคบนกระดาน แล้วให้จัดกลุ่มแถบประโยคบนกระดานออกเป็น 2 กลุ่ม ตามความคิดของนักเรียน 3. ครูถามถึงเหตุผลในการแบ่งกลุ่มแถบประโยคของนักเรียน (หากนักเรียนจัดกลุ่มได้ถูกต้อง ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยคความรวมและประโยคความซ้อนเพิ่มเติม) 4. ครูให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่องประโยคความซ้อนให้มากที่สุด แล้วเขียนไว้บนกระดาน 5. ครูถามนักเรียนว่า ความรู้เรื่องประโยคความซ้อนสามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง 	มีส่วนร่วม
<p>ขั้นสอน เวลาประมาณ 110 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูกำหนดให้ 	

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>7. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู</p> <p>8. ครูอธิบายวิธีการสังเกตประโยคความซ้อนทั้ง 3 ชนิดให้นักเรียนฟังอย่างสั้น ๆ แล้วให้นักเรียนทุกคนหาตัวอย่างประโยคความซ้อนชนิดต่าง ๆ ชนิดละ 1 ประโยคจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ</p> <p>9. ครูแจกชุดเอกสารเรื่องประโยคความซ้อนให้แต่ละกลุ่มศึกษา โดยให้แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานเองว่า ทำอย่างไรสมาชิกทุกคนในกลุ่มจึงจะสามารถเข้าใจ เนื้อหาทั้งหมดได้ภายในเวลา 20 นาที</p> <p>10. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทดสอบตัวอย่างประโยคที่นักเรียนแต่ละคนหามาว่าถูกต้องหรือไม่</p> <p>11. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการสุ่มเรียกชื่อนักเรียนเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องประโยคความซ้อน</p> <p>12. ครูให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดและวางแผนสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเรื่องประโยคความซ้อน</p> <p>13. ครูแจกแบบประเมินแผนการสร้างสรรคผลงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ประเมินแผนการสร้างสรรคผลงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>14. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแผนการสร้างสรรคผลงานตนเอง (ถ้าหากนักเรียนทำเสร็จก็ให้นำเสนอผลงานด้วย) เพื่อให้กลุ่มอื่นวิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ</p> <p>15. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที</p> <p>16. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มของตนเองมาส่งให้ครู</p>	รวมมือ

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>17. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 20 นาที</p> <p>18. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วให้แต่ละฝ่ายส่งตัวแทนออกมา ฝ่ายละ 1 คน เพื่อแข่งขันกันตอบคำถาม</p> <p>19. ครูถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องประโยคความซ้อน หากฝ่ายใดตอบถูกก็จะได้ 1 คะแนน และสามารถทำเครื่องหมาย O หรือ X ลงในตารางขนาด 3 X 3 ช่องบนกระดาน</p> <p>20. ครูให้แต่ละฝ่ายส่งตัวแทนออกมาอีกฝ่ายละ 1 คน เพื่อตอบคำถาม หากฝ่ายใดตอบถูกก็จะได้ 1 คะแนน และมีสิทธิ์ทำเครื่องหมายในตาราง</p> <p>21. ในการทำเครื่องหมายลงในตารางนั้น แต่ละฝ่ายจะต้องพยายามทำเครื่องหมายของตนเรียงกันตามแนวตั้ง แนวนอน หรือแนวเส้นทแยงมุม รวมทั้งจะต้องพยายามทำเครื่องหมายกันอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อไม่ให้สามารถทำเครื่องหมายเรียงกันได้โดยง่าย</p> <p>22. เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำเครื่องหมายเรียงกันตามแนวตั้ง แนวนอน หรือแนวเส้นทแยงมุมได้ก่อนก็จะเป็นฝ่ายชนะ</p>	<p>แข่งขัน</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบประโยคสำหรับใช้ในขั้นนำ จำนวน 10 แถบ
2. ชุดเอกสารเรื่องประโยคความซ้อน จำนวน 5 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยเอกสารหมายเลข 1 - 5
3. สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน ฯลฯ
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. คำถามสำหรับใช้ในขั้นสรุป
4. กระดาษและปากกาเคมีสีต่าง ๆ

การวัดผลและประเมินผล

1. พิจารณาจากการวางแผนสร้างสรรค์ผลงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 3 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. การวางแผนสร้างสรรค์ผลงาน

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การวางแผนการทำงาน	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
4 (ดีเยี่ยม)	วางแผนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน ไม่สับสน วกวน ระบุขั้นตอนการทำงานแต่ละขั้นอย่างชัดเจน	ผลงานมีความสวยงามมาก และมีรูปแบบที่แปลกใหม่	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่กระชับ น่าเสียงชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี และมีการเตรียมการอย่างดี
3 (ดี)	วางแผนการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน ไม่สับสน วกวน ระบุขั้นตอนการทำงานแต่ละขั้นชัดเจนเป็นส่วนมาก	ผลงานมีความสวยงาม แต่มีรูปแบบธรรมดา	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่ค่อนข้างกระชับ การใช้ภาษาอาจผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่มีการเตรียมการค่อนข้างดี
2 (พอใช้)	วางแผนการทำงานค่อนข้างเป็นลำดับขั้นตอน ระบุขั้นตอนการทำงานแต่ละขั้นชัดเจนพอสมควร	ผลงานไม่ค่อยสวยงาม และมีรูปแบบซ้ำกับคนอื่น	นำเสนอผลงานตามลำดับขั้นตอน สื่อความได้พอสมควร อาจจะมีการผิดพลาดบ้าง
1 (ปรับปรุง)	วางแผนการทำงานไม่เป็นลำดับขั้นตอน ระบุขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน	ผลงานไม่มีความสวยงาม	นำเสนอผลงานอย่างไม่มีลำดับขั้นตอน ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนมาก	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. การทำแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 9 – 10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 7 – 8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 5 – 6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 - 3)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่า
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินการวางแผนสร้างสรรค์ผลงาน
2. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรจะมีฝึกแยกประโยชน์จากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเรียน ฯลฯ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องประโยชน์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่านอีกด้วย นอกจากนี้ควรสร้างสรรค์ผลงานตามที่ได้วางแผนไว้ให้สำเร็จอีกด้วย

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความสามัคคีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความรับผิดชอบ

คำถามสำหรับใช้ในชั้นนำ

ประโยคความรวม

พอนั่งปลุกต้นไม้

รับสมัครผู้จบปวช. หรือปวส.

พอหัวถึงหมอนฉันก็หลับทันที

นุ้ยอยากซื้อเทปใหม่แต่ก็เสียดายเงิน

เพราะเธอสวย เธอจึงได้เป็นนางสาวไทย

ประโยคความซ้อน

อ้อมกำลังฟังมอสร้องเพลง

ฉันรู้สึกเหมือนกับมีคนแอบมอง

คนมีความรักมักมองโลกในแง่ดี

ลิปที่ใช้ปากกาที่ฉันซื้อให้เขาแล้ว

นักเรียนที่ตั้งใจเรียนย่อมได้คะแนนมาก

คำถามสำหรับใช้ในชั้นสรุป

1. การจำแนกประเภทของประโยคความซ้อนใช้เกณฑ์อะไรในการแบ่ง
  - การทำหน้าที่ของประโยคย่อย
2. “สุชาติกำลังคุมคนงานเดินสายโทรศัพท์” เป็นประโยคความซ้อนประเภทใด
  - นามานุประโยค หรือประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรม
3. “ใครที่ต้องกลับกลับบ้านก่อนยกมือขึ้น” เป็นประโยคความซ้อนประเภทใด
  - คุณวานุประโยค หรือประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่ขยายประธาน
4. “สุชาติเสียใจที่ตอบคำถามของครูไม่ได้” เป็นประโยคความซ้อนประเภทใด
  - วิเศษวานุประโยค หรือประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายกริยา
5. “สุวิชาดูเด็ก ๆ เล่นกัน” จงแยกประโยคดังกล่าวเป็นประโยคหลักและประโยคย่อย

ประโยคหลัก	ประโยคย่อย
สุวิชาดูเด็ก ๆ	เด็ก ๆ เล่นกัน

6. “สุรสีห์นอนคลุมโปงเพราะกลัวผี” จงแยกประโยคดังกล่าวเป็นประโยคหลัก ประโยคย่อย และคำเชื่อม

ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	คำเชื่อม
สุรสีห์นอนคลุมโปง	(สุรสีห์) กลัวผี	เพราะ

7. “สุมาลีเป็นคนที่ไม่มีเหตุผล” จงแยกประโยคดังกล่าวเพื่อแสดงการทำหน้าที่ของประโยคย่อยบนกระดาน

ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายกรรม					
					ประโยคย่อย					
					ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
สุมาลี	-	เป็น	-	คน	ที่	-	ไม่มี	-	เหตุผล	-

8. “สุกานดาผู้เป็นที่รักของพ่อแม่หนีไปแล้ว” จงแยกประโยคดังกล่าวเพื่อแสดงการทำหน้าที่ของประโยคย่อยบนกระดาน

ประธาน	ขยายประธาน						กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
	ประโยคย่อย									
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	ส่วนเติมเต็ม	ขยายส่วนเติมเต็ม				
สุกานดา	ผู้	-	เป็น	-	ที่รัก	ของพ่อแม่	หนี	ไปแล้ว	-	-

9. จงเขียนประโยคความซ้อนโดยให้ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายกริยา 1 ประโยคบนกระดาน
- อยู่ในดุลพินิจของครู
10. จงเขียนประโยคความซ้อนโดยให้ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค 1 ประโยคบนกระดาน
- อยู่ในดุลพินิจของครู

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 5/1	ความหมายและ อิทธิพลของประโยค ความซ้อน
จากตัวอย่างประโยคข้างต้น หากนำมาแยกองค์ประกอบตั้งแผนภูมิข้างต้นจะได้ดังนี้		
ประโยคความซ้อน	ประโยคหลัก ประโยคย่อย	คำเชื่อม / ประธานของ ประโยคย่อย
● ใจพิพย์เห็นเด็กวาดรูปบ้าน	1. ใจพิพย์เห็นเด็ก 2. เด็กวาดรูปบ้าน	-
● กิ่งวิ่งเร็วจนใคร ๆ วิ่งตามไม่ทัน	1. กิ่งวิ่งเร็ว 2. ใคร ๆ วิ่งตามไม่ทัน	จน
● ดอกมะลิที่อยู่ในสวนเหี่ยวหมดแล้ว	1. ดอกมะลิเหี่ยวหมดแล้ว 2. (ดอกมะลิ) อยู่ในสวน	ที่
● ครูควรสนับสนุนนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์	1. ครูควรสนับสนุนนักเรียน 2. (นักเรียน) มีความคิดสร้างสรรค์	ที่
<p>ประเภทของประโยคความซ้อน</p> <p>ประโยคความซ้อนสามารถจำแนกออกเป็น 3 ชนิด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็นหน่วยนามหรือเรียกว่านามานุกรประโยค 2. ประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายนามหรือเรียกว่าคุณานุกรประโยค 3. ประโยคความซ้อนที่ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายหน่วยกริยาหรือเรียกว่าวิเศษานุกรประโยค 		

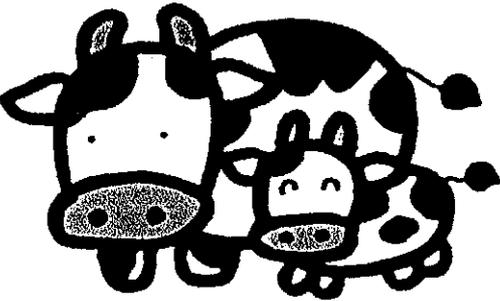
ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ที่มีรศมลักษณะบทที่ 2	ในคณมรที่ 5/2	โครงร่างของประโยค ความซ้อน
<p>ประโยคความซ้อนเป็นประโยคที่เกิดจากการนำประโยคความเดียวหนึ่งไปซ้อนอยู่ในประโยคความเดียวอีกประโยคหนึ่ง โดยมีประพันธสรรพนาม ประพันธวิเศษณ์ หรือสันธานเป็นตัวเชื่อมหรือไม่ใช้ก็ได้ จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาเขียนเป็นโครงสร้างของประโยคความซ้อนได้ดังนี้</p>		
<p>1. ประธาน</p>	<p>ประโยคย่อยขยายประธาน ประธาน + กริยา + (กรรม)</p>	<p>+ กริยา + (กรรม)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - เธอผู้เป็นนางในดวงใจตายเสียแล้ว - นักเรียนที่อยู่ในเมืองหลวงมีปัญหาการเดินทาง - ครูซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียนมากย่อมทราบอุปนิสัยของนักเรียน 		
<p>2. ประธาน + กริยา + (กรรม)</p>	<p>ประโยคย่อยขยายกรรม ประธาน + กริยา + (กรรม)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ผมมีม้าที่วิ่งเร็วมาก - ครูลงโทษนักเรียนที่ไม่ทำการบ้าน - เราหวังแทนแผ่นดินไทยอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา 		
<p>3. ประธาน + กริยา</p>	<p>ประโยคย่อยขยายกริยา ประธาน + กริยา + (กรรม)</p>	<p>+ (กรรม)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - เขาทำงานให้นายเห็น - เธอเดินราวกับม้าศึกกระโหลก - คุณพ่อออกจากบ้านเมื่อจันตึ้นนอนแล้ว 		

ท 203 ทอฎภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความทู้ 5/2	โครงอ้างของประโยค ความซ้อน
<p>จากโครงสร้างดังกล่าวจะเห็นว้า ประโยคย้อย (ประโยคที่อยู่ในกรอบ) ที่ทำหน้าที่ขยายประธานหรือกรรมของประโยคจะเป็นส่วนประกอบของประธานหรือกรรม (ดังโครงสร้างที่ 1 และ 2) และประโยคย้อยที่ทำหน้าที่ขยายกริยาก็จะเป็นส่วนประกอบของกริยา (ดังโครงสร้างที่ 3)</p> <p>นอกจากนี้ยังมีประโยคความซ้อนอีกลักษณะหนึ่ง คือประโยคความซ้อนที่มีประโยคย้อยทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค ซึ่งจะมีอยู่ 2 โครงสร้างดังนี้</p> <p>4. ประธานเป็นประโยคย้อย (ประธาน + กริยา + (กรรม)) + กริยา + (กรรม)</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนเห็นแกตัวไม่มีใครชอบ - โจรจู้ผู้พิพากษาเป็นชาวหนังสือพิมพ์ - คนทะเลาะกันก่อความรำคาญให้เพื่อนบ้าน <p>5. ประธาน + กริยา + กรรมเป็นประโยคย้อย (ประธาน + กริยา + (กรรม))</p> <ul style="list-style-type: none"> - จันเห็นเขามาหาเธอ - แม่รำคาญลูก ๆ ทะเลาะกัน - นริศราฟังครูอธิบายการบ้าน <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> </div>		

ท 203 ท่อภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		ใบความถี่ 5/3		ประโยชน์ของข้อประเภท ที่มีนามคุณประโยชน์						
<p>นักเรียนทราบแล้วว่า คำนามสามารถทำหน้าที่เป็นประธานและกรรมของประโยค เมื่อเปลี่ยนคำเป็นประโยคย่อยก็ยังสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเดียวกัน เราเรียกประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เป็นประธานและกรรมของประโยคว่า นามานุกรมประโยค ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้</p> <p>1. ประโยคย่อยทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนเป็นลมจมน้ำตาย - เธอแสดงกิริยาเช่นนี้ไม่ดี - คนไม่ทำงานเป็นคนเกียจคร้าน - เด็กส่งเสียงดังทำความรำคาญแก่ผู้ใหญ่ <p>ประโยคเหล่านี้หากนำมาแยกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของประโยคย่อย จะได้ผลดังตาราง</p>										
ประธาน										
ประโยคย่อย										
ประธาน	ชยาประธาน	กริยา	ชยากริยา	กรรม	ชยากรรม	ชยาประธาน	กริยา	ชยากริยา	กรรม / ส่วนเติมเต็ม	ชยากรรม / ส่วนเติมเต็ม
คน	-	เป็นลม	-	-	-	-	จมน้ำ	ตาย	-	-
เธอ	-	แสดง	-	กริยา	เช่นนี้	-	ไม่ดี	-	-	-
คน	-	ไม่ทำงาน	-	-	-	-	เป็น	-	คนเกียจคร้าน	-
เด็ก	-	ส่ง	ดัง	เสียง	-	-	ทำ	-	ความรำคาญ, แก่ผู้ใหญ่	-

ท 203 ทอฏภาษาไทย ที่มีอรรถนิยามศัพท์ 2	ใบความทฎ 5/3		ประโยคความซ้อนประเภท ที่มีอรรถนิยามประโยค							
<p>2. ประโยคซ้อยทำหน้าท้เป็นกรรม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกาลัดก้าล้งดูปลาว่ายน้ำ - เรยเห็นเจ้าสร้อยก้าล้งสีซอ - เพชรกล้าซ้วยเหลือคนตกน้ำ - รัตติกาลได้ยินคุณยายอ้านทำนองเสนาะ <p>ประโยคเหล่านีหากนำมาแยกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาการทำหน้าท้ของประโยคซ้อย จะได้ผลดังตาราง</p>										
ประธาน	ขยาย ประธาน	กริยา	ขยาย กริยา	กรรม / ส่วนเติมเต็ม						ขยาย กรรม / ส่วน เติม เต็ม
				ประโยคซ้อย						
				ประธาน	ขยาย ประธาน	กริยา	ขยาย กริยา	กรรม	ขยาย กรรม	
เกาลัด	-	ก้าล้งดู	-	ปลา	-	ว่ายน้ำ	-	-	-	-
เรย	-	เห็น	-	เจ้าสร้อย	-	ก้าล้งสี	-	ซอ	-	-
เพชรกล้า	-	ซ้วยเหลือ	-	คน	-	ตก	-	น้ำ	-	-
รัตติกาล	-	ได้ยิน	-	คุณยาย	-	อ้าน	-	ทำนอง เสนาะ	-	-
<p>จากลักษณะโครงสร้างของประโยคความซ้อนประเภทนามานูประโยคดังกล่าว จะเห็น ว่าไม่มีหน่วยเชื่อมระหว่างประโยคหลักและประโยคซ้อย เพราะประโยคซ้อยไม่ได้ทำหน้าท้ ขยาย จึงทำให้สังเกตยาก แต่อย่างไรก็ตามอาจจะมีข้อสังเกตงาย ๆ ดังนี้คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยคความซ้อนประเภทนามานูประโยคมักจะใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์และ ประสาทสัมผัส เช่น กล้ว เสียใจ แปลกใจ ได้ยิน รู้สึก เห็น ฯลฯ 2. ประโยคความซ้อนประเภทนามานูประโยคจะใช้คำว่า "ว่า" ประกอบคำกริยาที่ ต้องการประโยคมาช่วยเสริมความหมายให้สมบูรณ์ เช่น พุด รายงาน แนะ คิด เข้าใจ รู้ ตระหนัก ฯลฯ 										

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 5/4							ประโยคความซ้อนประเภท ที่มีคุณแทนประโยค				
<p>ประโยคความซ้อนประเภทคุณแทนประโยคนี้ ประโยคย่อยจะทำหน้าที่ขยายนามที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค โดยมีประพันธสรรพนาม คือคำว่า “ผู้ ที่ ซึ่ง อัน” เป็นหน่วยเชื่อมระหว่างประโยคหลักกับประโยคย่อย และในขณะเดียวกันประพันธสรรพนามดังกล่าวก็จะทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคย่อยด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายนามที่เป็นประธานของประโยคหลัก เช่น <ul style="list-style-type: none"> - มงกุฎเพชรอันล้ำค่าถูกโจรกรรม - ผู้หญิงที่ยืนข้างหลังเป็นรัฐมนตรี - นักเรียนที่ตั้งใจเรียนจะได้รับรางวัล - บุคคลผู้มีกิริยาดีย่อมได้รับการยกย่อง <p>ประโยคเหล่านี้หากนำมาแยกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของประโยคย่อย จะได้ผลดังตาราง</p>												
ประธาน	ขยายประธาน							กริยา	ขยายกริยา	กรรม / ส่วนเติมเต็ม	ขยายกรรม / ส่วนเติมเต็ม	
	ประโยคย่อย											
	คำเชื่อม	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม					
มงกุฎเพชร	อัน	(มงกุฎเพชร)	-	ล้ำค่า	-	-	-	ถูก	-	โจรกรรม	-	
ผู้หญิง	ที่	(ผู้หญิง)	-	ยืน	ข้างหลัง	-	-	เป็น	-	รัฐมนตรี	-	
นักเรียน	ที่	(นักเรียน)	-	ตั้งใจเรียน	-	-	-	จะได้รับ	-	รางวัล	-	
บุคคล	ผู้	(บุคคล)	-	มี	-	กิริยา	ดี	ย่อมได้รับ	-	การยกย่อง	-	

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		ใบความรู้ที่ 5/4		ประโยคความซ้อนประเภท ที่มีคุณแทนประโยค							
<p>2. ประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายนามที่เป็นกรรมของประโยค เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปู่มีสวนดอกไม้ที่สวยงามที่สุด - ครูให้ความรู้ฉันเป็นประโยชน์ - ใครเห็นเด็กที่ป่วยเมื่อวานบ้าง - คุณแม่เป็นครูที่ตั้งใจสอนหนังสือมาก <p>ประโยคเหล่านี้หากนำมาแยกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของประโยคย่อย จะได้ผลดังตาราง</p>											
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม / ส่วนเติมเต็ม	ชสาขกรรม / ส่วนเติมเต็ม						
					ประโยคย่อย						
					คำเชื่อม	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ปู่	-	มี	-	สวนดอกไม้	ที่	(สวนดอกไม้)	-	สวย	ที่สุด	-	-
ครู	-	ให้	-	ความรู้	ฉัน	(ความรู้)	-	เป็น	ประโยชน์	-	-
ใคร	-	เห็น	-	เด็ก	ที่	(เด็ก)	-	ป่วย	เมื่อวาน บ้าง	-	-
คุณแม่	-	เป็น	-	ครู	ที่	(ครู)	-	ตั้งใจ สอน	มาก	หนังสือ	-
											

ท 203 ท่อภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			ใบความรู้อุท 5/5				ประโยคความซ้อนประเภท ที่มีวิเศษณ์ประโยค				
<p>ประโยคความซ้อนประเภทนี้ ประโยคย่อยจะทำหน้าที่ขยายกริยาของประโยค โดยมี ประพันธ์วิเศษณ์ ได้แก่คำว่า "ที่" หรือสันธาน ได้แก่คำว่า "จน เมื่อ เพราะ รวกับ ระหว่าง" ที่ เนื่องจาก เพราะ ฯลฯ" เป็นคำเชื่อม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนอ่านหนังสือตามครูสั่ง - กวางมาถึงเมื่อรถไฟออกไปบ้าน - ธิดาเทพวางท่าราวกับเป็นเจ้าของบ้าน - ประชาชนชาวไทยบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือคนยากจน <p>ประโยคเหล่านี้หากนำมาแยกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของประโยคย่อย จะได้นลดังตาราง</p>											
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา							กรรม	ขยายกรรม
			ประโยคย่อย								
			คำเชื่อม	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม / ส่วนต้นเดิม	ขยายกรรม / ส่วนต้นเดิม		
นักเรียน	-	อ่าน	ตาม	ครู	-	สั่ง	-	-	-	หนังสือ	-
กวาง	-	มาถึง	เมื่อ	รถไฟ	-	ออกไป	แล้ว	-	-	-	-
ธิดาเทพ	-	วางท่า	ราวกับ	-	-	เป็น	-	เจ้าของบ้าน	-	-	-
ประชาชน	ชาวไทย	บริจาค	เพื่อ	-	-	ช่วยเหลือ	-	คน	ยากจน	เงิน	-

แบบทดสอบ ประโยคความซ้อน

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นประโยคความซ้อน
  - ก. ผนตกรตติต
  - ข. รตติตเพระผนตก
  - ค. เพระผนตกรตจิงตติ
  - ง. เนื่องจกผนตกจะนั้รตจิงตติ
2. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความซ้อน
  - ก. จันไม่ชอบคนท่เห็นแก่ตัว
  - ข. อากศค่อนข้งเย็นแต่ท่วจันกลับ
รุ่มร้อน
  - ค. ครูคทพูดภษอังกฤษเร็วมกจน
จันฟังไม่ทัน
  - ง. คนท่ขยันหมั่นเพียรย่อมประสบควม
สำเร็จในชีวิต
3. ข้อใดคือประโยคความซ้อนประเภทที่มี
คุณนญประโยค
  - ก. โรงงนท่ต้งจ้งหวัดส่วใหญ่เป็น
โรงงนขนตเล็ก
  - ข. กำนันท่อำเภอเวียงปงเป้ได้รับกร
ร้งเรียนจกประชชน
  - ค. โรงเรียนท่อยู่ในเมืองหลวงมกจะมีสื่อ
กรเรียนกรสอนท่เพียงพอ
  - ง. เด็กท่กรุงเทพมหนนครมีโอกศสอ
ข้มท่ววิทยลัยได้มกกว่เด็ก
ชนบท
4. ข้อใดมีประโยคย่อยทำหน้าท่เป็นกรรม
ของประโยค
  - ก. แม่ให้จันเป็นคนปกผลไม้
  - ข. ครูท่ข้ใจนักเรียนเป็นครูท่ดี
  - ค. เด็กข่งกันวิ่งในสนนมเด็กเล่น
  - ง. คนลงเครื่องบินมลงเรือต้อท่นี้

5. ข้อใดคือประโยคความซ้อนประเภทที่มี
วิเศษณานุประโยค
- ก. เธอพูดให้ฉันได้คิด
ข. ฉันซื้อเสื้อให้คุณพ่อในวันเกิด
ค. คุณแม่ทำอาหารให้คนงานก่อสร้าง
ง. ประชาชนทุกคนควรเสียภาษีให้
ครบถ้วน
6. ข้อใดมีประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายส่วน
เติมเต็ม
- ก. ชัยทำงานเป็นช่างซ่อมรถ
ข. ฉันคิดว่าความรักเหมือนยาพิษ
ค. การคิดเป็นเป็นสิ่งที่ดีควรปลูกฝังแก่เด็ก
ง. สิ่ง que ฉันคิดตอนนี้คือการทำให้เป็น
ประโยชน์
7. ข้อใดมีประโยคย่อยทำหน้าที่ขยายกริยา
- ก. นิดรดน้ำต้นไม้เพื่อช่วยให้ต้นไม้เจริญ
เติบโต
ข. รัฐบาลทำงานเพื่อประโยชน์ของ
ประเทศชาติ
ค. อาชีพทุกอาชีพต้องฝึกงานเพื่อความ
ชำนาญในวิชาชีพ
ง. สัมัชชาคนจนมาชุมนุมกันเพื่อการ
ต่อรองกับรัฐบาล
8. 1) ฉันชอบคน 2) คนมีความจริงใจ
จรวมประโยคทั้งสองนี้เข้าด้วยกัน
- ก. ฉันชอบคนที่จริงใจ
ข. ฉันชอบคนซึ่งจริงใจ
ค. ฉันชอบคนมีความจริงใจ
ง. ฉันชอบคนที่มีความจริงใจ
9. “เขาเล่าลือว่าบ้านนี้มีผีดู” ประโยคใดอยู่
ในประเภทเดียวกับประโยคข้างต้น
- ก. ป๊อบสวยกว่านิง
ข. เขากลับตำรวจจับ
ค. คนที่กตัญญูย่อมได้รับคำชมเชย
ง. นักเรียนกลับบ้านเมื่อโรงเรียนเลิก
10. ถ้านักเรียนต้องการเขียนประโยคความ
ซ้อน โดยให้ประโยคย่อยทำหน้าที่เหมือน
คำนาม ประโยคของนักเรียนจะมีลักษณะ
เช่นใด
- ก. เขาเก่งกว่าฉัน
ข. แม่เลี้ยงดูฉันกินข้าว
ค. เขาตายเพราะปากเสีย
ง. คนที่ขยันย่อมไม่ลำบาก

แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	คะแนนที่ได้	ระดับคุณภาพ				สรุป	
		4	3	2	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							
.....							

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง	การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค	เวลา	3 คาบ (150 นาที)
วิชา	หลักภาษาไทย	ชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระสำคัญ

การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค ทำให้ประโยคมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการขยายนั้นสามารถขยายได้ทั้งประธาน กริยา และกรรมของประโยค โดยอาจจะใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคเป็นตัวขยายก็ได้

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถบ่งชี้ภาคประธานและภาคแสดงในประโยคได้
2. นักเรียนสามารถระบุส่วนขยายและส่วนที่ถูกขยายในประโยคได้
3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของส่วนขยายว่าเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคได้
4. นักเรียนสามารถบอกได้ว่ากลุ่มคำหรือประโยคที่ใช้ขยายคำกริยาในประโยคนั้น ๆ

สื่อความหมายว่าอย่างไรได้

5. เมื่อกำหนดให้นักเรียนขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค นักเรียนสามารถใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคขยายส่วนต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การขยายประธานของประโยค
2. การขยายกริยาของประโยค
3. ความหมายของการขยายกริยาด้วยกลุ่มคำและประโยค
4. การขยายกรรมของประโยค
5. การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคพร้อม ๆ กัน

กระบวนการหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้

1. **ขั้นนำ** - กระบวนการสร้างความตระหนัก
2. **ขั้นสอน** - วิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกลุ่มร่วมมือ (Co-op, Co-op) และกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. **ขั้นสรุป** - วิธีสอนโดยใช้เกม

กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>ขั้นนำ เวลาประมาณ 20 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูติดแถบประโยคที่มีข้อความว่า “เขาให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ที่ยากจน” บนกระดานเพื่อให้นักเรียนสังเกตเกี่ยวกับความหมายของประโยค 2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของประโยคบนกระดานและถามเหตุผลในการคิดเช่นนั้น 3. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อบกพร่องของประโยคดังกล่าว และช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้อง 4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค และผลเสียของการวางส่วนขยายไม่ถูกต้อง 	มีส่วนร่วม
<p>ขั้นสอน เวลาประมาณ 110 นาที</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ตามที่ครูกำหนดให้ 6. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำ โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มมาส่งให้ครู 	ร่วมมือ

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>7. ครูถามนักเรียนว่า ถ้าจะขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคสามารถที่จะขยายส่วนใดได้บ้าง แล้วเขียนไว้บนกระดาน</p> <p>8. ครูและนักเรียนช่วยกันจัดกลุ่มส่วนขยายตามที่นักเรียนเสนอให้ถูกต้อง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การขยายประธาน ● การขยายกริยา ● ความหมายของการขยายกริยาด้วยกลุ่มคำและประโยค ● การขยายกรรม ● การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคพร้อม ๆ กัน <p>9. ครูให้แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาหัวข้อที่อยู่บนกระดานเพียงหัวข้อเดียว หลังจากนั้นให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มออกมารับเอกสารหัวข้อที่ตนเองเลือก ซึ่งเอกสารแต่ละชุดจะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่</p> <p>10. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด กำหนดให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมตามบัตรคำสั่งประมาณ 60 นาที</p> <p>11. ครูแจกแบบตรวจผลงานให้แต่ละกลุ่ม เพื่อใช้ประเมินแผนที่ความคิดและการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม</p> <p>12. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการศึกษาเนื้อหาตามหัวข้อที่รับผิดชอบ และการทำกิจกรรมตามใบงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน</p> <p>13. ครูช่วยเติมเต็มส่วนที่ยังบกพร่อง และชมเชยกลุ่มที่ทำได้ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด</p> <p>14. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยติดแถบประโยคบนกระดาน เพื่อให้ นักเรียนสังเกตและระบุถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย</p>	

กิจกรรมการเรียนการสอน	รูปแบบ การเรียนรู้ ที่สอดคล้อง
<p>15. ในการตอบคำถามนักเรียนแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ หากเกิดข้อขัดแย้งขึ้น ครูพยายามชี้แนะให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่มีเหตุผลมากกว่าตน และยอมรับปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนให้ถูกต้อง</p> <p>16. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทุกคนทำอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาประมาณ 10 นาที</p> <p>17. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นัก์หน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มรวบรวมแบบทดสอบและกระดาษคำตอบของสมาชิกภายในกลุ่มของตนเองมาส่งให้ครู</p> <p>18. ครูแจกแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม เพื่อให้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน เมื่อเสร็จแล้วให้นำมาส่งครู</p> <p>ขั้นสรุป เวลาประมาณ 20 นาที</p> <p>19. ครูให้นักเรียนถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาที่เรียนไปแล้วอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>20. ครูให้แต่ละกลุ่มแข่งขันกันหาคำตอบจากตารางอักษรที่ครูแจกให้ หากกลุ่มใดทำเสร็จก่อนก็จะเป็นผู้ชนะ</p>	<p>แข่งขัน</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบประโยคสำหรับใช้ในขั้นนำและขั้นสอน
2. ชุดเอกสาร จำนวน 5 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ตารางอักษรและคำถามสำหรับใช้ในขั้นสรุป
5. กระดาษและปากกาเคมีสีต่าง ๆ

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานการเขียนแผนที่ความคิดสรุปเนื้อหาและพิจารณาจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลมี 3 รายการ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

1. การนำเสนอผลการศึกษาเนื้อหาโดยใช้แผนที่ความคิด

ระดับคุณภาพ	การแปลผล		
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
4 (ดีเยี่ยม)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจนทุกประเด็น จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยได้อย่างชัดเจน	ผลงานมีความสวยงามมาก และมีรูปแบบที่แปลกใหม่	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่กระชับ น่าสนใจชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้องตามอักขรวิธี และมีการเตรียมการอย่างดี
3 (ดี)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน จัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	ผลงานมีความสวยงาม แต่มีรูปแบบธรรมดา	นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่ค่อนข้างกระชับ การใช้ภาษาอาจผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่มีการเตรียมการค่อนข้างดี
2 (พอใช้)	ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน การจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยอาจจะไม่สมบูรณ์ขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง	ผลงานไม่ค่อยสวยงาม และมีรูปแบบซ้ำกับคนอื่น	นำเสนอผลงานตามลำดับขั้นตอน สื่อความได้พอสมควร อาจจะมีการผิดพลาดบ้าง

ระดับคุณภาพ	การแปลผล		
	ความถูกต้องของข้อมูล	ความคิดสร้างสรรค์	การนำเสนอผลงาน
1 (ปรับปรุง)	ข้อไม่ถูกต้องทุกประเด็น ไม่มีการจัดลำดับความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย	ผลงานไม่มีความสวยงาม	นำเสนอผลงานอย่างไม่มีลำดับขั้นตอน ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มทุกขั้นตอนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัดทุกครั้ง	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ
3 (ดี)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นส่วนมาก	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนมาก	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
2 (พอใช้)	มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นบางครั้ง	แสดงความคิดเห็นค่อนข้างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับมติของกลุ่มและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย		
	การมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	การแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
1 (ปรับปรุง)	ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานของกลุ่มและไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผลและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ไม่ยอมรับมติของกลุ่มและไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ระดับคุณภาพ	การแปลความหมาย
4 (ดีเยี่ยม)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 9 - 10 คะแนน
3 (ดี)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 7 - 8 คะแนน
2 (พอใช้)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบตั้งแต่ 5 - 6 คะแนน
1 (ปรับปรุง)	มีคะแนนการทำแบบทดสอบต่ำกว่า 5 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน (สำหรับเกณฑ์การประเมินรายการที่ 1 - 3)

- ระดับบุคคล - นักเรียนมีผลการเรียนรู้อยู่ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่าผ่าน
- ระดับกลุ่ม - นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนรู้ระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไปถือว่า
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินการนำเสนอผลการศึกษาเนื้อหาโดยใช้แผนที่ความคิด
2. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แบบประเมินการทำแบบทดสอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรจะฝึกวิเคราะห์หาส่วนขยายของประโยคจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือเรียน ฯลฯ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้เข้าใจเนื้อหาที่อ่านอีกด้วย

คุณธรรมและจริยธรรมที่สอดแทรก

1. ความสามัคคีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความยุติธรรม
3. ความรับผิดชอบ

แถบประโยคและคำถามสำหรับใช้ในชั้นสอน

1. **สุนัขตัวใหญ่ไล่กัดแมวขนสีขาว**   จงบอกถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย
  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “สุนัข” ส่วนที่ใช้ขยาย คือ กลุ่มคำนามที่ว่า “ตัวใหญ่”
  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “แมว” ส่วนที่ใช้ขยาย คือ กลุ่มคำนามที่ว่า “ขนสีขาว”

2. **ผู้ร้ายวิ่งหนีตำรวจจนล้มลงกับพื้น**   จงบอกถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย

รวมทั้งความหมายของการขยายกริยาที่สื่อออกมา

  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “วิ่งหนี” ส่วนที่ใช้ขยาย คือ ประโยคที่ว่า “จนล้มลงกับพื้น” แสดงความหมายว่า “กริยามีลักษณะอย่างไร”

3. **ผีเสื้อแสนสวยกำลังเกาะดอกไม้**   จงบอกถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย
  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “ผีเสื้อ” ส่วนที่ใช้ขยาย คือ กลุ่มคำวิเศษณ์ที่ว่า “แสนสวย”

4. **ณรงค์กินขนมที่อยู่ในจานของจันทร์หมดแล้ว**   จงบอกถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย

รวมทั้งชนิดของส่วนที่ใช้ขยายด้วย

  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “ขนม” ส่วนที่ใช้ขยายคือประโยคที่ว่า “ที่อยู่ในจานของจันทร์” ส่วนขยายเป็นประโยค

5. **นางอุทัยเทวีอดทนต่อความลำบากโดยไม่ย่อท้อ**   จงบอกถึงส่วนที่ถูกขยายและส่วนที่ใช้ขยาย

รวมทั้งความหมายของการขยายกริยาที่สื่อออกมาด้วย

  - ส่วนที่ถูกขยาย คือ คำว่า “อดทน” ส่วนที่ใช้ขยายคือกลุ่มคำบุพบทกับคำนามที่ว่า “โดยไม่ย่อท้อ”

ตารางอักษรสำหรับใช้ในชั้นสรุป

ห	ไ	ย	ทั	ว	น	า	ป	ค	อ
ก	ลู่	ม	ค	่า	เ	ส	ร	ตุ	ยี่
อ	ส	ค	ท	ที่	ลี	า	ะ	ย	า
ที	ยี่	า	ร	ลี	ง	ห	ไ	อ	ง
น	ท	ง	ค	น	ส	ว	ย	า	รี
เ	ห	ส	ะ	ลู่	ณ	า	ค	ง	บ
ที	ร	า	ย	ง	ทั	น	ที่	ที่	เ
ป	อ	เ	รี	บ	ไ	ว	า	น	ร
ลี	เ	ห	ลี	อ	ง	อ	อ	ย	ง
ม	ค	ตุ	ก	ส	ณ	า	น	ที่	น

คำสั่ง จงทำเครื่องหมายล้อมรอบคำตอบจากตารางอักษรที่กำหนดให้ โดยคำตอบอาจจะอยู่ในแนวตั้ง แนวนอน หรือแนวทแยงก็ได้

1. น้องพิมพ์คนสวยไปไหนมาจ๊ะ ส่วนขยายประธานคือคำว่าจะไร
2. สุชีราชอบกินขนมหวานมากที่สุด ส่วนที่ขยายกรรมคือคำว่าจะไร
3. เขาทำการบ้านทันทีหลังจากที่ครูสั่ง คำที่ถูกขยายคือคำว่าจะไร
4. นรินทร์ใส่เสื้อกันหนาวสีเหลืองอ๋อยเขียวนะ ส่วนขยายกรรมคือคำว่าจะไร
5. ดุ้ยนุ้ยทำงานด้วยความตั้งใจ ส่วนที่ใช้ขยายกริยาเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค
6. คุณพ่อกินข้าวอย่างรีบเร่งเพื่อให้ทันเวลาการประชุม ส่วนขยายกริยาคือคำว่าจะไร
7. คุณครูยืนอยู่ที่หน้าโรงเรียน การขยายกริยาในประโยคสื่อความหมายเพื่อบอกอะไร
8. นายดำกลับบ้านทันทีที่โรงเรียนเลิก คำที่ใช้เชื่อมประโยค 2 ประโยคคือคำว่าจะไร
9. คนที่ตั้งใจเรียนหนังสือย่อมประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนขยายประธานเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค
10. ข้าพเจ้าไม่เอาผิดเขาเพราะเขาคงจะไม่ได้ตั้งใจทำเช่นนั้น การขยายกริยาในประโยคสื่อความหมายเพื่อบอกอะไร

เฉลยตารางอักษรสำหรับใช้ในชั้นสรุป

ห	โ	ย	ท	ว	น	า	ป	ค	อ
ก	ลู่	ม	ค	ว	เ	ส	ร	ตุ	ยี่
อ	ส	ค	ท	ที	สิ	า	ะ	ย	า
ที	ยี่	า	ร	ลี้	ง	ห	โ	อ	ง
น	ท	ง	ค	น	ส	ว	ย	า	รี
เ	ห	ส	ะ	ลู่	ต	า	ค	ง	บ
ที	ร	า	ย	ง	ท	น	ที	ที	เ
ป	อ	เ	รี	บ	โ	ว	า	น	ร
สิ	เ	ห	ลี้	อ	ง	อ	อ	ย	ง
ม	ค	ตุ	ก	ส	ต	า	น	ที	น

คำสั่ง จงทำเครื่องหมายล้อมรอบคำตอบจากตารางอักษรที่กำหนดให้ โดยคำตอบอาจจะอยู่ในแนวตั้ง แนวนอน หรือแนวทแยงก็ได้

1. น้องพิมพ์คนสวยไปไหนมาจะ ส่วนขยายประธานคือคำว่าอะไร
2. สุชีราชอบกินขนมหวานมากที่สุด ส่วนที่ขยายกรรมคือคำว่าอะไร
3. เขาทำการบ้านทันทีหลังจากที่ครูสั่ง คำที่ถูกขยายคือคำว่าอะไร
4. นรินทร์ใส่เสื้อกันหนาวสีเหลืองอ้อสเขียวนะ ส่วนขยายกรรมคือคำว่าอะไร
5. ดุ้ยนุ้ยทำงานด้วยความตั้งใจ ส่วนที่ให้ขยายกริยาเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค
6. คุณพ่อกินข้าวอย่างรีบเร่งเพื่อให้ทันเวลาการประชุม ส่วนขยายกริยาคือคำว่าอะไร
7. คุณครูยืนอยู่ที่หน้าโรงเรียน การขยายกริยาในประโยคสื่อความหมายเพื่อบอกอะไร (สถานที่)
8. นายดำกลับบ้านทันทีที่โรงเรียนเลิก คำที่ใช้เชื่อมประโยค 2 ประโยคคือคำว่าอะไร
9. คนที่ตั้งใจเรียนหนังสือย่อมประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนขยายประธานเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค
10. ข้าพเจ้าไม่เอาผิดเขาเพราะเขาคงจะไม่ได้ตั้งใจทำเช่นนั้น การขยายกริยาในประโยคสื่อความหมายเพื่อบอกอะไร (สาเหตุ)

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำสั่งที่ 6/1	การขยายประธานของ ประโยค
<p><u>ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารชุดนี้ คือเอกสารหมายเลข 1 เรื่อง การขยายประธานของประโยค ซึ่งในของเอกสารประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ 2. เมื่อสมาชิกทุกคนพร้อมแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนอ่าน เพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ 3. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกทุกคน จากนั้นให้ช่วยกันแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เพื่อมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบศึกษา 4. เมื่อตกลงกันได้แล้ว ให้หัวหน้าบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนลงในแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ (หัวข้อหนึ่ง ๆ อาจมีผู้รับผิดชอบได้หลายคน) 5. หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาใบความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย 6. เมื่อสมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทอธิบายให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มได้รับรู้และเข้าใจกันทุกคน 7. เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มหยิบใบงานออกมาจากซอง แล้วให้ช่วยกันทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในใบงาน 8. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เตรียมนำเสนอผลการศึกษาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้ โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบ พร้อมทั้งนำเสนอผลการทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในใบงานด้วย 9. การนำเสนอหน้าชั้นเรียนจะเรียงลำดับตามหมายเลขเอกสาร 		

ท 203 ทลัฏภษาไทย ห้ลัษณศกษาปีที่ 2	ในคควมรฐที่ 6/1	ภษาษยประษณน๑๑ ประโยค
<p>การชยษยประษณนของประโยคเป็นการบอกรายละเอียดยกยวกับประษณนในประโยคให้ ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น บอกว่าเป็นใคร มีลักษณะอย่างไร เป็นต้น สำหรับการชยษย ประษณนนั้นอาจจะใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคก็ได้ ดังรายละเอียดยต่อไปนี</p> <p>1. การชยษยประษณนด้วยคำ คำที่ใช้ชยษยประษณนอาจจะเป็นค่านาม คำสรรพนาม หรือคำวิเศษณ์ก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี</p> <p>1.1 การชยษยด้วยค่านาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปลาทะเลชอบว่ายน้ำ - ตำรวจจราจรกำลังปฏิบัติหน้าที่ - อุตสาหกรรมกระดาษกำลังเฟื่องฟู <p>1.2 การชยษยด้วยคำสรรพนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมหญิงเธอเป็นคนที่ช่างพูด - นายภษาท่านเป็นคนน้ำใจงาม - เจ้าเหมียวมันขี้้ออนจริง ๆ นะ <p>1.3 การชยษยด้วยคำวิเศษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลมร้อนพัดมาอีกแล้ว - คนที่เกียจยอมไม่เจริญ - วัดนั้นเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างประจำปี 2545 <p>2. การชยษยประษณนด้วยกลุ่มคำ การชยษยประษณนด้วยกลุ่มคำมีใช้กันมาก ในปัจจุบัน โดยอาจจะเป็นกลุ่มค่านาม กลุ่มคำกริยา หรือกลุ่มคำบุพบทก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี</p> <p>2.1 ชยษยด้วยกลุ่มค่านาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แก้อี้ตัวนี้ขาก - ชลชชาตินาธอำเภอบ้านเต่าร้องหล่อมาก - ปียจัศรห้พหน้าักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 / 7 สอบได้ที่ 1 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/1	การขยายประธานด้วย ประโยค
<p>2.2 ขยายด้วยกลุ่มคำกริยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำรวจตระเวนชายแดนมาตามคำสั่งแล้ว - ดอกไม้ถวายพระเป็นสีเหลืองและสีแดงทั้งหมด - คณะกรรมการจัดการประชุมเตรียมงานเสร็จแล้ว <p>2.3 ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือบนตู้สีแดงเป็นของใครหรือ - ภูเขาในภาคเหนือตอนบนกำลังถูกทำลาย - ความดีของพวกเขาจะอยู่ในความทรงจำตลอดไป <p>3. การขยายประธานด้วยประโยค</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ้านที่อยู่สุดซอยนั้นสวยมาก - ข้อความอันละเอียดก่อให้เกิดความสงสัย - พ่อแม่ซึ่งใกล้ชิดกับลูกย่อมทราบนิสัยของลูกดี <p>จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่า การขยายประธานด้วยคำและกลุ่มคำสามารถใช้ คำและกลุ่มคำได้หลายชนิด และประโยคก็ยังคงเป็นประโยคความเดียวเช่นเดิม แต่เมื่อไรที่ ขยายประธานด้วยประโยคก็จะทำให้ประโยคนั้นกลายเป็นประโยคความซ้อนทันที</p> <div style="text-align: center;"> <p>พ่อหน่อหน่อแอบคิดทบทวนที่หน่อหน่อและ แอ้วหน่อเรียนและคนเข้าใจหรือเปล่า</p> </div>		

ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แผนการตอบกิจกรรม ในใบงานที่ 6/1	การขยายประธานของ ประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายประธานของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/1 เรื่อง การขยายประธานของประโยค จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[การขยายประธาน] --> B[คำ] A --> C[กลุ่มคำ] A --> D[ประโยค] B --> B1[นาม] B --> B2[สรรพนาม] B --> B3[วิเศษณ์] C --> C1[นาม] C --> C2[กริยา] C --> C3[บุพบท] </pre> </div> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายประธานด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจจะพิจารณาจากการเรียงลำดับคำในประโยค ความหมายของประโยค การใช้และการระบุคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่ขยายได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย จังหวัดขอนแก่น ปีที่ 2	แผนปฏิบัติการบทหน้าที่	การขยายประสิทธิภาพ@๑ ร้อยละ
กลุ่มที่.....		
ชื่อ - สกุล	หน้าที่รับผิดชอบ	

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 6/2	การขยายกริยาของประโยค
<p>ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารชุดนี้ คือเอกสารหมายเลข 2 เรื่อง การขยายกริยาของประโยค ซึ่งในของเอกสารประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ 2. เมื่อสมาชิกทุกคนพร้อมแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนอ่าน เพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ 3. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกใบความรู้ให้สมาชิกทุกคน จากนั้นให้ช่วยกันแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เพื่อมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบศึกษา 4. เมื่อตกลงกันได้แล้ว ให้หัวหน้าบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนลงในแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ (หัวข้อหนึ่ง ๆ อาจมีผู้รับผิดชอบได้หลายคน) 5. หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาใบความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย 6. เมื่อสมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอธิบายให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มได้รับรู้และเข้าใจกันทุกคน 7. เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มหยิบใบงานออกมาจากซอง แล้วให้ช่วยกันทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในใบงาน 8. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เตรียมนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้ โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบ พร้อมทั้งนำเสนอผลการทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในใบงานด้วย 9. การนำเสนอหน้าชั้นเรียนจะเรียงลำดับตามหมายเลขเอกสาร 		

ท 203 หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/2	การขยายกริยา@ประโยค
<p>เมื่อผู้พูดต้องการจะบอกให้ชัดเจนว่า กริยาอาการในภาคแสดงของประโยคมีลักษณะเป็นอย่างไร เกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน หรือก่อให้เกิดผลอย่างไรก็สามารถขยายกริยาหรือตัวแสดงได้ โดยใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้</p> <p>1. การขยายกริยาด้วยคำ คำที่ใช้ขยายกริยาได้มีเพียงชนิดเดียวเท่านั้น ซึ่งก็คือ คำวิเศษณ์นั่นเอง คำชนิดอื่นไม่สามารถที่จะขยายกริยาได้ (หมายถึงเฉพาะกรณีที่เป็นคำเพียงคำเดียวเท่านั้น) เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นกบินปรือ - พาดลอนอนดิ๊ก - อ่านหนังสือเก่ง <p>2. การขยายกริยาด้วยกลุ่มคำ กลุ่มคำที่ใช้ขยายกริยา ได้แก่ กลุ่มคำกริยา และกลุ่มคำนุพบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้</p> <p>2.1 ขยายด้วยกลุ่มคำกริยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดอกกุหลาบนี้เหี่ยวดูน่าเกลียด - รถมอเตอร์ไซด์ขึ้นทั่วทั้งห้อง - ปืนนี้ขว้างไปถูกผลไม้ได้ผลดี <p>2.2 ขยายด้วยกลุ่มคำนุพบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไกรทองตั้งขึ้นในรัชกาลที่ 2 - เลื่อมลายวรรณพยายามใครไม่ส่อท้อ - ชาวไร่อ้อยขมขมกันที่บริเวณหน้าศาลากลาง <p>3. การขยายกริยาด้วยประโยค</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนแปลกหน้าเดินท่าทางพิกล - ทันทีที่เขาได้ขึ้นเสียงหวีดร้อง เขารีบวิ่งออกไปดู - ตำรวจยืนรักษาการณ์อยู่ตรงที่เราเคยเห็นคนร้ายวิ่งราวทรัพย์ 		

ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 6/2	การขยายกริยาของประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายกริยาของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/2 เรื่อง การขยายกริยาของประโยค จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายกริยาคำ คำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 ภาษาอังกฤษ ที่มีรัชมติศึกษาปีที่ 2	แผนการตอปฏิบัติการ ในใบงานที่ 6/2	การชยกริชยของประโยค
---	--------------------------------------	---------------------

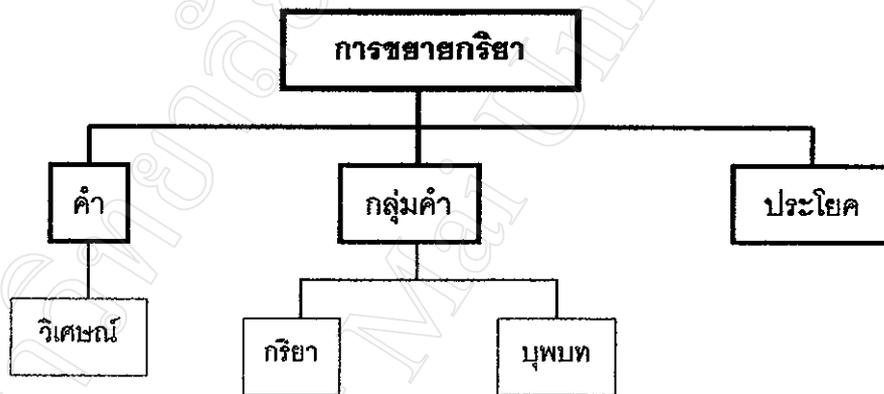
จุดประสงค์

นักเรียนสามารถชยกริชยของประโยคได้อย่างถูกต้อง

ลำดับการปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/2 เรื่อง การชยกริชยของประโยค จนเข้าใจก่อน
2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2.

1. จงสรูปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด

2. จงแต่งประโยคที่มีการชยกริชยด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ชยด้วย

- อาจพิจารณาจากการเรียงลำดับคำในประโยค ความหมายของประโยค การใช้และการระบุคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่ใช้ชยได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แบบวัดกิจกรรมการทบทวน	การพยายกริษาพองประโฮค
กลุ่มที่.....		
ชื่อ - สกุล	หน้าที่รับผิดชอบ	

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำศัพท์ 6/3	ความหมายของการพยางค์ กริยาคำคุณศัพท์และ ประโยค
<p>ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารชุดนี้ คือเอกสารหมายเลข 3 เรื่อง ความหมายของการพยางค์ด้วยกลุ่มคำ และประโยค ซึ่งในของเอกสารประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ไบความรู้ ไบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ 2. เมื่อสมาชิกทุกคนพร้อมแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนอ่านเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ 3. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกไบความรู้ให้สมาชิกทุกคน จากนั้นให้ช่วยกันแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เพื่อมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบศึกษา 4. เมื่อตกลงกันได้แล้ว ให้หัวหน้าบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนลงในแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ (หัวข้อหนึ่ง ๆ อาจมีผู้รับผิดชอบได้หลายคน) 5. หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาไบความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย 6. เมื่อสมาชิกทุกคนศึกษาไบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาริบายให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มได้รับรู้และเข้าใจกันทุกคน 7. เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มหยิบไบงานออกมาจากซอง แล้วให้ช่วยกันทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในไบงาน 8. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เตรียมนำเสนอผลการศึกษาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้ โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบ พร้อมทั้งนำเสนอผลการทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในไบงานด้วย 9. การนำเสนอหน้าชั้นเรียนจะเรียงลำดับตามหมายเลขเอกสาร 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/3	ความหมายของกริยา กริยาด้วยกลุ่มคำและ ประโยค
<p>การขยายกริยาอาจจะใช้กลุ่มคำหรือประโยคก็ได้ แต่ถ้าใช้กลุ่มคำและประโยคเป็นส่วนขยายกริยาจะทำให้ผู้รับสารทราบว่า กริยาในภาคแสดงนั้นเป็นอย่างไร เกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน เพราะอะไร หรือเกิดอะไรตามมาได้ทุกกรณี ดังรายละเอียดต่อไปนี้</p> <p>1. การขยายกริยาเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคเป็นอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชาญุฑธร้องเพลงเพราะมาก (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - ภูผาคี่มน้ำราวกับไม่ได้ดื่มมาสักสิบปี (ขยายด้วยประโยค) - หนูอยู่นี่มีอาการอึดอัดเหมือนหายใจไม่ออก (ขยายด้วยประโยค) - กฤษเพชรค้นหาเอกสารในห้องจินดาอย่างรีบเร่ง (ขยายด้วยกลุ่มคำ) <p>2. การขยายกริยาเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคเกิดขึ้นเมื่อไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิตติพบศรีจิตรามานานแล้ว (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - ภูเขาเจดีย์ลาลงขณะที่กำลังอยู่กับลายสี (ขยายด้วยประโยค) - บดินทร์จบการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2545 (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - เมื่อรถมาจอดที่หน้าบ้าน หญิงก้อยก็รีบวิ่งออกไปทันที (ขยายด้วยประโยค) <p>3. การขยายกริยาเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคเกิดขึ้นที่ไหน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฉันจะรอเธอตรงที่เราเคยพบกันนะ (ขยายด้วยประโยค) - ลุงวงศ์กำลังอ่านวรรณคดีในห้องสมุด (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - เรวิตย์มาหาเจ้าสร้อยที่บ้านของเกาลัด (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - ไชยาเรียนกวดวิชาแถว ๆ ที่จังหวัดชวทรวงานอยู่ (ขยายด้วยประโยค) 		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/3	ความหมายของการขยาย กริยาคำคุณศัพท์และ ประโยค
<p>4. การขยายกริยาเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคเกิดขึ้นเพราะอะไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขากระทำไปโดยสุจริตสุราแท้ ๆ (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ด้วยความทิว (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - ที่ฉันทำลงไปทุกอย่างเพราะว่าฉันรักเธอ (ขยายด้วยประโยค) - ชายกลางยอมแต่งงานเพราะเกรงใจเสด็จฯ (ขยายด้วยประโยค) <p>5. การขยายกริยาเพื่อบอกว่ากริยาในประโยคก่อให้เกิดผลอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปีนี้อาสาปลูกผลไม้ไม่ได้ผลดี (ขยายด้วยกลุ่มคำ) - นางหล้ากับนางสุนรองให้เงินเป็นลม (ขยายด้วยประโยค) - พ่อแม่รักลูกถึงกับยอมตายแทนลูกได้ (ขยายด้วยประโยค) - เขาประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานอย่างน่าชื่นใจ (ขยายด้วยกลุ่มคำ) <p>จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า การขยายกริยาโดยใช้กลุ่มคำและประโยคจะก่อให้เกิดความหมายเกี่ยวกับลักษณะ เวลา สถานที่ เหตุ และผล ซึ่งกลุ่มคำที่ใช้ขยายนั้นอาจจะเป็นกลุ่มคำกริยาหรือกลุ่มคำนุพบทกับคำนามก็ได้ ส่วนประโยคที่ใช้ขยายอาจจะมีสันธานเป็นตัวเชื่อมหรือไม่ก็ได้</p> <p>การที่จะรู้ว่าการขยายกริยานั้นจะสื่อความหมายอย่างไร นักเรียนจะต้องหากกริยาแท้ของประโยคให้เจอก่อน แล้วจึงตั้งคำถามตามลักษณะของความหมายที่สื่อ คือ เป็นอย่างไร เกิดขึ้นเมื่อไร เกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นเพราะอะไร และก่อให้เกิดผลอย่างไร ถ้าคำกริยานั้นตอบคำถามข้อใดได้ก็แสดงว่ากริยานั้นสื่อความหมายเช่นนั้น</p>		
		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ 2	ใบงานที่ 6/3	ความหมายของการขยาย กริยาด้วยกลุ่มคำและ ประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายกริยาเพื่อสื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ ได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/3 เรื่อง ความหมายของการขยายกริยาด้วยกลุ่มคำและประโยค จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <p>2. จงแต่งประโยคโดยให้ส่วนขยายกริยาบอกถึงลักษณะ เวลา สถานที่ สาเหตุ และผล อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แผนการดอปฏิบัติการ ในใบงหที่ 6/3	ความหมายของการขยาย กริยาดอชกุ่มคำและ ประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายกริยาเพื่อสื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ ได้</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/3 เรื่อง ความหมายของการขยายกริยาด้วยกลุ่มคำและประโยค จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <div data-bbox="391 1019 1276 1444" style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ความหมายของการขยายกริยา] --> B[กลุ่มคำ] A --> C[ประโยค] B --> D[ลักษณะ] B --> E[เวลา] B --> F[สถานที่] B --> G[สาเหตุ] B --> H[ผล] C --> I[สาเหตุ] C --> J[ผล] </pre> </div> <p>2. จงแต่งประโยคโดยให้ส่วนขยายกริยาบอกถึงลักษณะ เวลา สถานที่ สาเหตุ และผล อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <p>- อาจพิจารณาจากการเรียงลำดับคำในประโยค ความหมายของประโยค การใช้และการระบุคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่ใช้ขยายได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น</p>		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แบบฝึกหัดบทบทหนัก	ความหมายของการขยาย กริยาด้วยกลุ่มคำและ ประโยค
กลุ่มที่.....		
ชื่อ - สกุล	หน้าที่รับผิดชอบ	

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	บัตรคำสั่งที่ 6/4	การขยายกิจกรรมของประโยค
<p>ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารชุดนี้ คือเอกสารหมายเลข 4 เรื่อง การขยายกรรมของประโยค ซึ่งในของเอกสารประกอบด้วย บัตรคำสั่ง ไบความรู้ ไบงาน และแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ 2. เมื่อสมาชิกทุกคนพร้อมแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนอ่าน เพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ 3. ให้หัวหน้ากลุ่มแจกไบความรู้ให้สมาชิกทุกคน จากนั้นให้ช่วยกันแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วนย่อย ๆ เพื่อมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบศึกษา 4. เมื่อตกลงกันได้แล้ว ให้หัวหน้าบันทึกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนลงในแบบบันทึกบทบาทหน้าที่ (หัวข้อหนึ่ง ๆ อาจมีผู้รับผิดชอบได้หลายคน) 5. หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาไบความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย 6. เมื่อสมาชิกทุกคนศึกษาไบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอธิบายให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มได้รับรู้และเข้าใจกันทุกคน 7. เมื่อสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มหยิบไบงานออกมาจากซอง แล้วให้ช่วยกันทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในไบงาน 8. เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เตรียมนำเสนอผลการศึกษาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้ โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบ พร้อมทั้งนำเสนอผลการทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในไบงานด้วย 9. การนำเสนอหน้าชั้นเรียนจะเรียงลำดับตามหมายเลขเอกสาร 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/4	การขยายกรรมของประโยค
<p>การขยายกรรมของประโยคมีลักษณะเช่นเดียวกับการขยายประธานของประโยค เพราะหน่วยกรรมและหน่วยประธานมีลักษณะเช่นเดียวกัน แตกต่างกันตรงตำแหน่งเมื่อปรากฏในประโยคเท่านั้น ดังนั้นการขยายกรรมจึงอาจจะใช้คำ กลุ่มคำ หรือประโยคได้เช่นเดียวกับการขยายประธาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้</p> <p>1. การขยายกรรมด้วยคำ คำที่ใช้ขยายกรรมอาจจะใช้คำนามหรือคำวิเศษณ์ก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้</p> <p>1.1 การขยายด้วยคำนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สายใจกำลังหาสมุดเลข - ฮิวโก้อาศัยอยู่หมู่บ้านป่าจ้อ - อาจารย์ลดาวัลย์กำลังตรวจข้อสอบปรนัย <p>1.2 การขยายด้วยคำวิเศษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณย่าเป็นคนโบราณ - สวนสัตว์เชียงใหม่มีหมีขาว - น้องซิดนีย์ชอบกินขนมหวาน <p>2. การขยายกรรมด้วยกลุ่มคำ กลุ่มคำที่ใช้ขยายกรรม ได้แก่ กลุ่มคำนาม กลุ่มคำกริยา และกลุ่มคำบุพบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้</p> <p>2.1 ขยายด้วยกลุ่มคำนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขาขับรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า - เกียรติกินก๋วยเตี๋ยวหมูน้ำตกร - เดวิด เบ็คแฮมเป็นนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติอังกฤษ <p>2.2 ขยายด้วยกลุ่มคำกริยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิ่งเป็นดารารับเชิญ - วันนี้ไม่ใช่วันเดินทาง - เขาเปลี่ยนรายการอาหารเลี้ยงแขก 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/4	การขยายกรรมพจน์ประโยค
<p>2.3 ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกท้อคือน้ำในขวดหมด - ช่วยหยิบหนังสือบนห้องให้หน่อยสิ - นั่นคือรถจักรยานของเด็กชายธนภัทร <p>3. การขยายประธานด้วยประโยค</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็ก ๆ ชอบโรงเรียนที่มีครูใจดี - เราควรเก็บรักษาสิ่งของอันมีค่า - ปัญหานี้เป็นปัญหาซึ่งมีความสลับซับซ้อนมาก <p>จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจะสังเกตเห็นได้ว่า การขยายกรรมด้วยคำและกลุ่มคำ ประโยคนั้นก็ยังคงเป็นประโยคความเดียว แต่ถ้าหากใช้ประโยคเป็นส่วนขยายประโยคจะ เปลี่ยนเป็นประโยคความซ้อนทันที</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div data-bbox="335 1321 1085 1702" style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 20px; width: 60%;"> <p>นักเรียนคงจะสังเกตเห็นอีกนัยหนึ่ง การขยายกรรมด้วยคำ กลุ่มคำ และ ประโยคแฉะใจใหม่คะ หากไม่เข้าใจ ลองอ่านดูอีกทีนะคะ</p> </div> <div data-bbox="1085 1321 1404 1971" style="text-align: right;"> </div> </div>		

ท 203 ทฤษฎีภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 6/4	การขยายกรรมของประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายกรรมของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/4 เรื่อง การขยายกรรมของประโยค จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายกรรมด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ผลงาน..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

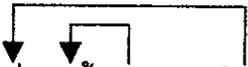
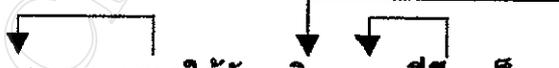
ท 203 ทัศนศึกษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แผนการดอปฏิบัติการ ในใบงานที่ 6/4	การขยายกรรมของประโยค
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายกรรมของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/4 เรื่อง การขยายกรรมของประโยค จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[การขยายกรรม] --> B[คำ] A --> C[กลุ่มคำ] A --> D[ประโยค] B --> B1[นาม] B --> B2[วิเศษณ์] C --> C1[นาม] C --> C2[กริยา] C --> C3[บุพบท] </pre> </div> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายกรรมด้วยคำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจจะพิจารณาจากการเรียงลำดับคำในประโยค ความหมายของประโยค การใช้และการระบุคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่ใช้ขยายได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แบบบันทึกบทบทหน้าที่	การขยายกริยาพจนานุกรม
กลุ่มที่.....		
ชื่อ - สกุล	หน้าที่รับผิดชอบ	

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบความรู้ที่ 6/5	การขยาย@อันต่าง ๆ ของ ประโยคพวก @ กัณ
<p>ในบางครั้งการขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งอาจจะยังให้ข้อมูลไม่ชัดเจนเพียงพอ จึงต้องมีการขยายส่วนอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น อาจจะขยายประธานกับกรรม กริยากับกรรม ประธานกับกริยา เป็นต้น และส่วนที่ใช้ขยายอาจจะเป็นคำ กลุ่มคำ หรือ ประโยคอย่างใดอย่างหนึ่งหรือใช้ทั้ง 3 ชนิดรวมกันก็ได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้</p> <p>1. การขยายประธานและกริยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - นายเพชรถูกพ่อแค้นตั้งใจทำงานโดยไม่ย่อท้อ (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายกริยาด้วยกลุ่มคำบุพบท) - คุณเอกพลโปรดิวเซอร์ชื่อดังตายเพราะฤทธิ์ยาบ้า (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) - เด็กหญิงเนตรดาวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 ทำงานอย่างรีบเร่ง (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) <p>2. การขยายประธานและกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แมวดำกำลังกินปลาอย่างตัวใหญ่ (ขยายด้วยคำวิเศษณ์) (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) - เจ็ดจ่ารหัสหญิงสาวใส่ใกีนยานอนหลับเม็ดสีเหลือง (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) - เงินค่าพี่สาวของจางจะฆ่าญาติลูกชายคนโตของศัตรู (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย หนังสือเตรียมติ๊กมาท์ 2	ใบความรู้ที่ 6/5	การขยายใจอย่าง ๑ ข้อ ประโยคพร้อม ๆ กัน
<p>3. การขยายกริยาและกรรม</p> <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - หาญแก้อัดด้วยด้วยความสบายใจ (ขยายด้วยคำวิเศษณ์) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านหนังสืออย่างระมัดระวัง (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - ไปเที่ยวนครวัดซึ่งเป็นโบราณสถานที่สำคัญของไทยเมื่อเดือนที่แล้ว (ขยายด้วยประโยค) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) <p>4. การขยายประธาน กริยา และกรรม</p> <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - นักร้องร้องเพลงออกอัลบั้มชุดที่ 2 เดือนที่แล้ว (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) (ขยายด้วยกลุ่มคำนาม) <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนทางภาคใต้มักจะกินอาหารที่มีรสเผ็ดทุกวัน (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) (ขยายด้วยประโยค) (ขยายด้วยคำวิเศษณ์) <p> </p> <ul style="list-style-type: none"> - คนนอนอยู่บนเตียงนอนขนาด 5 x 5 ฟุตตั้งแต่เมื่อคืน (ขยายด้วยคำวิเศษณ์) (ขยายด้วยกลุ่มคำวิเศษณ์) (ขยายด้วยกลุ่มคำบุพบท) 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	ใบงานที่ 6/5	การขยาย@อันต่าง ๆ ของ ประโยคพร้อม ๆ กัน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/5 เรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคพร้อม ๆ กัน จนเข้าใจก่อน 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายประธานและกริยา ประธานและกรรม กริยาและกรรม และการขยายประธาน กริยา และกรรม โดยใช้คำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>ผลงานของ..... เลขที่..... ชั้น.....</p>		

ท 203 หลักสูตรภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แผนการจัดการปฏิบัติการ ในใบงานที่ 6/5	การขยายส่วนต่าง ๆ ของ ประโยคพร้อม ๆ กัน
<p>จุดประสงค์ นักเรียนสามารถขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ลำดับการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 6/5 เรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยคพร้อม ๆ กัน จนเข้าใจก่อน ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งข้อ 1. และข้อ 2. <p>1. จงสรุปเนื้อหาหัวข้อที่กลุ่มได้เลือกไว้โดยการสร้างแผนที่ความคิด</p> <div data-bbox="300 981 1284 1482" data-label="Diagram"> <pre> graph TD A[การขยายส่วนต่าง ๆ ของประโยค] --> B[ประธาน] A --> C[กริยา] A --> D[กรรม] B --> E[ประธานกับกริยา] B --> F[ประธานกับกรรม] B --> G[ประธาน กริยา และกรรม] C --> H[กริยากับกรรม] </pre> </div> <p>2. จงแต่งประโยคที่มีการขยายประธานและกริยา ประธานและกรรม กริยาและกรรม และการขยายประธาน กริยา และกรรม โดยใช้คำ กลุ่มคำ และประโยค อย่างละ 1 ประโยค พร้อมทั้งระบุชนิดของคำหรือกลุ่มคำที่ใช้ขยายด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจพิจารณาจากการเรียงลำดับคำในประโยค ความหมายของประโยค การใช้และการระบุคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่ใช้ขยายได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น 		

ท 203 ทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	แบบฝึกหัดบทบาทหน้าที่	การขยายใจตัวเอง ๑ ชุด ประโยชน์รวม ๑ วัน
กลุ่มที่.....		
ชื่อ - สกุล	หน้าที่รับผิดชอบ	

แบบทดสอบ

การขยายอันต่าง ๆ ของประโยค

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1. – 6.

กระต่าย	ตัวสีเทา	กิน	ผักบุ้ง	อ่อน
1	2	3	4	5

1. ข้อความในหมายเลข 1 เป็นส่วนใดของประโยค
  - ก. บทกรรม
  - ข. บทประธาน
  - ค. บทขยายกรรม
  - ง. บทขยายประธาน
2. ข้อความในหมายเลข 2 เป็นส่วนใดของประโยค
  - ก. บทกริยา
  - ข. บทประธาน
  - ค. บทขยายกริยา
  - ง. บทขยายประธาน

3. ข้อความหมายเลขใดเป็นกริยาของประโยค
  - ก. หมายเลข 2
  - ข. หมายเลข 3
  - ค. หมายเลข 4
  - ง. หมายเลข 5
4. ข้อความหมายเลขใดเป็นส่วนขยายกรรม
  - ก. หมายเลข 2
  - ข. หมายเลข 3
  - ค. หมายเลข 4
  - ง. หมายเลข 5
5. ข้อความหมายเลขใดทำหน้าที่เป็นภาคประธาน
  - ก. หมายเลข 1, 2
  - ข. หมายเลข 2, 3
  - ค. หมายเลข 3, 4
  - ง. หมายเลข 4, 5

6. ข้อความหมายเลขใดทำหน้าที่เป็นภาคแสดง
- ก. หมายเลข 1, 2, 3
ข. หมายเลข 2, 3, 4
ค. หมายเลข 3, 4, 5
ง. หมายเลข 2, 4, 5
7. ข้อใดขยายประธานด้วยกลุ่มคำนาม
- ก. ดอกกุหลาบนั้นมักกลิ่นหอม
ข. คนที่ใจคอโหดเหี้ยมมักจะไม่เกรงกลัวบาป
ค. อาจารย์โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคมใจดีทุกคน
ง. ต้นไม้ทางภาคเหนือมีจำนวนมากกว่าภาคอื่น ๆ
8. ข้อใดมีคำวิเศษณ์ขยายประธาน
- ก. นายตีตาโตชอบกินแฮมเบอร์เกอร์
ข. หม่อมอ้วนเป็นพิธีกรคู่กับหม่อมสวย
ค. ตองร้องเพลงเพราะและแสดงละครได้เก่งมาก
ง. หม่อมคนสวยเป็นพิธีกรรายการสมาคมชมดาว
9. "เด็ก ๆ เล่นของเล่นอย่างสนุกสนาน" ผู้พูดใช้กลุ่มคำขยายกริยาเพื่อบอกอะไร
- ก. เพื่อบอกผล
ข. เพื่อบอกสาเหตุ
ค. เพื่อบอกสถานที่
ง. เพื่อบอกลักษณะ
10. ข้อใดมีกลุ่มคำขยายตัวแสดงเพื่อบอกให้รู้ว่ากริยาในประโยคก่อให้เกิดผลอย่างไร
- ก. เรย์ทำงานโดยไม่รู้จักรักเหน็ดเหนื่อย
ข. เบิร์ต ธงไชยยืนอยู่ท่ามกลางแฟนเพลง
ค. สุวัจน์กับสุวัจนามัดใจกันเพราะความไม่ไหว
ง. โครงการเลี้ยงไก่ของมยุราล้มเหลวอย่างไม่เป็นท่า

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ														สรุป	
	การมีส่วนร่วมใน การวางแผนและปฏิบัติ				การแสดงความ คิดเห็นและการยอมรับ				การให้ความร่วมมือและ ความรับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย							
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
.....																
.....																
.....																
.....																
.....																
.....																
.....																
.....																

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายกิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์	
วัน เดือน ปีเกิด	15 กุมภาพันธ์ 2520	
ที่อยู่ปัจจุบัน	73/2 หมู่ 4 ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 50130	
ประวัติการศึกษา	2533	ประถมศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ชะจาน จังหวัดเชียงราย
	2536	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
	2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จังหวัดเชียงใหม่
	2543	ศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) โปรแกรมวิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
	2542 - 2544	วิทยากรสอนเสริมวิชาภาษาไทย ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมือง เชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	2543 - 2544	พนักงานพิสูจน์อักษร โรงพิมพ์แสงศิลป์ จังหวัด เชียงใหม่